Ondersteuningsplan 2025 - 2029

Iedereen doet mee!

Koersdocument versie 4.3

Samenwerkingsverband
VO Delflanden 28.09

Titel document	Ondersteuningsplan 2025 -2029		
Versie	4.3		
Hoofdauteur	T. Klooster	Medeauteur	
Beleidsperiode	1-8-2025		31-7-2029
Status	☐ Concept	☐ Herzien	☒ Definitief
Ingangsdatum	1-8-2025	Evaluatiedatum	15-2-2029

Directieberaad	☒ ter informatie/advies ☐ ter goedkeuring ☐ ter vaststelling ☐ niet van toepassing	11-3-2025 Status: Goedkeuring
Raad van aangesloten schoolbesturen	☒ ter informatie/advies ☐ ter goedkeuring ☐ ter vaststelling ☐ niet van toepassing	11-3-2025 Status: Goedkeuring
Raad van Toezicht	☐ ter informatie/advies ☒ ter goedkeuring ☐ ter vaststelling ☐ niet van toepassing	1-4-2025 Status: Goedkeuring
Ondersteuningsplanraad	☐ ter informatie/advies ☐ ter goedkeuring ☒ ter instemming ☐ niet van toepassing	15-4-2025 07-05-2025 Status: Instemming
Medezeggenschapsraad	☒ ter informatie/advies ☐ ter goedkeuring ☐ ter vaststelling ☐ niet van toepassing	7-5-2025 Status: Advies

Inhoud

Lijst van veel voorkomende afkortingen en begrippen 5
Woord vooraf 6
Het gelopen proces 7
Samenvatting en te behalen resultaten in 2029 9
1. Wij zijn het SWV VO Delflanden! 11
1.1 Stichting Samenwerkingsverband VO Delflanden 11
1.1.1 De governance structuur 12
1.1.2 Medezeggenschapsorganen 13
1.2 De interne organisatie 14
1.2.1 Orthopedagogisch en didactisch dienstencentrum 14
1.2.2 Expertiseteams 14
1.2.3 Adviescommissies 15
1.3 Het ouder- en Jeugdsteunpunt 16
1.4 Verkenning bestuurlijke fusie samenwerkingsverbanden PO en VO 16
2. Waar staan we anno 2025 18
2.1 Terugblik beleidsperiode 2021-2025 18
2.2 Uitdagingen in de realisatie van passend onderwijs binnen het samenwerkingsverband 22
2.3 Geleerde lessen uit de afgelopen beleidsperiode om mee aan de slag te gaan 24
3. Onze missie, visie, kernwaarden en de verdeling van rollen 26
3.1 Missie en visie binnen ons samenwerkingsverband 26
3.2 Kernwaarden binnen ons samenwerkingsverband 28
3.3 Verdeling van rollen 29
3.3.1 De rol van schoolbesturen 30
3.3.2 De rollen van de organisatie samenwerkingsverband 30
3.3.3 De rol van gemeenten 31
3.4 Onze drie strategische beleidsthema's voor de periode 2025 - 2029 32
4. Een sterke ondersteuningsstructuur op elke school 33
4.1 Sterke basisondersteuning en een sterk ondersteuningsteam 34
4.1.1 Samenwerking in het preventief sociaal jeugddomein vanuit het normaliseer-perspectief 35
4.1.1.1 Mentaal welbevinden en mentale weerbaarheid 36
4.1.1.2 Focus op schoolaanwezigheid 38
4.1.1.3 Een sterke pedagogische basis en een veilig schoolklimaat 41
4.2 Het aanbod aan extra ondersteuning 43
4.2.1 Nieuwkomers 43
4.2.2 NT2-leerlingen die instromen op onze VO- en GO-scholen 44
4.2.3 Hoogbegaafde leerlingen met een onderwijs- of een begeleidingsbehoefte 45
4.2.4 Kwetsbare jongeren in het vmbo en het pro 48
4.2.5 Ondersteuningsprogramma's in het overige reguliere VO: gelijke kansen voor alle jongeren . 50
5. Iedereen doet mee: samen verder bouwen aan inclusieve leer- en ontwikkelomgevingen 53
5.1 Bewegen naar een meer inclusieve leer- en ontwikkelomgeving op elke school 54
5.2 Collegiale ontwikkelingsgerichte visitaties op onze scholen 57
5.3 De bijdragen van bovenschoolse expertiseteams aan inclusiever onderwijs 59
5.3.1 Expertiseteam gespecialiseerd onderwijs 59

5.3.2 Expertiseteam hoogbegaafd – hoogbegaafd/dubbel bijzonder 60
5.4 Maatwerkarrangementen en maatwerkvoorzieningen 61
5.4.1 Het OPDC FLEX-College Delflanden als maatwerkvoorziening 61
5.4.2 Inzetten van digitaal afstandsonderwijs 63
5.4.3 Maatwerkarrangementen binnen en buiten de VO- en GO-scholen 66
5.4.4 Onderwijs tijdens en na plaatsing in de JeugdzorgPlus 67
5.4.5 Beschermde stage– en leerplekken voor specifieke jongeren 69
5.5 Het gespecialiseerd onderwijs en de samenwerking met het regulier onderwijs 70
5.6 Continuüm van zorg in onderwijs en educatie in zorg: een aanbod voor alle jongeren 73
6. Soepele overgangen in doorgaande schoolloopbanen 76
6.1 Overgang van PO naar VO 76
6.2 Overgang tussen VO-scholen 80
6.3 Overgang van VO naar MBO, arbeid of dagbesteding 82
7. Financieel perspectief 86
7.1 Leerlingenprognose 86
7.2 Meerjarenbegroting 2025 – 2029 86
7.3 Meerjarenbalans 2025 – 2029 88
Bijlagen 89
Bijlage 1 Schoollocaties 90
Bijlage 2 De Delftse Standaard van Basisondersteuning 91
Bijlage 3 Structuur overgang PO-VO regio Delflanden 94
Bijlage 4 Notitie verdeling LWOO-middelen 95
Bijlage 5 Beleid vangnetregeling gespecialiseerd onderwijs 96

Lijst van veel voorkomende afkortingen en begrippen

BO:	basisonderwijs
BT:	begeleidingsteam
GGD:	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GO:	gespecialiseerd onderwijs
HB:	hoogbegaafd
HB/DB:	hoogbegaafd/dubbel bijzonder
HOP-tafel:	Hulp bij Ondersteuning en Plaatsing
ISK:	Internationale Schakel Klassen
ISK Delft:	Internationale Schakelklas Delft
JGZ:	Jeugdgezondheidszorg
LAS:	leerling administratie systeem
LWOO:	leerwegondersteunend onderwijs
MDO:	multidisciplinair overleg
MR:	medezeggenschapsraad
NJI:	Nederlands Jeugdinstituut
NT2:	Nederlands als tweede taal
OJS:	ouder- en jeugdsteunpunt
OOGO:	op overeenstemming gericht overleg
OPDC:	orthopedagogisch en didactisch dienstencentrum
OPP:	ontwikkelingsperspectiefplan
OPR:	ondersteuningsplanraad
OT:	onderwijs transparant
PDCA:	plan do check act
PMR:	medezeggenschapsraad voor personeel
PO/VO:	primair onderwijs/voorgezet onderwijs
RAS:	Raad van Aangesloten Schoolbesturen
ROP:	regie op preventie
RvT:	Raad van Toezicht
SBO:	speciaal basisonderwijs
SO:	speciaal onderwijs
SWV:	samenwerkingsverband
TLV:	toelaatbaarheidsverklaring
TLV Pro:	toelaatbaarheidsverklaring praktijkonderwijs
TLV VSO:	toelaatbaarheidsverklaring voortgezet speciaal onderwijs
VO-scholen:	voortgezet onderwijs-scholen
VO/GO-scholen:	voortgezet onderwijs/ gespecialiseerd onderwijs-scholen
VSO:	voortgezet speciaal onderwijs
VSV:	voortijdig schoolverlaten

Om de teksten in dit koersplan leesbaar te houden, hebben we er voor gekozen om veel van de functies in de mannelijke vorm te schrijven. Daarnaast kan het woord 'ouder' ook vervangen worden door verzorger, indien dit van toepassing is.

Woord vooraf

Iedereen doet mee!

Ruim tien jaar geleden zijn we met elkaar gestart om, vanuit een gezamenlijke geformuleerde missie en visie, de wetgeving passend onderwijs te vertalen naar de praktijk van alledag op onze scholen. Met elkaar hebben we stappen gezet in passend onderwijs en kunnen zien en ervaren dat we – *de scholen binnen ons samenwerkingsverband- samen met de jeugdhulp en het FLEX-College-* voor jongeren met een ondersteuningsbehoefte echt het verschil kunnen maken. Sommige van deze jongeren laten, na afronding van de middelbare school, nog wel eens iets van zich horen. Hun terugblik op de ontvangen begeleiding en daar waar ze nu inmiddels staan, wordt sinds eind 2024 beschreven in '*jullie werk doet er toe!*', een rubriek in onze nieuwsbrief die we drie tot vier keer per jaar naar de scholen sturen. Hun verhalen zijn veelal ontroerend en leren ons hoe belangrijk het is dat we met elkaar werken aan passend en inclusiever onderwijs, waarin we geen jongeren willen buitensluiten.

De basis op onze scholen staat goed. De meeste jongeren zitten op de juiste plek. Passend onderwijs heeft op onze scholen een 'gezicht' gekregen. We zien echter ook dat in de ondersteuningsstructuur op veel scholen dezelfde vraagstukken spelen die om een oplossing vragen, waaronder toenemend verzuim, veiligheidsissues en een niet goed aansluitende zorg op het onderwijs. Onze scholen hebben daarbij in de afgelopen jaren vooral geprobeerd deze vraagstukken zelf op te lossen, zonder gericht overleg en afstemming met andere scholen binnen ons samenwerkingsverband.

Met het geformuleerde beleid in dit ondersteuningsplan willen we voor scholen meer focus aanbrengen. Aan de hand van data bieden we de scholen de mogelijkheid om binnen hun eigen ondersteuningsstructuur te starten met of te verdiepen op het thema dat binnen hun school het meest knellend is. Scholen die eenzelfde thema kiezen, stimuleren we om op dat thema samen op te trekken. Ze kunnen daarbij passende ondersteuning krijgen vanuit de organisatie SWV en extern ingehuurde partijen. Gezamenlijk maken de scholen dan weer nieuwe stappen op de weg naar een meer inclusieve schoolomgeving.

Het ondersteuningsplan doet ook een krachtige oproep aan *iedereen* -schoolbestuurders, schoolleiders, docenten, onderwijsondersteunend personeel, ouders, jongeren, gemeenten en alle overige netwerkpartners- om vanuit de schoolcontext in gezamenlijkheid op te trekken en te werken aan een schoolcultuur waarin iedereen welkom is, waar diversiteit wordt omarmd en niemand wordt buitengesloten.

Stapsgewijs gaan we met elkaar verder op weg.
We bepalen geen stip aan de horizon, maar zijn op reis met een kompas in de hand.
We bepalen elk moment of we op koers liggen.
Door elke jongere te horen en te zien, creëren we kansen en mogelijkheden.
Kansen en mogelijkheden voor jongeren, voor onszelf en voor elkaar.
We staan onszelf toe om al lerende te doen en al doende te leren.
Experimenteren hoort erbij en wat WEL werkt gaan we vaker doen.
En iedereen doet mee!

Trudie Klooster
Directeur-bestuurder SWV VO Delflanden

Maart 2025

Het gelopen proces

Het gelopen proces met tijdpad:
Het ondersteuningsplan 2025 – 2029 is tot stand gekomen met gebruik van:

- De zelfevaluaties van ons gevoerde beleid in de afgelopen jaren en de weergave daarvan in de jaarverslagen.
- Overleggen met schoolbesturen, schooldirecties, zorgcoördinatoren, leden OPR, gemeenten en jeugdhulp over het beleid passend onderwijs binnen ons samenwerkingsverband en ambities voor de komende beleidsperiode.
- Bevindingen uit onderzoeken vanuit Jeugdvisie, Kruijssen en de Onderwijsinspectie
- Diverse landelijke beleidsnotities, waaronder de Werkagenda Inclusie en de Hervormingsagenda Jeugd

Augustus 2023 – februari 2024
Uitvraag door Jeugdvisie op bijna alle reguliere VO-scholen Delflanden naar ervaren knelpunten in de aansluiting van de zorg op het onderwijs. Van alle gesprekken is een gespreksverslag gemaakt, gedeeld met de scholen en gemeenten en besproken.

Januari – februari 2024
Uitvraag door Kruijssen op alle reguliere en gespecialiseerde VO-scholen naar de mate waarin de scholen een voldoende dekkend onderwijsaanbod ervaren en hoe de scholen zich tot elkaar verhouden. Van alle gesprekken is een gespreksverslag gemaakt, gedeeld met de scholen en schoolbesturen en besproken.

Februari 2024
Grootstedelijke bijeenkomst met de scholen voor primair en voortgezet onderwijs: ‘Op weg naar inclusiever onderwijs’. De VO/GO-scholen binnen Delflanden hebben hun eerste ambities aan elkaar gepresenteerd.

Mei – juli 2024
Ontwikkeling van een Kompas en een visie op samenwerking tussen de drie samenwerkingsverbanden passend onderwijs (primair en voortgezet) en de vier gemeenten.

Oktober 2024
Kick off bijeenkomst met schoolbestuurders en schooldirecteuren waarin het Kompas en de visie op samenwerking werden gepresenteerd. Commitment op Kompas en visie op samenwerking.
Input opgehaald voor onderwerpen in het nieuwe ondersteuningsplan.

Oktober – december 2024
Start schrijven ondersteuningsplan 2025 – 2029 en verwerken van opgehaalde input in de tekst.

December 2024
Delen van de tekst ‘sterke ondersteuningsstructuur op elke school’ en ‘doorgaande schoolloopbanen’ met scholen en gemeenten.
Verschillende ‘oploopjes’ met scholen, gemeenten en netwerkpartners waarin inhoudelijke feedback gevraagd werd op de tekst en de geformuleerde ambities.
Delen van tekst met OPR en bespreking met OPR.
Verwerken van verkregen feedback in de tekst.

Januari 2025
Delen van tekst ‘bouwen aan inclusieve leer- en ontwikkelomgevingen’ met scholen en gemeenten.
Verschillende ‘oploopjes’ met scholen, gemeenten en netwerkpartners waarin inhoudelijke feedback gevraagd werd op de tekst en de geformuleerde ambities.
Delen van tekst met OPR en bespreking met OPR.
Verwerken van verkregen feedback in de tekst.

Maart – april 2025
Voorleggen van de conceptversie aan de beleidsmedewerkers onderwijs en jeugd van de gemeenten.
Bespreking van de conceptversie van ondersteuningsplan 2025 – 2029 met de Raad van Aangeslotenen Schoolbesturen, schooldirecteuren en Raad van Toezicht. Verkrijgen van goedkeuring op ondersteuningsplan.
Bespreken van ondersteuningsplan met gedeelte van de Ondersteuningsplanraad.
Voeren van Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) met wethouders onderwijs – en jeugd en de beleidsmedewerkers van de gemeenten Delft, Midden-Delfland en Pijnacker-Nootdorp.

Mei 2025
Gesprek met tweede deel van de OPR. Beide groepen hebben instemming op ondersteuningsplan gegeven.
Opsturen van het ondersteuningsplan 2025 – 2029 naar de Onderwijsinspectie.

Samenvatting en te behalen resultaten in 2029

Hoofdstuk 1 schetst voor degenen die niet of minder bekend zijn met het samenwerkingsverband passend onderwijs VO Delflanden welke wettelijke taken een samenwerkingsverband heeft en voor welke governance structuur binnen Delflanden is gekozen en hoe het SWV VO Delflanden is georganiseerd. Tevens wordt uitgelegd hoe de interne organisatie is opgebouwd.

Hoofdstuk 2 biedt een terugblik op de beleidsperiode 2021-2025, wat hebben we gerealiseerd van de doelen die we in de vorige ondersteuningsplanperiode met elkaar hadden geformuleerd? Daarnaast besteden we in dit hoofdstuk aandacht aan een aantal uitdagingen die we tegenkomen bij het werken aan de doelstellingen passend onderwijs, waaronder de personeelstekorten en het personeelsverloop in het onderwijs en de zorg, de toename van mentale gezondheidsproblemen onder jongeren, de verharding van de samenleving die meer en meer zichtbaar wordt in het onderwijs en de groei van het gespecialiseerd onderwijs en de jeugdzorg. We sluiten het hoofdstuk af met een aantal geleerde lessen uit de afgelopen beleidsperiode. Deze fungeren tevens als kapstok voor het nieuwe koersplan: samenwerken bij het versterken van de pedagogische basis en een dekkend onderwijsaanbod, planmatig werken aan de hand van data en het ontwikkelen en organiseren van een preventief, collectief en contextgericht jeugdhulpaanbod binnen het onderwijs.

In hoofdstuk 3 leggen we uit wat onze missie, visie en kernwaarden zijn en op welke wijze de rollen en verantwoordelijkheden bij het realiseren van passend en inclusiever onderwijs zijn verdeeld over scholen, schoolbesturen en het samenwerkingsverband. We blijven in de nieuwe beleidsperiode gebruik maken van reeds eerder vastgestelde formuleringen en introduceren daarnaast nog één nieuwe visie, namelijk onze gezamenlijke visie op samenwerken. De visie op samenwerken wordt het kompas dat we voor elk van de drie geformuleerde strategische beleidsthema's in de komende jaren geregeld ter hand zullen nemen om te bepalen of we nog 'op koers liggen'.

In hoofdstuk 4 bouwen we verder aan 'een sterke, effectieve en responsieve ondersteuningsstructuur op elke school', met focus op enkele specifieke, door de scholen benoemde knelpunten. Vanuit het normaliseerperspectief gaan de scholen, samen met de netwerkpartners, verder werken aan het vergroten van het mentaal welbevinden en de mentale weerbaarheid van jongeren, aan schoolaanwezigheidsbeleid, gelijke onderwijskansen en aan een veilig schoolklimaat. Aan de hand van de populatie leerlingen op de scholen en de door de scholen ervaren problematieken, maken de scholen eigen keuzes waar zij als eerste verder aan willen werken. Scholen met gezamenlijke problematiek werken en leren daarbij met en van elkaar. De organisatie SWV brengt scholen samen, faciliteert en ondersteunt. Op gezette tijden wordt getoetst waar de scholen in hun te ontwikkelen beleid staan en hoe zij 'scoren' op de monitor basisondersteuning. Verder wordt in hoofdstuk 4 aangeven op welke wijze de organisatie SWV de scholen ondersteunt in het creëren van een bij de doelgroep van de school passend 'extra ondersteuningsaanbod' en welke ambities er daarbij voor de komende jaren nog zijn.

In hoofdstuk 5 wordt uitgewerkt op welke wijze we verder willen bouwen aan de binnen het SWV VO Delflanden al in gang gezette beweging naar inclusieve leer- en ontwikkelomgevingen. Daarbij wordt in eerste instantie aangesloten bij de doelgroep jongeren die de scholen nu nog moeilijk binnen boord kunnen houden, maar we hebben met elkaar ook grotere ambities en willen dat jongeren met 'een uitdaging' die een uitstroomperspectief vervolgonderwijs of reguliere arbeid hebben en voorheen nog regelmatig verwezen werden naar het gespecialiseerd onderwijs, zoveel mogelijk in het reguliere onderwijs hun onderwijsprogramma volgen. Hierbij is de samenwerking tussen regulier en gespecialiseerd onderwijs van groot belang. Het gespecialiseerd onderwijs moet er zijn voor díe jongeren die dat echt nodig hebben en veelal een uitstroomperspectief begeleide arbeid of dagbesteding hebben.
Om de voortgang van onze ambities in beeld te brengen, monitoren we tweejaarlijks hoe de scholen er voor staan op het gebied van een inclusieve cultuur, inclusief beleid en inclusieve programma's (praktijk). In dit hoofdstuk beschrijven we ook op welke wijze de organisatie SWV de scholen ondersteunt in het realiseren van zo inclusief mogelijke leer- en ontwikkelomgevingen, onder meer door het beschikbaar stellen van een ondersteuningsbudget,

de inzet van expertiseteams, begeleiding bij het organiseren van specifieke maatwerkarrangementen en een aanbod aan maatwerkvoorzieningen, zoals het FLEX-College.

In hoofdstuk 6 wordt het laatste strategische beleidsthema nader toegelicht, 'soepele overgangen in doorgaande schoolloopbanen'. Voor de meeste jongeren verlopen de overstappen van po naar vo en van vo naar vervolgonderwijs of arbeid best soepel. Er zijn echter ook jongeren, in alle onderwijstypen, die om verschillende redenen extra ondersteuning nodig hebben om de overgang tot een succes te maken. Hoewel scholen reeds tal van initiatieven ontplooien om overstappen in goede banen te leiden, is samenwerking, kennisdeling, bewustwording en het leren kennen van elkaars cultuur cruciaal om overgangen tussen onderwijstypes en -niveaus beter te laten verlopen. De verschillende overstappen worden beschreven, met de specifieke ambities die we daarbij hebben voor de nieuwe beleidsperiode. De invoering van HOP-tafels (bovenschoolse tafels voor hulp, ondersteuning en plaatsing) zijn daarbij een voorbeeld van nieuw beleid.

Hoofdstuk 7 tenslotte levert het financieel perspectief met een meerjarenbegroting op hoofdlijn.

De drie strategische beleidsthema's, de daarbinnen geformuleerde ambities en de verder geconcretiseerde deelambities worden door de organisatie SWV jaarlijks uitgewerkt in een jaarplan. Dat doen we niet alleen, maar in samenwerking met schoolbesturen, schooldirecties, ondersteuningsteams, gemeenten en netwerkpartners. Gezamenlijk zetten we jaarlijkse kleine stapjes die halverwege 2029 moeten leiden tot de onderstaande eindresultaten:

1. **Er is intensieve samenwerking tussen de scholen in het samenwerkingsverband:**

- ✓ Er zijn concrete en geborgde samenwerkingsafspraken tussen de reguliere VO-scholen (bv MBO-entree, PrO-VMBO)
- ✓ Er zijn concrete en geborgde samenwerkingsafspraken tussen regulier en gespecialiseerd onderwijs (bv. symbiosetrajecten, samenwerking tussen VO en GO op gebied van culturele en sportieve activiteiten en op het gebied van stages en praktijk.

2. **Er is sprake van zorg in onderwijs én van onderwijs in zorg:**

- ✓ Er is een preventief, collectief en contextgericht zorgaanbod op alle scholen, passend bij de doelgroep leerlingen van de school.
- ✓ Er is een passend educatieaanbod/onderwijsaanbod beschikbaar voor jongeren die op een (ontwikkel)plek binnen de zorg zitten.

3. **Er wordt data gestuurd gewerkt en gemonitord.**

- ✓ Zo'n 98% van de leerlingen heeft, vanuit een sterke ondersteuningsstructuur, een passend aanbod in het reguliere onderwijs.
- ✓ Het zorgwekkend verzuim en het aantal thuiszitters is op alle scholen gereduceerd.
- ✓ Voor *1% tot 1,5% (= ongeveer 75 tot 150 jongeren) van de* jongeren per jaar die tijdelijk niet met het ondersteuningsaanbod van een school kan worden opgevangen, is een voldoende dekkend maatwerkaanbod beschikbaar in samenwerking met het SWV en de gemeenten/jeugdhulp.
- ✓ Het verwijzingspercentage naar het GO is gedaald van 4% naar 2,5% (= ongeveer 20 leerlingen minder): jongeren met een perspectief op een vervolgopleiding of reguliere arbeid zijn welkom in het regulier VO
- ✓ Het aantal verwijzingen naar de geïndiceerde jeugdhulp is met 20% afgenomen.

1. Wij zijn het SWV VO Delflanden!

Binnen de gemeenten Delft, Midden-Delfland en Pijnacker-Nootdorp leveren acht schoolbesturen voor voortgezet (gespecialiseerd) onderwijs en de onder hen vallende schooldirecteuren kwalitatief goed onderwijs op zeventien schoollocaties.[1] Ruim 9200 leerlingen volgen onderwijs op veertien reguliere schoollocaties. Daarnaast zijn er 267 jongeren die een school van gespecialiseerd onderwijs bezoeken[2].

In 2020 formuleerden de schoolbestuurders en schooldirecteuren met elkaar hoe zij kwalitatief goed onderwijs op hun scholen zien:
"Kwalitatief goed onderwijs is onderwijs binnen een veilige leeromgeving, dat recht doet aan verschillen tussen leerlingen, met maatschappelijke relevantie en ruimte voor maatwerk, innovaties en buitenschoolse ervaringen, zodat alle leerlingen in staat worden gesteld een diploma te behalen passend bij hun mogelijkheden en zij zich naar potentie kunnen ontwikkelen tot wereldburgers".

Schoolbesturen hebben de opdracht om voor alle jongeren binnen hun gemeentegrenzen een zo passend mogelijke leer- of ontwikkelplek te organiseren. Om dit te kunnen realiseren werken schoolbesturen met elkaar samen in een samenwerkingsverband, zoals SWV VO Delflanden. Door met elkaar samen te werken kunnen schoolbesturen een samenhangend geheel aan ondersteuningsvoorzieningen tussen en binnen scholen realiseren, zodat jongeren die extra ondersteuning nodig hebben een zo passend mogelijke onderwijs- en/of ontwikkelplek krijgen aangeboden, niet uitvallen en niet thuis komen te zitten (artikel 17a, lid 2 WVO & artikel 28a WEC).

1.1 Stichting Samenwerkingsverband VO Delflanden

Om aan de zorgplicht te kunnen voldoen hebben de schoolbesturen zich in 2013 verenigd in de Stichting Samenwerkingsverband Voortgezet (Gespecialiseerd) Onderwijs Delflanden (SWV VO Delflanden, 28.09).
Op die manier kunnen zij met elkaar afstemmen over het nog ontbrekende ondersteuningsaanbod binnen de regio en op welke wijze zij dat met elkaar kunnen organiseren. Wanneer een schoolbestuur met een daaronder vallende schoollocatie zich nieuw vestigt in de regio Delflanden, is hierover vooraf afstemming met het samenwerkingsverband en heeft het nieuwe schoolbestuur de verplichting om zich bij het samenwerkingsverband aan te sluiten. Dit wordt bekrachtigd middels de ondertekening van een zogenaamde aansluitingsovereenkomst.

Samenwerkingsverbanden passend onderwijs worden gezien als complexe netwerkorganisaties, waarin multidisciplinaire samenwerking tussen reguliere en speciale scholen, jeugdzorginstellingen, gemeenten en andere maatschappelijke organisaties van belang is om te komen tot een samenhangend en effectief ondersteunings-aanbod van onderwijs en zorg. In tegenstelling tot traditionele organisaties hebben netwerkorganisaties geen vaste hiërarchische structuur. De betrokken partijen in een netwerkorganisatie kunnen uiteenlopende belangen en prioriteiten op inhoudelijk, strategisch en financieel gebied hebben, wat het sluiten van compromissen noodzakelijk maakt. In een netwerkorganisatie moeten de verschillende partijen in hun samenwerking uit kunnen gaan van gelijkwaardigheid en wederzijds vertrouwen.

De 'organisatie samenwerkingsverband VO Delflanden' (kortweg: de organisatie SWV) is ingericht om in ieder geval de wettelijke taken van het samenwerkingsverband ten uitvoer te kunnen brengen, te weten:
- Het vaststellen van een ondersteuningsplan;
- Het verdelen van en toewijzen van ondersteuningsmiddelen voor de aangesloten scholen;
- De beoordelingen van een aanvragen voor toelaatbaarheidsverklaringen voor het gespecialiseerd onderwijs en het afgeven daarvan;
- De advisering over ondersteuningsbehoeften van leerlingen, op verzoek van het bevoegd gezag van de scholen.

[1] zie bijlage 1
[2] Peildatum 01.10.2024

In de loop van de jaren zijn vanuit het ministerie van OCW meer wettelijke taken toebedeeld aan de ‘organisaties samenwerkingsverbanden’, waaronder het uitvoering geven aan een Ouder- en Jeugd Steunpunt (OJS) en het aanleveren van de driemaandelijkse thuiszittersregistratie bij DUO. Een samenwerkingsverband kan beleidsrijk of beleidsarm opereren. Het beleid staat beschreven in het ondersteuningsplan.

In onderstaand organogram is de organisatiestructuur van de Stichting SWV VO Delflanden weergegeven.

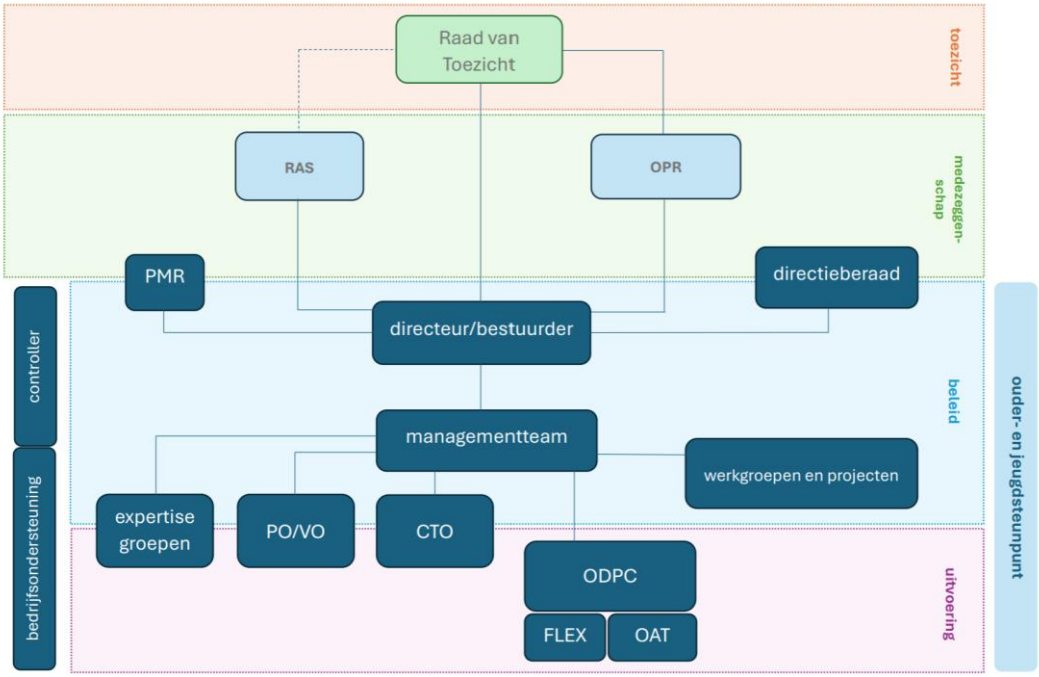

1.1.1 De governance structuur

- Raad van Toezicht (RvT)

De governance is vastgelegd in de statuten van de stichting. De statuten bepalen dat er sprake is van een toezichthoudend bestuur dat optreedt als intern toezichthouder. Sinds augustus 2024 bestaat de Raad van Toezicht uit drie onafhankelijke leden. De RvT kijkt van buiten naar binnen en ziet er op toe dat de wettelijke taken van het samenwerkingsverband goed worden vervuld. Ook ziet de RvT er op toe dat de middelen van het samenwerkingsverband rechtmatig en doelmatig worden besteed. De drie bestuursleden hebben ieder een specifieke toezichthoudende taak: auditcommissie, remuneratiecommissie en commissie kwaliteit passend onderwijs. De RvT werkt met een toezichtkader, waarin is vastgelegd namens wie toezicht wordt gehouden (maatschappelijke legitimatie), de visie op het toezichthouden en de wijze waarop toezicht wordt gehouden.

- Raad van Aangesloten Schoolbestuurders (RAS)

De Raad van Aangesloten Schoolbestuurders bestaat uit afgevaardigden van de aangesloten schoolbesturen. Zij houden, zoals bovenstaand al werd beschreven, met elkaar het samenwerkingsverband in stand en zijn onmisbaar om de gezamenlijk geformuleerde doelen te realiseren. De directeur-bestuurder heeft instemming nodig van de RAS ten aanzien van de begroting en het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband. In de RAS wordt verantwoording aan elkaar en aan het bestuur afgelegd over de besteding van de middelen van het samenwerkingsverband op de scholen. Het is ook het platform voor het bespreken van knelpunten in de uitvoering van het ondersteuningsplan met de deelnemende schoolbesturen. De werkwijze van de RAS is vastgelegd in een reglement.

- Directeur-bestuurder en managementteam

De directeur-bestuurder is het bevoegd gezag van de stichting, voert de bestuurlijke taken uit, geeft (gemandateerd) leiding aan de medewerkers van het samenwerkingsverband en is verantwoordelijk voor de uitvoering van de taken van het samenwerkingsverband. Belangenafweging en besluitvorming zijn belegd bij de bestuurder. De directeur-bestuurder legt verantwoording af aan de RvT binnen de kaders van het toezichtkader. De directeur-bestuurder werkt met een managementteam (MT). Het MT draagt (gemandateerd) zorg voor de dagelijkse aansturing van de medewerkers die werkzaam zijn binnen de organisatie SWV en hebben een belangrijke taak in het uitwerken en borgen van passend en inclusiever onderwijsbeleid.

- Directieberaad

Vanuit de gezamenlijke verantwoordelijkheid van alle scholen binnen het SWV VO Delflanden om voor alle leerlingen zo thuisnabij mogelijk een passende plek en een dekkend aanbod te organiseren gerelateerd aan de opdracht aan alle schoolbestuurders om toe te werken naar inclusiever onderwijs, zien de directeuren van de VO- en GO-scholen Delflanden voor zichzelf en elkaar een actieve, beleidsvoorbereidende, rol in het directieberaad. De drie pijlers uit het kompas (zie hoofdstuk 2) worden binnen het directieberaad als leidraad gebruikt en sturen de gesprekken. Jaarlijks worden onderwerpen, voortkomend uit het koersplan of aansluitend op landelijke, regionale of lokale ontwikkelingen passend en inclusiever onderwijs, met elkaar geïnventariseerd en geprioriteerd. Vijf keer per jaar komen directieberaad en directeur-bestuurder SWV bij elkaar om onderwerpen die op de agenda zijn geplaatst verder uit te diepen, informatie te halen en te brengen, elkaar te inspireren, te bevragen en elkaar van ideeën of feedback te voorzien. Op basis van de uitgewisselde informatie adviseren de directeuren van de VO- en GO-scholen de directeur-bestuurder van het SWV VO over (nieuw te ontwikkelen) beleid. Daarnaast zien de directeuren van de scholen toe op de uitvoering van het beleid uit het koersplan op de eigen schoollocatie. De werkwijze binnen het directieberaad is vastgelegd in een notitie en terug te vinden op de website van het SWV.

- Werkgroepen en projectteams

Om ambities vanuit het koersplan te kunnen realiseren worden school overstijgende werkgroepen of projectteams geformeerd. Voorafgaand daaraan wordt door de projecttrekker of projectaanjager (veelal een medewerker van de organisatie SWV) een projectvoorstel uitgewerkt, dat wordt voorgelegd aan het directieberaad. De directeur-bestuurder en het MT gebruiken het directieberaad in deze als adviesorgaan en klankbordgroep. De voortgang en/of de opbrengsten van een werkgroep of projectteam worden gedeeld met de directeuren via het informatiebulletin en het directieberaad.

1.1.2 Medezeggenschapsorganen

Elk samenwerkingsverband heeft verplicht een ondersteuningsplanraad (OPR) en –als het werkgever is- een medezeggenschapsraad (MR) aan te stellen. De Wet Medezeggenschap op Scholen (WMS) is hierop van toepassing.

Ondersteuningsplanraad (OPR)

De formele medezeggenschap is georganiseerd via de Ondersteuningsplanraad (OPR). Medewerkers van de scholen, ouders en leerlingen vertegenwoordigd in de OPR volgen de uitvoering van beleidsplannen van het samenwerkingsverband en brengen daarover advies uit. De belangrijkste taak van de OPR is het instemmen met het ondersteuningsplan van het SWV VO Delflanden. De OPR overlegt structureel met de directeur-bestuurder van het samenwerkingsverband en voert daarnaast twee keer per jaar een gesprek met de RvT.
De instemmings- en adviesbevoegdheden van de OPR van het SWV VO Delflanden zijn vastgelegd in het Medezeggenschapsreglement en verder uitgewerkt in het Medezeggenschapsstatuut en het Huishoudelijk reglement van de OPR SWV VO Delflanden, 28.09. Statuut en reglement van de OPR zijn terug te vinden op de website van het SWV VO Delflanden. Ook de vergadernotulen van de OPR zijn op de website van het SWV terug te vinden.

Medezeggenschapsraad voor het personeel (PMR)

Een samenwerkingsverband waar twee of meer personeelsleden werkzaam zijn, moet een medezeggenschapsraad voor personeel vormen; een zogenaamde PMR. De PMR van de organisatie SWV bestaat uit drie personeelsleden, die instemmings- of adviesbevoegdheid hebben op bestuursbesluiten aangaande het personeel van het samenwerkingsverband. De instemmings- en adviesbevoegdheden liggen vast in het reglement van de medezeggenschapsraad.

1.2 De interne organisatie

Onder aansturing van de directeur-bestuurder en het managementteam (MT) ondersteunen medewerkers van de interne organisatie ('de organisatie SWV') de scholen om passend en inclusiever onderwijs voor jongeren mogelijk te maken. Daarnaast worden binnen de organisatie diverse wettelijke taken en opdrachten uitgevoerd.

1.2.1 Orthopedagogisch en didactisch dienstencentrum

Om een geïntegreerd ondersteuningsaanbod te kunnen leveren heeft het bestuur er voor gekozen om een verbreed orthopedagogisch en didactisch dienstencentrum (OPDC) in te richten, dat verschillende vormen van ondersteuning biedt aan de scholen:

- *Onderzoek, advies en training*

Gedragswetenschappers en adviseurs passend onderwijs van de organisatie SWV zijn als contactpersoon verbonden aan een of meer van onze scholen van voortgezet (gespecialiseerd) onderwijs. Zij nemen deel aan multidisciplinaire overleggen (MDO's) met ouders, jongere en zorgpartners wanneer sprake is van complexe casuïstiek, doen dossieronderzoek, verrichten diagnostisch onderzoek en sterkte-zwakte analyses, adviseren over ondersteuningsbehoeften van jongeren en een daarbij passend onderwijsaanbod, verrichten observaties in klassen, geven trainingen en zijn bovenal kritische sparringpartners voor de scholen. Daarnaast verrichten zij advieswerkzaamheden in de overstap van jongeren met een intensievere ondersteuningsbehoefte in de overstap van basisonderwijs naar voortgezet onderwijs. Een specifieke taak voor een aantal van de medewerkers betreft het trekken of aanjagen van projecten, gerelateerd aan het ontwikkelen en implementeren van beleidsvoorstellen die voortkomen uit ondersteuningsplan en onderliggende jaarplannen.

- *FLEX-College*

Het FLEX-College is een kleine onderwijsvoorziening voor maximaal 30 leerlingen die kortdurend, extra intensieve ondersteuning nodig hebben. Deze voorziening is beschikbaar voor leerlingen die een korte tijd een andere veilige setting nodig hebben. De leerlingen blijven ingeschreven op hun eigen school voor voortgezet onderwijs. Alle scholen in het samenwerkingsverband VO Delflanden kunnen gebruik maken van het FLEX-College.
Er wordt naar gestreefd dat alle leerlingen terug gaan naar hun school van herkomst. Soms wordt er een andere keuze gemaakt omdat de school van herkomst geen passende plek meer is voor de leerling. Verwijzing naar een andere reguliere school voor voortgezet onderwijs, voortgezet speciaal onderwijs, MBO, een andere onderwijsvorm of arbeid is dan mogelijk. Het FLEX-College Delft mag zich sinds september 2024 een Gezonde School noemen op het thema welbevinden. Hiermee geeft het FLEX-College planmatig, structureel aandacht aan welbevinden met inzet van effectieve activiteiten/lessen volgens de Gezonde School-aanpak[3].

1.2.2 Expertiseteams

Binnen de organisatie SWV voeren drie expertiseteams diverse beleidsmatige en uitvoerende werkzaamheden uit gericht op het versterken van de ondersteuningsstructuur op alle scholen en het ondersteunen bij de opdracht aan de schoolbesturen om toe te werken naar meer inclusief onderwijs.

- Expertiseteam Gespecialiseerd Onderwijs
- Expertiseteam hoogbegaafdheid en hoogbegaafd/dubbel bijzonder
- Expertiseteam PO/VO

[3] Zie www.gezondeschool.nl

Daarnaast is er nog een expertiseteam dat inmiddels de status heeft van expertisecentrum en is geborgd binnen de Internationale Schakel Klassen (ISK): het expertisecentrum NT-2.

1.2.3 Adviescommissies

Adviescommissies geven de directeur-bestuurder van het SWV VO Delflanden advies over de inzet van specifieke vormen van onderwijsondersteuning. Er zijn drie adviescommissie binnen de organisatie SWV:

- *Adviescommissie bij complexe ondersteuningsbehoeften (maatwerkarrangementen)*

Wanneer sprake is van complexe ondersteuningsbehoeften van een leerling die het extra ondersteuningsaanbod van de school lijkt te overstijgen wordt de contactpersoon vanuit de organisatie SWV, die is gekoppeld aan de school, in een vroegtijdig stadium door de ondersteuningscoördinator van de desbetreffende schoollocatie bij de casus betrokken.[4] Aan de hand van de gesprekken en de verzamelde informatie maakt de gedragswetenschapper een voorstel voor de in te zetten ondersteuning (handelingsgerichte deel van het ontwikkelingsperspectiefplan (OPP)) en stemt dit af met school, ouders, leerling en eventueel extern betrokken partijen (op overeenstemming gericht overleg: OOGO). Een verzoek tot toekenning en (gedeeltelijke) financiering van zo'n specifieke maatwerkarrangement wordt door de school in Onderwijs Transparant geplaatst en binnen de organisatie SWV door een gedragswetenschapper getoetst en verwerkt tot een voorgenomen besluit. Voor leerlingen waarbij een plaatsing op het FLEX-College als maatwerkarrangement wordt aangevraagd, vindt de beoordeling plaats door een commissie van twee deskundigen: een gedragswetenschapper van de organisatie SWV en een gedragswetenschapper vanuit de jeugdhulp: Delft Support.
De directeur-bestuurder van het samenwerkingsverband is budgettair eindverantwoordelijk en neemt een eindbesluit, binnen de grenzen van het beschikbare budget. Bij een positief besluit wordt de Ondersteuningsverklaring (OV) verder intern afgehandeld door de afdeling bedrijfsondersteuning en gedeeld met de aanvrager en de ouders. De commissievergaderingen vinden tweewekelijks plaats. Data en reglement zijn terug te vinden op de website van het samenwerkingsverband.

- *Adviescommissie beoordeling toelaatbaarheid gespecialiseerd onderwijs*

Een van de wettelijke taken van de organisatie SWV is om te beoordelen of leerlingen toelaatbaar zijn tot het Voortgezet Gespecialiseerd Onderwijs. Aanvragen voor een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) kunnen worden ingediend vanuit de school van regulier voortgezet onderwijs waar de leerling staat ingeschreven (overstap vo-vso) of op verzoek van de school van voortgezet gespecialiseerd onderwijs waar de leerling wordt aangemeld (overstap bo/sbo/so-vso). Deze wettelijke opdracht wordt binnen ons organisatie SWV uitgevoerd door een commissie van deskundigen. De commissie bestaat uit een onafhankelijke eerste deskundige en een onafhankelijke tweede deskundige, die los van elkaar een eindadvies uitbrengen over de toelaatbaarheid van de leerling tot het VSO.
De directeur-bestuurder van de organisatie SWV is eindverantwoordelijk en neemt het eindbesluit over de plaatsbaarheid op basis van de afgegeven adviezen. Het besluit wordt verder intern afgehandeld binnen de afdeling bedrijfsondersteuning en gedeeld met de aanvrager en de ouders.

De vier samenwerkingsverbanden VO (Delflanden, Haaglanden, Westland en Zoetermeer) hanteren een gezamenlijk toelaatbaarheidsbeleid met gezamenlijke beleidsdocumenten. Een van de afspraken daarin is dat een TLV VSO wordt afgegeven tot en met het schooljaar waarin de leerling 18 jaar wordt. Met de VSO-scholen cluster 4 zijn aanvullende afspraken gemaakt om op schakelmomenten te bespreken of tussentijdse doorstroom naar regulier voortgezet onderwijs voor een leerling passend en mogelijk is. Verlenging van een TLV tot en met het schooljaar waarin de leerling 20 jaar wordt, is mogelijk, indien dit door de VSO-school goed wordt onderbouwd.[5]
De commissievergaderingen vinden tweewekelijks plaats. Data, reglement en overige ondersteunende documenten voor dit type aanvraag zijn terug te vinden op de website van het samenwerkingsverband.[6]

[4] Zie procedure 'Toeleiden naar een onderwijs- en zorgarrangement' op de website van het SWV
[5] Zie de handreiking 'Aanvragen verlenging TLV 18 tot 20 jaar cluster 3 ZML en MG' op de website van het SWV.
[6] Zie aanvragen TLV VSO op de website van het SWV

- *Adviescommissie beoordeling toelaatbaarheid Praktijkonderwijs*

De beoordeling van de toelaatbaarheid van een leerling tot het praktijkonderwijs behoort eveneens tot het wettelijke takenpakket van samenwerkingsverbanden.

In de overstap van PO naar VO wordt vanuit de organisatie SWV een gedragswetenschapper ingezet die onderzoekt welke van de door PO-scholen aangemelde 'zorgleerlingen' in de webapplicatie Onderwijs Transparant (OT) in aanmerking komen voor een toelaatbaarheidsverklaring Praktijkonderwijs. Verkregen testresultaten worden besproken met de basisschool en van een advies voorzien. Via OT worden ze daarna ook aan de basisschool beschikbaar gesteld. De basisschool zelf is verantwoordelijk om de testuitslagen in de overstapmodule PO/VO van OT te hangen, zodat een Praktijkschool deze ter beschikking krijgt, nadat de ouders hun kind op zo'n type school hebben aangemeld. De Praktijkschool kan vervolgens vrij eenvoudig een verzoek tot afgifte van een TLV Pro indienen bij de adviescommissie Toelaatbaarheid Praktijkonderwijs, door doorzetting van de leerling naar de 1-loketmodule van Onderwijs Transparant.
De voorzitter van deze commissie (een onafhankelijk gedragsdeskundige van de organisatie SWV) controleert de dossiers op: compleetheid van dossier, eventuele aanwezigheid van een eerder afgegeven preadvies, motivering van de plaatsende Praktijkschool en een korte onderbouwing van de in te zetten onderwijsondersteuning en stemt over het voorgenomen besluit af met de directeur-bestuurder. Wanneer de aanvraag niet compleet is of niet voldoende is onderbouwd, wordt de aanvraag teruggezet naar de aanvragende school ter completering. Indien wordt beoordeeld dat de aanvraag compleet en correct is, wordt de TLV Pro opgesteld, ondertekend door de directeur-bestuurder en verder administratief afgehandeld door de afdeling bedrijfsondersteuning.

Naast de groep leerlingen die vanuit het primair onderwijs instroomt in het Praktijkonderwijs, is er ook een groep leerlingen die vanuit het VO kan doorstromen naar het Praktijkonderwijs. Deze groep valt onder de 'bijzondere doelgroepenregeling'. Ook voor deze groep leerlingen wordt door de adviescommissie Toelaatbaarheid Praktijkonderwijs de door de VO-school aangevraagde toelaatbaarheidsverklaring inhoudelijk beoordeeld, waarna over het voorgenomen besluit wordt afgestemd met de directeur-bestuurder van de organisatie SWV. Het gehele werkproces is beschreven en terug te vinden op de website van de organisatie SWV.[7]

1.3 Het ouder- en Jeugdsteunpunt

Samenwerkingsverbanden hebben een wettelijke taak om ouder- en jeugdsteunpunten (OJS) in te richten. Binnen het samenwerkingsverband Delflanden is vanaf 2022 een OJS ingericht en actief. Ouders en jongeren kunnen hier terecht voor informatie en advies over en steun bij passend onderwijs. Daarnaast worden de vragen waar ouders en jongeren mee komen, in kaart gebracht en gerangschikt. Indien er sprake is van overstijgende knelpunten in de ondersteuningsstructuur van scholen of het dekkend aanbod in de regio, worden deze thematisch ingebracht in de daarvoor bestemde overlegorganen om, waar nodig, te komen met beleidsvoorstellen of beleidsaanpassingen.
In samenwerking met de samenwerkingsverbanden Zuid-Holland West en Zoetermeer wordt onderzoek gedaan naar mogelijkheden voor een dashboard waarin al het ondersteuningsaanbod van de scholen in de regio is terug te vinden. Verder zal in de periode 2025-2029 worden onderzocht of de twee ouder- en jeugdsteunpunten van primair en voortgezet passend onderwijs Delflanden kunnen samenwerken dan wel in elkaar kunnen worden vervlochten.

1.4 Verkenning bestuurlijke fusie samenwerkingsverbanden PO en VO

PPO Delflanden en SWVVO Delflanden werken op diverse thema's met elkaar samen. Zo wordt gezamenlijk overleg gevoerd met de gemeenten aangaande de OOGO-thema's. De ontwikkelingen richting meer preventieve,

[7] Zie aanvragen TLV Praktijkonderwijs op de website van het swv

collectieve jeugdhulp in het onderwijs is daarbij momenteel een zeer belangrijk agendapunt voor beiden. Daarnaast wordt gezamenlijk overleg gevoerd met de scholen van gespecialiseerd onderwijs en hebben de twee samenwerkingsverbanden al één gezamenlijke beleidsmedewerker op het beleidsthema 'doorgaande schoolloopbanen PO-VO. Ook is een verkennend onderzoek naar het eventueel samengaan van de beide ouder- en jeugdsteunpunten bespreekpunt. Een deel van de schoolbestuurders in het PO is tevens schoolbestuurder in het VO. Een mogelijk bestuurlijke fusie van de twee samenwerkingsverbanden kan een volgende stap zijn om te komen tot een betere afstemming in de ondersteuning en een efficiëntere inzet van menskracht en middelen. In deze beleidsperiode zullen hier (verkennende) gesprekken voor worden opgestart.

2. Waar staan we anno 2025

2.1 Terugblik beleidsperiode 2021-2025

In de afgelopen vier beleidsjaren hebben we gewerkt aan het realiseren van doelen die waren geformuleerd voor een zestal speerpunten. We deden dit aan de hand van programma's, projecten, activiteiten en interventies. Hieronder wordt per speerpunt weergegeven wat we hebben bereikt. Nog in uitvoering zijnde activiteiten in schooljaar 24-25, zijn in blauw opgenomen. Voor meer inhoudelijke terugblik wordt verwezen naar de jaarverslagen op de website van het samenwerkingsverband.

Speerpunt 1:

De interne ondersteunings-structuur is op orde

Te realiseren doelen:

1. Elke school voldoet aan de (landelijke) norm voor basisondersteuning met een brede basis
2. De (landelijke) norm voor basisondersteuning is zichtbaar in het werken op de school: docenten kunnen omgaan met verschillen tussen leerlingen in de klas
3. De school maakt het jaarlijks geactualiseerd aanbod aan basis- en extra ondersteuning zichtbaar op de website van de school (SOP)
4. De subsidie ter versterking van de basisondersteuning wordt doelmatig en rechtmatig ingezet
5. Scholen zijn pro-actief in het versterken en verbreden van de interne ondersteuningsstructuur
6. NT-2 leerlingen met een taalachterstand krijgen op de V(S)O-scholen passende begeleiding

	2021 - 2022	2022- 2023	2023 - 2024	2024-2025
1	• Structureel: De afspraken over de basisondersteuning zijn opgenomen in het format SOP. • Structureel: Jaarlijks wordt SOP in september 'opengezet' voor de scholen om te actualiseren. • Structureel: Ondersteuningsaanbod (Kurzweil) bij lees- en spellingszwakke leerlingen voor alle scholen beschikbaar.	• Tussenproduct 'basisondersteuning in zes stappen' vanuit OCW beschikbaar gesteld aan scholen. Nog onvoldoende geborgd op de scholen. • Opdracht door OCW aan BMC voor uitwerken landelijke norm basisondersteuning op 3 domeinen (dyslexie, executieve vaardigheden en HB). • Taakomschrijving en kwaliteits-kaart tbv aanpak dyslexie opgesteld en beschikbaar gesteld • Start met vergelijking dyslexieprotocol tussen scholen.	• Oplevering en ingebruikname van één gezamenlijk format SOP voor de hele regio Haaglanden. • Helaas geen landelijke benchmark meer binnen POS voor het niveau basisondersteuning. • Concretisering van de (landelijke) norm basisondersteuning door BMC niet overgenomen door OCW).	• Uitwerken monitoringinstrument basisondersteuning in het VO (i.s.m. Haagse Hoge School) • O-meting stand van zaken basisondersteuning op alle VO-scholen beschikbaar. • Per school gesprek en een actieplan.
2	• Transitie taken APO-ers: ondersteuning van leerlinggericht naar docentgericht; ondersteuningsvraag van de docent staat centraal. • Meer aandacht voor inzet van Kurweil door vakdocenten als vorm van basisondersteuning voor alle leerlingen.	• Aanzet om vaardigheid 'omgaan met verschillen in de klas (HGW in de klas)' te beschrijven en te toetsen bij docenten. Directeuren scholen tonen hiervoor geen belangstelling. • Ontwikkeling nieuw trainings-aanbod voor docenten. • HGW van docenten onvoldoende duidelijk in beeld binnen de scholen en het SWV • Groeiend gebruik van Kurzweil en digitheek op de scholen.	• Verlenging contract met Lexima (Kurzweil) met 5 jaar (2023 – 2028). • Inzet Kurzweil voor meerdere doelgroepen. • Uitvoering docenttrainingen op basis van jaarlijkse afspraken. • Preventief aanbod in het sociaal jeugddomein opgenomen in preventiematrix.	• Inbedding trainingsaanbod van Lexima in Lucas- en SCO academie.. • Evaluatie rol en inzet APO-ers op de scholen t.b.v. nieuwe ondersteuningsplan. • Vertaalslag van monitorinstrument basisondersteuning naar HGW in de klas en in de school
3	• Verschillen in kwaliteit, actualisatie en vindbaarheid SOP's op websites. • Geen geformuleerde verbeterdoelen o.b.v. evaluaties ondersteuningsaanbod.	• SOP's niet op de website conform de afspraken. • In SOP's onderscheid tussen basis- en extra ondersteuning met budget SW, aansluitend op de doelgroep van de school, nog onvoldoende duidelijk.	• In SOP's onderscheid tussen basis- en extra ondersteuning met budget SW, aansluitend op de doelgroep van de school, nog onvoldoende duidelijk.	• Nieuwe vragenlijst binnen POS voor scherper zicht op basis- en extra ondersteuning. • Format ondersteuningsaanbod voor schoolgids

Speerpunt 1:

De interne ondersteunings-structuur is op orde

Te realiseren doelen:

1. Elke school voldoet aan de (landelijke) norm voor basisondersteuning met een brede basis
2. De (landelijke) norm voor basisondersteuning is zichtbaar in het werken op de school: docenten kunnen omgaan met verschillen tussen leerlingen in de klas
3. De school maakt het jaarlijks geactualiseerd aanbod aan basis- en extra ondersteuning zichtbaar op de website van de school (SOP)
4. De subsidie ter versterking van de basisondersteuning wordt doelmatig en rechtmatig ingezet
5. Scholen zijn pro-actief in het versterken en verbreden van de interne ondersteuningsstructuur
6. NT-2 leerlingen met een taalachterstand krijgen op de V(S)O-scholen passende begeleiding

	2021 -2022	2022 - 2023	2023 - 2024	2024 - 2025
4	• Structureel: Budget versterken basisondersteuning voor alle VO-scholen. Deel in beheer van de school, deel in beheer van het SWV. • Doelmatigheid en rechtmatigheid ingezet budget niet transparant • Geen verbeteracties in de basis ondersteuningsstructuur terug te zien in jaarplan/SOP scholen aan hand van ingezet budget in daaraan voorafgaand jaar.	• Opgehoogd budget versterken basisondersteuning voor alle VO-scholen. • In kader van doelmatigheid en rechtmatigheid notitie beschikbaar gesteld aan VO-directeuren waar budget aan besteed kan worden. • NPO-budget (OCW) maakt het scholen gemakkelijk om een groepsgewijs basisaanbod te organiseren.	• Budget basis-ondersteuning nog verder opgehoogd. • Budget basisondersteuning door de meeste scholen nu vastgelegd in POS. Monitoring, verantwoording en doelmatigheid nog moeilijk vast te stellen.	• Aankondiging aflopen budget basisondersteuning per 08-2025. • Blijven sturen op verantwoording. • Aandacht verscherpt voor datagedreven werken als basis voor monitoren en verantwoorden.
5	• Voorbereiding reflectiesysteem s.v.z. passend onderwijs op de scholen. • Scholen krijgen mogelijkheid om o.b.v. projectplan een impulsbudget aan te vragen voor versterken ondersteuningsstructuur.	• Uitrol intercollegiaal visitatietraject met (getrainde) deelnemers in visitatiepool; eerste ervaringen zijn positief. • Budget beschikbaar voor scholen die verbetertraject starten a.h.v. adviezen visitatiebezoek. • Tweede jaar impulsbudgetten VO voor versterken ondersteunings-structuur o.b.v. projectplan.	• Visitatietrajecten goed beoordeeld en lopen conform afspraken. • Alle gevisiteerde scholen hebben ook een verbeteraanvraag ingediend. • Verschillen tussen scholen in verantwoording projectgelden.	• Visitatiebezoeken op schema • Doorontwikkeling visitatiebezoeken naar vraagstukken inclusievere leer- en ontwikkelomgeving. • Aandacht voor evaluatie van verbetertrajecten in POS.
6	• Met GKA-subsidie (eind 2020) inrichting van een, expertisegroep NT2 • Aanstelling van NT2 contactpersonen op alle scholen • Budget per school om NT2 beleid uit te werken.	• Drie intervisiebijeenkomsten voor V(S)O-scholen, waarin de bouwstenen voor NT2 beleid zijn aangereikt. • De meeste (maar niet alle) scholen hebben hun NT2 beleid uitgewerkt en aan elkaar gepresenteerd. • NT2 leerlingen in de overstap van PO naar VO worden getoetst en passend geadviseerd. • Monitoringsgegevens van NT2 leerlingen kunnen niet worden aangeleverd door scholen.	• Afronding expertisegroep NT2 en verantwoording GKA-subsidie. • Opstarten expertisecentrum NT2 op het ISK met langer lopende subsidie vanuit SWV en gemeente Delft. • Opstellen projectplan en resultaatafspraken door Expertisecentrum NT2	• Inzet begeleidings-activiteiten vanuit Expertisecentrum NT-2. • Monitoring voortgang en te bereiken resultaten door regiegroep. • Nog net alle VO-scholen zijn even goed ingesteld op ondersteuning aan NT2 leerlingen

Speerpunt 2:

Een betere positie voor ouders en leerlingen

Te realiseren doelen:

1. Het SWV VO Delflanden geeft uitvoering aan een ouder- en jeugd steunpunt (OJS)
2. Scholen voeren de zorgplicht uit, zoals door de overheid wordt bedoeld.

	2021 - 2022	2022 - 2023	2023 – 2024	2024 - 2025
1	• Oplevering 'Leidraad ouder- en jeugdsteunpunten' vanuit OCW.	• Opstellen klankbordgroep van ouders t.b.v. start OJS. • Uitwerken werkproces OJS. • Werken aan informatie over OJS op onze website. • Onderzoek naar commitment binnen de regio om toe te werken naar databank met totaal aan regionaal ondersteuningsaanbod. • Start in de regio met vragenlijst voor één regionaal SOP (noodzakelijk om te komen tot een databank).	• Werkproces OJS geïmplementeerd in eigen organisatie en gedeeld met de scholen. • Informatie op de website. • Een medewerker voor 0,2 FTE aangesteld ter bemensing OJS en ondersteuning ouders en jongeren. • Ontwikkelen 'tevredenheidsmeting'	• Bezoeken van ouder- en jongerenraden op de scholen, t.b.v. betere positionering OJS. • Onderzoek naar inrichting klankbordgroep met ouders/jongeren. • Presentatie opbrengsten OJS in factsheet/visual • Verdere uitwerking 'regionale databank' met overzicht ondersteunings-aanbod
2	• Stroomschema 'zorgplicht bij aanmelding op reguliere VO-school' (OCW) in intervisiebijeenkomst aan hand van casuïstiek met OCO's besproken. • GW-ers en APO-ers op scholen inzetbaar in ondersteuning scholen, ouders en jongeren bij complexe casuïstiek.	• Stroomschema zorgplicht biedt onvoldoende houvast in het onderwijs om bij complexe casuïstiek tot goede werkafspraken te komen.	• Ontwikkelen plan van aanpak rondom verbeteren uitvoering zorgplicht op de scholen i.s.m. Streefkerk onderwijsjuristen. • Lerend netwerk VO met als thema 'zorgplicht bij intentie tot schorsen en verwijderen'. • Visuals betreffende zorgplicht voor scholen en op website.	• Lerend netwerk PO en VO met als thema 'zorgplicht in de overgang van PO naar VO. • Kleinschalig leer netwerk 'complexe casuïstiek en zorgplicht'. • Onderzoek naar maken E-learning filmpjes 'zorgplicht bij complexe casuïstiek'. • Notitie 'Dit zijn onze manieren rondom zorgplicht

Speerpunt 3:

Een plek voor iedereen: samen verantwoordelijk voor een dekkend aanbod

Te realiseren doelen:

1. Scholen bieden ondersteuning aan (groepen) leerlingen met een basisaanbod overstijgende behoefte.
2. De ondersteuningsstructuur in het samenwerkingsverband wordt versterkt en verbreed.
3. Op weg naar inclusiever onderwijs

	2021 - 2022	2022 - 2023	2023 2024	2024 - 2025
1	• Structureel aanbod: Verschillende soorten budget voor organiseren extra (groepsgewijze) ondersteuning voor verschillende doelgroepen. • Structureel aanbod: Bovenschools maatwerk-budget voor complexe casuïstiek. • Ontwikkelen en start uitvoering pilotproject 'aansluiting zorg op onderwijs' bij Pro Grotius • Doelgroepenanalyse komt nog slecht van de grond. • Groepsgewijze ondersteuning op de scholen komt nog onvoldoende van de grond.	• Structureel aanbod. • Leertafels op Pro Grotius 'aansluiting zorg op onderwijs' • Netwerkbijeenkomst waarin opbrengsten pilotproject Pro Grotius zijn gedeeld. • Uitrol van project 'aansluiten zorg op onderwijs' naar 9 nieuwe VO-scholen aan de hand van eigen hulpvraag ondersteuningsstructuur.	• Structureel aanbod, budget opgehoogd. • Scholen beschikken over het complete budget extra ondersteuning en hebben eigen verantwoordelijkheid om de budgetten zo passend mogelijk in te zetten. • De budgetten zijn nog wel geoormerkt naar soort aanbod (bv time in klas, TOM-klas, kleine klas) en onderscheiden groepen (HB/DB, lln. met een lichte extra ondersteuningsbehoefte) • Verkenning ontbrekend aanbod PrO-scholen.	• Structureel aanbod. • Verkenning ontbrekend aanbod V(S)O-scholen als eerste aanzet naar een inclusievere leer- en ontwikkelomgeving op de scholen. • Stimulering scholen om o.b.v. doelgroepen-analyse toe te werken naar meer groepsgewijs ondersteuningsaanbod. • .....
2	• Inrichting expertisegroepen HB/HBDB en cluster 3 en 4. • Eerste aanzet pilotproject 'vergroten arbeidskansen voor kwetsbare jongeren'. • Eerste aanzet groepsaanbod 'Digibende' • Ontwikkeling maatwerk-aanbod op FLEX-College. • Start met docentenpool op FLEX-College	• Structureel: Aanbod vanuit de expertisegroepen HB/HBDB en cluster 3 en 4; beleidsontwikkeling, onderzoek, klassen-observaties, school-bezoeken en scholing. • Pilot 'vergroten kansen..' draait naar tevredenheid. • Aanbod Digibende 'gat in de markt' voor groot aantal (dreigend) thuiszitters MAVO tot/met VWO. • Docentenpool FLEX sluit goed aan op behoeften van leerlingen op het FLEX.	• Onderzoek complexe doelgroep FLEX om te komen tot beter passend aanbod van onderwijs en zorg. • Nieuw aanbod FLEX met fasering in maatwerk-trajecten (fase 0 t/m 4). • Samenwerking opgestart met Westcoaching t.b.v. krapte in aanbod HGT-trajecten op FLEX. • Start onderzoek naar passend aanbod t.b.v. af- en ombouw gesloten jeugdzorg. • Lerende netwerken voor specialisten HB, cluster 3 en 4 op de scholen.	• Pilot 'vergroten kansen ....' omgezet naar structureel aanbod voor alle scholen. • Ontwikkelen van taakomschrijving en kwaliteitskaart voor specialisten cluster 3 en 4 op de scholen. • Onderzoek naar samenwerking tussen verschillende SWV-en bij het inzetten van experts. • Uitwerken aanbod basisondersteuning HB • Onderzoek aansluiting HB tussen PO en VO • Verkenning 'digitale school'.

Speerpunt 3:

Een plek voor iedereen: samen verantwoordelijk voor een dekkend aanbod

Te realiseren doelen:

1. Scholen bieden ondersteuning aan leerlingen met een basisaanbod overstijgende behoefte.
2. De ondersteuningsstructuur in het samenwerkingsverband wordt versterkt en verbreed.
3. Op weg naar inclusiever onderwijs

	2021 - 2022	2022 - 2023	2023 - 2024	2024 - 2025
3	• Aanstellen van 'docent-coaches' op de VO-scholen en bieden van trainingen. • Werving van specialisten cluster 3 en 4 op de scholen en bieden van trainingen.	• Door bundeling verschillende budgetten start op Grotius College Juniusstraat de 'trajectklas'. • Start 'vangnet ZML' op Lau PrO • Voorbereiding eerste Stedelijke bijeenkomst Inclusie	• Stedelijke bijeenkomst Inclusie. • Brochure Op weg naar inclusiever onderwijs met voorbeelden van inclusievere leeromgevingen en gesprekskaarten. • Netwerkbijeenkomst inclusie voor directeuren en OCO's t.b.v. verdere visievorming en ambities. • Meerdere scholen gestart met trajectvoorziening. • Sociale inclusie activiteiten tussen MMS en Lau PrO. • Uitbreiding C-klas en vangnet ZML op Lau Pro met Inclusiebudget. • Nader onderzoek met inclusiebudget naar inzetten van trajectklas GCJ voor succesvolle doorstroom leerlingen vanuit VSO naar VO.	• Stedelijke bijeenkomst inclusie. • Verder onderzoek naar passend aanbod complexe doelgroep PrO-scholen. • Uitwerken en opleveren kaders en spelregels aanvragen Inclusiebudget. • Nieuwe aanvragen van scholen VO binnen voor financiering inclusieproject (CLD-M, SC Delfland) • Uitwerken en afnemen inclusie-index als 0-meting en monitorinstrument • Nader onderzoek naar symbioseklassen VO-VSO. • Verkenning Samen naar School klas VO • Start verkennings-initiatief VSO – gespecialiseerde zorg • Start aanvragen inclusiebudget voor uitwerken beleid of kleine proeftuintjes. • Werkbezoeken inclusiever aanbod eigen regio en aanpalende regio's .

Speerpunt 4:

Soepele overgangen in doorgaande schoolloopbanen

Te realiseren doelen:

1. Binnen de regio Delflanden is sprake van een transparante en gedragen structuur t.b.v. overstapbeleid PO/VO.
2. Kwetsbare jongeren worden in de overstapmomenten passend begeleid.
3. Er is een transparant en gedragen plaatsingsbeleid bij in- , op- of afstroom en verhuizen in het V(S)O.
4. Gelijke kansen voor alle jongeren binnen de regio Delflanden.

	2021 - 2022	2022 - 2023	2023 - 2024	2024 - 2025
1	• Adviesnotitie 'Overstapbeleid' en eindnotitie 'Structuur overstap PO/VO Delflanden opgeleverd aan schoolbestuurders. • Doorontwikkeling webapplicatie OT t.b.v. digitale overdracht. • Structurele activiteiten: inplannen activiteiten t.b.v. overstap POV; jaarplanner. • Overstapbrochure POVO.	• Bestuurlijke vaststelling eindnotitie. • Aanstelling kwaliteitsmedewerker 'Overstap POVO'. • Oprichten stuurgroep en werkgroepen POVO • Inspiratiebijeenkomst voor PO en VO 'warme overdracht'. • Structurele activiteiten. • Afspraken tussen schoolbesturen VO 'werken met ringen'	• Ontwikkelen website met een routekaart overstap van PO naar VO • Oplevering handleiding t.a.v. de overstap en geplaatst op de website. • Opnemen voorlichtings-filmpjes m.b.t. algemene werkprocessen overstap POVO. • Structurele activiteiten. • Netwerkbijeenkomst POVO. • Start verkenning gezamen-lijke aanmeldprocedure Haaglanden-Delflanden. • Start onderzoek naar digitale aanmelding POVO	• Structurele activiteiten. • Uitvraag binnen PO en VO naar mate van tevredenheid overwerkwijze en voorlichtingsmateriaal. • Inventariseren gewenste thema's voorlichtingen. • Voortzetting verdere verkenning gezamenlijke aanmeldprocedure. • Evaluatie digitale aanmelding en nader onderzoek aansluiting digitale aanmelding via OT.
2	• Structurele activiteiten: Onderzoek- en advies bij jongeren met (complexe) ondersteunings-behoefte in overstap PO/VO • Doorontwikkeling VSV-aanbod overstap VO-MBO	• Structurele activiteiten. • Diverse lerende netwerken PO en VO. • Inventarisatie onder decanen VO: knelpunten in overstap naar MBO.	• Structurele activiteiten. • Verkenning nieuw VSV-beleidskader OCW.	• Structurele activiteiten. • Uitwerken en implementeren nieuw VSV-beleidskader VO-MBO.
3	• Er bestaat reeds een protocol 'verhuisleerlingen' uit beleidsperiode 2016 – 2021.	• Inventarisatie van plaatsingsproblemen in VO (onder- en zij-instroom). • Samen met ISK uitschrijven van handelwijze hoe om te gaan met aanmeldingen NT-2 leerlingen in regulier VO.	• Handelwijze NT-2 aanmeldingen opgesteld door SWV en beschikbaar gesteld aan VO. • Beleidsnotitie 'kansrijke overstap VSO-VO' opgesteld door Pleysiercollege.	• Beleidsnotitie 'Kansrijke overstap .. ' aan VO-scholen en medewerkers presenteren. • Uitwerken beleid overstap SO-VO kwetsbare doelgroepen.
4	-	• Twee stedelijke bijeenkomsten 'Kansrijk adviseren – kansrijk plaatsen' voor PO en VO.	• Stedelijke bijeenkomst 'Bruggen bouwen'. • Eerste analyse van opbrengsten bijeenkomst. • Onderzoek naar en advies over 'omgekeerde kopklas'.	• Uitwerken van actieplan en organiseren POVO-markt (warme overdacht).

Speerpunt 5:

Integrale samenwerking tussen onderwijs, gemeenten en jeugdhulp

Te realiseren doelen:

1. De preventieve en curatieve jeugdhulp (ondersteuningsaanbod) sluit aan op de behoeften van jongeren in het onderwijs.
2. We werken aan aanwezigheid om thuiszitten te voorkomen.
3. Op alle scholen is het schoolveiligheidsbeleid op orde.
4. We handelen actief vanuit het normaliseer perspectief.

	2021 - 2022	2022 - 2023	2023 - 2024	2024 - 2025
1	• Structureel aanbod ROP aansluitend op de behoeften vanuit scholen. • Pilot monitor OZA's op FEX-College • Samenwerkings-afspraken met de jeugdhulp t.a.v. groeps-aanbod Digibende. • Oplevering van 'afwegingskader onderwijs- en zorg' in Pijnacker-Nootdorp. • Onderzoek naar vrijstellingen artikel 5A en inzet SMA.	• Structureel aanbod ROP. • Start breder onderzoek naar aansluiting 'zorg op onderwijs' op de scholen o.b.v. hulpvraag vanuit de scholen. • Start ontwikkeling 'preventiematrix' i.s.m. JGZ. • Aanvraag experimenteer-regeling 'Zorg binnen onderwijs' van Herman Broeren Stichting. • Pleysiercollege Delft experimenteert op 'eigen wijze' met inzet Jeugdhulp op de school.	• Structureel aanbod ROP. • Presentatie 'preventiematrix' aan de scholen en plaatsing op eigen website.	• Structureel aanbod ROP + evalueren opbrengsten. • Bevindingen uit projecten 'aansluiten zorg op onderwijs' omzetten naar verbetervoorstellen in de ondersteuningsstructuur op de scholen. • Doorontwikkeling zorg op onderwijs binnen Pleysiercollege Delft. • Start pilots preventieve en collectieve inzet jeugdhulp binnen PrO en VMBO. • Doorontwikkeling opdracht OCW en VWS: van geïndiceerd-individueel naar preventief-collectief.
2	• Structurele activiteiten: driemaandelijkse uitvraag bij scholen en gemeenten thuiszitters en zeer zorgwekkend verzuimers.	• Structurele activiteiten. • Grootstedelijke (digitale) bijeenkomst 'aanwezigheid om schoolverzuim en thuiszitten te voorkomen'. • Start werkgroep Routeboek 'schoolaanwezigheid'	• Structurele activiteiten. • Leernetwerk onderwijs-netwerkpartners • Oplevering eerste concept routeboek • Oplevering signalerings-kaart kwetsbare jeugd.	• Structurele activiteiten. • Verdere aanscherping routeboek + uitwerken doorbraakaanpak. • Lerend netwerk onderwijs-netwerkpartners.
3	-	• Start 'signalenoverleg' met aantal pilotscholen en netwerkpartners in veiligheidsketen. • Start uitwerking veiligheidsconvenant en handelingsprotocollen.	• Signalenoverleg. • Concept convenant + handelingsprotocollen voorgelegd aan juristen. • Werving projectleider 'veiligheid in en om de school'(gemeente).	• Uitbreiden signalenoverleg voor alle V(S)O-scholen. • Vaststellen convenant en handelingsprotocollen (lokabel, directieoverleg). • Aanstellen projectleider.
4	• Deelname aan denktanksessies bij gemeenten rondom normaliseren.			• Normaliseren wordt opgenomen in het beleidskader om te komen tot een inclusievere leeromgeving.

Speerpunt 6:

Werken aan een transparant kwaliteitsbeleid

Te realiseren doelen:

1. De kwaliteitscyclus (PDCA) is geïmplementeerd en geborgd.
2. Schoolbesturen zijn betrokken bij de realisatie van de doelen in het ondersteuningsplan.
3. Het SW VO Delflanden heeft een onafhankelijke RvT

	2021 - 2022	2022 - 2023	2023 - 2024	2024 - 2025
1	• Structureel diverse soorten monitoring (o.a. opbrengsten bovenschools maatwerkaanbod, aantal thuiszitters, vrijstellingen en verwijzingen VSO) • Ontwikkeling tevredenheidsmetingen FLEX-College. • Herziening procedure 'klachten en geschillen'. • Herziening procedure toelaatbaarheid PrO. • Voortgangsgesprekken op scholen over realisatie doelen passend onderwijs.	• Ontwikkeling tevredenheidsmetingen inzet activiteiten APO. • Vertaalslag ondersteuningsplan SWV naar jaarplan in POS. • Presentatie en implementatie 'monitoren en verantwoorden' in POS aan medewerkers bureau SWV, directeuren V(S)O en OCO's, met bijdragen van de scholen.	• Start ontwikkeling indicatoren voor speerpunten en doelen passend onderwijs. • Onderzoek naar en presentatie van 'uitspraken over doelmatigheid en rechtmatigheid inzet middelen extra ondersteuning'. • Driemaandelijkse ondersteuning medewerkers en scholen 'monitoren en verantwoorden in POS'. • Rapportage vanuit POS onderdeel van het jaarverslag SWV.	• Verdere concretisering indicatoren (KPI's) samen met scholen en schoolbestuurders koppelen aan speerpunten nieuwe ondersteuningsplan. • Actualiseren protocollen en procedures intern en extern. • Driemaandelijkse ondersteuning medewerkers en scholen 'monitoren en verantwoorden in POS. • Bijeenkomsten met scholen t.b.v. input thema's nieuw ondersteuningsplan 2025 – 2029.
2	• Structurele activiteiten: managementrapportage en overleg met gezamenlijke schoolbestuurders.	• Structurele activiteiten en start jaarlijkse driegesprekken tussen schoolbestuurders, schooldirecteuren en directeur-bestuurder SWV.	• Structurele activiteiten.	• Structurele activiteiten. • Inzet dashboard POS bij driegesprekken.
3	-	-	• Conceptdocumenten ten behoeve van vernieuwde governance opgeleverd.	• Aanstellen onafhankelijke RvT • Oefenen met nieuwe rollen en taken RvT, raad van aangeslotenen en schooldirecteuren.

2.2 Uitdagingen in de realisatie van passend onderwijs binnen het samenwerkingsverband

In het realiseren van kwalitatief goed en passend onderwijs worden scholen en samenwerkingsverband geconfronteerd met diverse uitdagende vraagstukken.

Personeelstekorten

Zowel het onderwijs als de zorg kampt met personeelstekorten en verloop van personeel. Dit geeft capaciteits- en continuïteitsproblemen waardoor de kwaliteit van onderwijs en zorg onder druk komt te staan.

Basisvaardigheden

Er is een zorgwekkende trend waarneembaar dat leerlingen basisvaardigheden zoals taal en rekenen, steeds minder goed beheersen. Het PISA onderzoek laat zien dat de kennis en vaardigheden van Nederlandse 15-jarigen in wiskunde, leesvaardigheid en natuurwetenschappen behoorlijk achteruit is gegaan.

Kansengelijkheid

Uit wetenschappelijk onderzoek is gebleken dat de kansen van leerlingen in de overgang van basisschool naar voortgezet onderwijs ongelijk zijn. Zo is sociaaleconomische achtergrond en selectie bij de poort van jongeren van invloed op geboden onderwijskansen. Eenmaal op een bepaalde plaats in het VO is opstromen of doorstroom van VSO naar VO zeldzaam. Vanuit internationaal perspectief is bekend dat onderwijssystemen waarin leerlingen in een vroeg stadium geselecteerd worden, leiden tot meer segregatie tussen jongeren. Omdat het Nederlandse onderwijsstelsel in het VO ook vrij stug is (je diploma wordt bepaald door de vakken die je op het laagste niveau haalt), wordt er vanuit de overheid grote nadruk gelegd op kansrijk adviseren. VO-scholen ervaren daarbij veel uitdagingen in hun begeleidingsaanbod en zien dat een groeiende groep jongeren die kansrijk wordt geadviseerd, in de loop van hun middelbare schoolloopbaan alsnog doorstromen naar een meer passend, vaak minder theoretisch en meer praktisch, onderwijsniveau.

Mentale gezondheid

Veel jongeren ervaren stress, angst en andere mentale gezondheidsproblemen. Het wordt steeds minder als vanzelfsprekend beschouwd dat opvoeden en opgroeien gepaard gaan met vallen en opstaan. Scholen en gemeenten merken de druk op hogere uitstroomadviezen en op de inzet van zorg als een jongere even niet zo lekker in zijn vel zit en prestaties uitblijven.

Sociale en fysieke veiligheid

Scholen zien in toenemende mate een straatcultuur – en daarmee een verharding van de samenleving- de school binnenkomen. Zij zien zich daarom steeds meer uitgedaagd om op het gebied van sociale en fysieke veiligheid extra inspanningen te verrichten.

Groei van het gespecialiseerd onderwijs

Steeds meer jongeren worden doorverwezen naar het gespecialiseerd onderwijs, ook wanneer de inzet van lichtere vormen van ondersteuning in combinatie met jeugdhulp binnen de school afdoende zou kunnen zijn. Dit wekt segregatie in de hand en zorgt bij het gespecialiseerd onderwijs inmiddels voor wachtlijsten.

Groei van de jeugdzorg

Vanaf 2015 zien we een toenemende stijging in vraag en aanbod naar individuele ambulante hulp. Inmiddels maakt één op de zeven jongeren gebruik van geïndiceerde jeugdhulp, het aantal nieuwe jeugdhulpaanbieders breidt zich steeds verder uit. Het is onhoudbaar voor het systeem en de wachtlijsten blijven groeien. Gemeenten hebben daarom de opdracht gekregen om te komen met een hervormingsagenda Jeugd. Met het uitwerkingsplan is in 2024 ingestemd. De reikwijdte van de jeugdhulp wordt afgebakend: jeugdhulp kan niet op alles een antwoord zijn. Deze afbakening is direct van invloed op de samenwerking met het onderwijs.

Grensverkeer en de route naar de jeugdhulp

Met name in het voortgezet (gespecialiseerd) onderwijs is sprake van veel grensverkeer van leerlingen tussen gemeenten. Ouders kiezen een school die qua onderwijstype of onderwijssoort het beste aansluit bij de mogelijkheden van hun kind. Bij wet is geregeld dat, wanneer daar vanuit het onderwijs aanleiding voor is, het de ouders zijn die om jeugdhulp moeten vragen. Tussen gemeenten is veelal sprake van grote verschillen in de toekenning van de jeugdhulp. Dit leidt er toe dat scholen vaak druk zijn met het begeleiden en stimuleren van ouders in dit traject, met wisselend succes. Voor de scholen is de toegangsroute naar de individuele jeugdhulp vaak frustrerend en complex. Ouders zien het probleem niet, spreken de taal niet, ouders mijden hulp, ouders vergeten afspraken na te komen, er ontstaat onenigheid tussen school en ouders 'is jeugdhulp eigenlijk wel nodig'? Daarnaast hebben scholen veelal te maken met een veelvoud aan contactpersonen jeugdhulp.

Nieuwkomers

De hoog oplopende spanningen in de wereld, zorgen voor grote migratiestromen en daarmee ook voor een hoge instroom van vluchtelingen in Nederland. Veel van deze jongeren zijn jarenlang niet naar school geweest en sterk getraumatiseerd. Het creëren van een passend aanbod aan onderwijs en ondersteuning binnen de internationale schakelklassen en van daaruit een doorstroom naar voldoende én passende onderwijsplekken met de daarbij noodzakelijke extra onderwijs- en zorgondersteuning, vraagt veel inspanning van scholen en gemeenten.

Af- en ombouw van de JeugdzorgPlus voorzieningen

Vanuit het ministerie van OCW is in maart 2023 de opdracht aan de samenwerkingsverbanden passend onderwijs gegeven om verantwoordelijkheid te nemen voor de kwaliteit van een passend onderwijs aanbod aan jongeren die tijdelijk verblijven in een gesloten residentiële jeugdzorginstelling (ook wel JeugdzorgPlus genoemd). Scholen mogen leerlingen die geplaatst worden in de JeugdzorgPlus instellingen niet meer uitschrijven. Het is de rol van het samenwerkingsverband om scholen te ondersteunen in het vormgeven van onderwijs voor leerlingen die geplaatst worden in een JeugdzorgPlus instelling dan wel uitstromen uit een JeugdzorgPlus instelling. Complexe problematiek van een deel van deze doelgroep maakt passend en inclusiever onderwijs geen gemakkelijke opgave.

Route naar inclusief onderwijs 2035

In 2035 moet er in Nederland sprake zijn van een inclusief onderwijssysteem. Dat is het doel van de werkagenda Route naar inclusief onderwijs 2035 van het ministerie van OCW. In die ambitie wordt uitgesproken dat alle jongeren, met en zonder ondersteuningsbehoeften, zich welkom en ondersteund voelen en dichtbij huis een school kunnen kiezen die bij ze past. Met alle uitdagingen waar scholen met passend onderwijs mee te maken krijgen voor ogen, vragen veel docenten zich af of de route naar inclusiever onderwijs wel realistisch en haalbaar is.

Optimale ondersteuning binnen budgettaire grenzen

Het vinden van een balans tussen het beschikbare ondersteuningsbudget en het bieden van passende ondersteuning aan alle leerlingen is een complexe uitdaging die vraagt om strategische planning, samenwerking tussen scholen en voortdurende evaluatie van de effectiviteit van de geboden ondersteuning. Scholen en samenwerkingsverbanden moeten zorgvuldig prioriteiten stellen om de meest dringende en impactvolle ondersteuningsbehoeften te identificeren. Dit kan betekenen dat sommige leerlingen met minder dringende behoeften minder intensieve ondersteuning krijgen. Het is noodzakelijk om prioriteiten te stellen en te investeren in interventies die de grootste impact hebben op het welzijn en de ontwikkeling van jongeren, maar daarmee kunnen tegelijkertijd ook jongeren worden uitgesloten.

2.3 Geleerde lessen uit de afgelopen beleidsperiode om mee aan de slag te gaan

In de afgelopen beleidsperiode hebben we, aan de hand van onderzoek, verkenningen, gesprekken en begeleidingstrajecten, op de verschillende scholen binnen het thema 'zorg beter aansluiten op onderwijs' [8] een aantal lessen geleerd. Lessen die we in de beleidsperiode 2025 – 2029 zoveel als mogelijk willen verwerken in uit te werken programma's en activiteiten om passend en inclusiever onderwijs beter handen en voeten te geven.

a. Werk samen aan het versterken van de pedagogische basis

Idealiter worden jongeren die met tegenslagen of problemen te maken hebben, niet als afwijkend of abnormaal gezien, maar juist als onderdeel van een gemeenschap waar verschil de norm is, kwetsbaarheid en zorg voor elkaar vanzelfsprekend zijn en ruimte is voor diversiteit. Dat vraagt binnen het onderwijs om sociale acceptatie van verschillen in leertempo, mentaal welzijn en een inclusieve blik. Echter, we zijn vooral bezig om gesignaleerde problemen toe te schrijven aan 'kind gerelateerde stoornissen' die om een individuele behandeling vragen. Zowel binnen het onderwijs als binnen de jeugdhulp staat de individuele benadering met bijbehorende aanpak nog te veel centraal, met als gevolg een toenemend aantal verwijzingen naar het gespecialiseerd onderwijs en toenemende wachtlijsten in zowel de jeugdhulp, het speciaal onderwijs en de kinderdagcentra.

Het helpt als vanuit het onderwijs meer wordt ingestoken op het versterken van de basisondersteuning op de school zelf, ter voorkoming van de inzet van jeugdhulp. De vraag die daarvoor moet worden opgelost is: hoe kunnen we het pedagogisch klimaat op onze school versterken zodat minder leerlingen een beroep hoeven te doen op jeugdhulp? De school heeft bij de oplossing van dit vraagstuk helpende handen en expertise nodig. Expertise die de school nóg niet in huis heeft. Het is daarom nodig dat onderwijs en gemeenten in gezamenlijkheid werken aan het verstevigen van de pedagogische context waarin jongeren zich ontwikkelen. Hoe sterker die pedagogische basis, hoe beter vragen en problemen die bij opgroeien horen, in het gewone leven kunnen worden opgepakt. Daarvoor is het nodig zaken anders te organiseren en komen jongerenwerk en preventie meer in beeld. Bij het gezamenlijk versterken van de pedagogische basis, wordt er binnen het onderwijs toegewerkt naar de beschikbaarheid van een (bij de doelgroep passend) aanbod aan laagdrempelige, groepsgewijze en vrij toegankelijke ondersteuning en begeleiding. De organisatie hiervan vraagt om aanpassingen in cultuur, beleid en praktijk op scholen en bij gemeenten en heeft consequenties voor de inrichting van de ondersteuningsstructuur op de scholen en het beschikbare jeugdhulpaanbod.

b. Werk planmatig

Professionals in onderwijs en jeugdhulp werken beter met elkaar samen wanneer ze elkaars rol kennen, dezelfde taal spreken, elkaars kaders kennen en elkaar op die manier kunnen aanvullen bij het ondersteunen van jongeren. Ongeacht waar een jongere zit (regulier of gespecialiseerd onderwijs, thuis of in de jeugdhulp): samen met ouders en jongere maken de professionals een plan dat werkt. Personele wisselingen, krapte op de arbeidsmarkt en grensverkeer mogen geen redenen zijn om niet tot een gezamenlijk plan van aanpak te komen dat regelmatig wordt geëvalueerd en daar waar nodig wordt bijgesteld. Experimenteren hoort daarbij en wat goed werkt, gaan we vaker doen.

c. Organiseer collectief aanbod

Zowel uit de bevindingen van ons programma 'aansluiting zorg op onderwijs' als in de route naar inclusiever onderwijs en de hervormingsagenda jeugd wordt het beeld duidelijk dat onderwijs en gemeente schouder aan schouder dienen te werken in en om school. Onderwijsondersteuning en jeugdhulp worden zo veel als mogelijk (collectief) georganiseerd in het gespecialiseerd onderwijs en voor jongeren die binnen het regulier onderwijs in kleine groepen een aangepast aanbod nodig hebben. Dit aanbod komt dan in de plaats van de individuele onderwijsarrangementen en/of de individuele geïndiceerde, ambulante hulp of dagbesteding. De samenwerking

[8] Verbetering aansluiting onderwijs en jeugdhulp in de gemeente Delft en de regio, Jeugdvisie, 2023

en afstemming krijgt naar verwachting wel een andere toon. Tot nu toe werden vragen gesteld over de afstemming rondom de individuele leerling: Wie voert de regie? Wie moet de individuele begeleiding bieden bij leerlingen met gedragsproblemen in de klas? De komende tijd ontstaan er nieuwe en andere vragen: wie zorgt voor trainingen voor omgaan met eetproblemen of sociale vaardigheden? Wie zorgt voor het bevorderen van gezond gedrag? De aanbieder voor individuele jeugdhulp moet zich opnieuw uitvinden en ook manieren vinden om te werken aan een gezond pedagogisch klimaat.

d. Draag gezamenlijk zorg voor een dekkend onderwijsaanbod

Alle jongeren hebben leerrecht, maar er zijn nog te veel jongeren, ook binnen ons samenwerkingsverband, die geen passend aanbod krijgen en thuiszitten. Het is onmogelijk om al die jongeren individueel maatwerk te bieden binnen de beschikbare budgetten. Samenwerking tussen de scholen is cruciaal. Samen zijn de scholen verantwoordelijk voor het ontwikkelen van nieuw ondersteuningsaanbod binnen de regio voor jongeren die thuis (dreigen te komen) zitten, jongeren die een combinatie van behandeling en onderwijs nodig hebben en alternatieven voor de JeugdzorgPlus instellingen.

e. Werk met en leer van data

Zowel binnen de gemeenten als binnen het onderwijs worden veel data vastgelegd (verzuim, thuiszitten, inzet jeugdhulp, af- en opstroom, inzet en opbrengsten extra onderwijsondersteuning, verwijspercentages speciaal onderwijs, wachtlijsten). Deze data werden onvoldoende benut om te bepalen wie, welke ondersteuning nodig heeft, hoe dat binnen het onderwijs kan worden georganiseerd en wat het meest effectieve interventies zijn. Het streven is om te komen tot een vorm van monitoring die ons inzicht oplevert in voor de ontwikkeling van jongeren relevante facetten en daarmee bijdraagt aan de beantwoording van vragen: doen we de goede dingen en doen we de dingen goed?

f. Samen op weg naar inclusiever onderwijs voor elke jongere middels een onderwijs-zorgcontinuüm

Dit thema is eigenlijk het kader waarbinnen de voorgaande thema's in samenhang worden gebracht. Het gaat hierbij om de doorontwikkeling van passend onderwijs naar de realisatie van een onderwijs-zorgcontinuüm als middel om te komen tot inclusiever onderwijs voor elke jongere. Binnen het samenwerkingsverband Delflanden zijn hiervoor al de nodige kleine stappen gezet. Deze kleine stappen vormen de basis voor een doorontwikkeling van beleid, waarbij we al doende leren en al lerende doen. De boven beschreven leerpunten uit de afgelopen beleidsperiode geven ons daarbij richting.

3. Onze missie, visie, kernwaarden en de verdeling van rollen

3.1 Missie en visie binnen ons samenwerkingsverband

In 2020 formuleerden de samenwerkende schoolbesturen en de gemeenten een gezamenlijke missie. Deze levert ook voor de beleidsperiode 2025 – 2029 de identiteit van het SWV VO Delflanden. De missie motiveert, geeft focus en verbindt onderwijs, gemeenten en netwerkpartners.

Missie

"We willen onze jongeren gezond, veilig en kansrijk laten opgroeien, zodat zij hun talenten kunnen ontwikkelen en naar eigen vermogen kunnen participeren in onze samenleving".

Visie op samenwerken

Voor de nieuwe beleidsperiode hebben we met elkaar gezocht naar wat ons nog extra in verbinding kan brengen met elkaar. We hebben daarbij gekozen voor een 'visie op samenwerken' om die verbinding goed zichtbaar te maken. Bij al onze handelingen, activiteiten en inspanningen stellen we onszelf en elkaar steeds de vraag of datgene wat we doen, bijdraagt aan:

Alle jeugdigen zien en horen

Door gemeentelijke monitoring (leerplicht en jeugd) en inzet op schoolaanwezigheid is elke jongere in beeld. De vraag die we met elkaar bij elke jongere stellen, is: hoe is leren en ontwikkelen vormgegeven en gaat het goed met de jongere? Als er signalen zijn dat leren en ontwikkelen niet optimaal plaatsvindt, stagneert of niet werkt, gaan de samenwerkende partijen met elkaar in overleg over een beter passende context voor leren en ontwikkelen. Weten we het niet? Zijn er vragen over leren en ontwikkelen? Dat is menselijk, maar voor de jongere heel vervelend. We vragen actief na bij jeugdige en ouders hoe het gaat. En schakelen in de samenwerking (MDO en verder) om te bedenken wat nodig is. We brengen expertise en ontwikkelkracht bij elkaar als er iets moet gebeuren.

Termen:
Schoolaanwezigheid, inclusie, soepele overgangen, werken met en leren van data, grensverkeer, ……..

Elke jeugdige thuisnabij een inclusieve leer- en ontwikkelomgeving

Elke jeugdige verdient het om te leren en ontwikkelen naar vermogen. In principe op school en zo nodig thuis, bij de zorg/dagbesteding of op de leerwerkplek. Met een eigen leer- en ontwikkelpad, in een kleinere of grotere groep, met perspectief op hoe verder en uitgaande van de talenten van de jeugdige. Op een zo kort mogelijke afstand van huis, dicht in het eigen sociale netwerk.

Thuisnabij passend leren en ontwikkelen kan alleen als alle organisaties hun ziens- en handelswijze verbreden en hiernaar organiseren en budgetteren.
Bijvoorbeeld door:

- Het organiseren van onderwijs binnen én buiten de schoolmuren;
- Het organiseren van zorg binnen onderwijs en onderwijs binnen zorg;
- Het inzetten van zorg en dagbesteding met een leer- en ontwikkeldoelstelling;
- Het samenwerken met ouders en anderen om leren en ontwikkelen vorm te geven.

Als er meer nodig is dan binnen de basisondersteuning op de school mogelijk is, vindt overleg plaats tussen partners in en om school: *het ondersteuningsteam*.

Stagneert de casuïstiek? Dat is menselijk, maar voor de jeugdige heel vervelend. We organiseren een WAT-tafel (multidisciplinair overleg) en een HOP-tafel. Om maatwerk te bedenken wat er nog niet is, om te leren hoe het WEL kan en dit in samenwerking te organiseren voor alle jongeren. Deze vorm van actiegericht systeemleren legt lacunes bloot en brengt verandering in organisaties.

Termen:
Thuisnabij, inclusie, pedagogische basis, doorgaande leer- en ontwikkelpaden, flexibel onderwijsaanbod, preventief ondersteuningsaanbod, dekkend aanbod, onderwijszorgcontinuüm, normaliseren, …….

Al lerende doen en al doende leren van en met elkaar

De basis op onze scholen is goed, de meeste jongeren zitten op de juiste plek. We bepalen geen stip aan de horizon, maar zijn op reis met een kompas in de hand en liggen elk moment op koers: alle jongeren zien en horen en elke jeugdige thuisnabij een inclusieve leer- en ontwikkelomgeving. We staan onszelf toe om al lerende te doen en al doende te leren. Experimenteren hoort erbij en wat WEL werkt gaan we vaker doen.

Met weldenkende, welwillende organisaties en mensen is méér te bereiken. Hiervoor organiseren we het proces, verbinden mensen met elkaar en sturen we bij waar nodig. Op basis van goede voorbeelden vertellen we elkaar wat WEL werkt en vertellen we hoe het WEL kan. Zo ontstaat een positief, opbouwend repertoire wat past bij de jongeren en organisaties in de regio.

Verbinden van mensen:

- We organiseren bijeenkomsten om mensen te verbinden. Deze dragen bij aan ons netwerk, kennis en kunde en het goed samenwerken in de ondersteuningsstructuur.
- We houden daarnaast het levende netwerk in stand, zodat we elkaar kennen en direct kunnen bellen.

Leren met elkaar van (systeem)casuïstiek:

- Daar waar casuïstiek stagneert organiseren we een WAT- en een HOP-tafel. We realiseren maatwerk (= mensenwerk) en leren hoe het WEL kan, ontdekken wat er mist in de samenwerking en brengen deze kennis en kunde aan in de organisaties.

Vier strategische bijstuurmomenten per jaar:

- Staat van de Jeugdige in passend en inclusiever onderwijs in de regio Delflanden (1x per jaar)
- Per kwartaal strategisch bijsturen: liggen we op koers? (3x per jaar)
  - Aangeleverde informatie vanuit elke organisatie over de vragen in het kompas
  - Welke jongeren bereiken we onvoldoende?
  - Indien nodig lopende afspraken, samenwerking, processen etc. bijstellen en experimenten starten/beëindigen.

Termen:
Verbinden van mensen, leren met en van elkaar, planmatig samenwerken, strategische bijstuurmomenten, ….

3.2 Kernwaarden binnen ons samenwerkingsverband

Binnen de organisatie SWV VO Delflanden hanteren we drie kernwaarden die we belangrijk vinden voor de manier waarop we naar onszelf en naar de ander kijken en de manier waarop we met elkaar omgaan. Deze drie kernwaarden geven onze medewerkers houvast, maar bieden ook duidelijkheid aan onze partners in onderwijs en zorg over dat wat we als organisatie belangrijk vinden in de omgang met elkaar.

Professioneel

Wij hebben een professionele houding in onze omgang met mensen, situaties en casuïstiek. Om passend en inclusiever onderwijs te kunnen realiseren, vinden wij het belangrijk dat we dat doen in gesprek mét jongeren, ouders en medewerkers van scholen en hulpverlening.

- We geven feedback op basis van concreet gedrag en ontvangen ook zelf graag feedback over concreet gedrag.
- We luisteren actief naar de visie en de standpunten van de anderen en stellen zo nodig onze eigen visie, standpunten en opvattingen bij op basis van goede argumenten.
- We werken aan de hand van een concreet doel en plan dat inzichtelijk is voor anderen en voor de eigen organisatie.
- We nemen verantwoordelijkheid voor ons eigen gedrag en onze resultaten.
- We voelen ons individueel en gezamenlijk verantwoordelijk voor het bereiken van gestelde doelen.

Perspectief

Wij kijken talent- en ontwikkelingsgericht naar onszelf, onze jongeren en hun ouders/verzorgers en de docenten en schoolteams die met onze jongeren werken. Voor alle jongeren vinden we zo een passend leer- of ontwikkelaanbod zonder (langdurig) thuiszitten, waarbij een ieder naar vermogen in zijn/haar kracht wordt gezet om de eigen loopbaan te regisseren.

- We denken in mogelijkheden en talenten, zijn creatief en creëren kansen en oplossingen voor onze jongeren.
- We nemen verantwoordelijkheid en regie voor de eigen ontwikkeling op basis van het eigen talent.
- We zien wat een jongere, collega of school nodig heeft om te kunnen ontwikkelen.
- We zoeken de grenzen op van de wettelijke kaders en nemen daarvoor verantwoordelijkheid.
- We weten wanneer te stoppen met plannen wanneer er geen reëel perspectief meer is binnen de mogelijkheden van het samenwerkingsverband.

Partnership

Ten behoeve van onze jongeren en een integraal leer- of ontwikkelaanbod werken wij samen met alle betrokken partners. Onze interne samenwerking is daarbij vanzelfsprekend.

- We werken samen met de ouders, de jongere en onze partners in onderwijs en zorg aan gemeenschappelijke doelstellingen en kennen en respecteren hierin onze eigen verantwoordelijkheid en die van alle betrokken partners.
- We overleggen de plannen en ideeën die er zijn met betrekking tot de realisatie van passend en inclusiever onderwijs met belanghebbenden, nodigen hen uit om een bijdrage te leveren en benadrukken het gezamenlijke belang.
- We leggen afspraken vast, bewaken de voortgang hiervan, stimuleren en motiveren de ouders, jongere en de betrokken partners in onderwijs en zorg en spreken hen zo nodig hierop aan.
- We kunnen relativeren en brengen lucht in gespannen situaties.
- We zien wanneer anderen hulp nodig hebben en nemen onze verantwoordelijkheid daarin.

3.3 Verdeling van rollen

Met de start van passend onderwijs zijn er 152 samenwerkingsverbanden ingericht. In geografisch afgebakende regio's, vormen schoolbesturen met elkaar een 'samenwerkingsverband'. De schoolbesturen binnen zo'n regio en het daarbij behorende organisatie samenwerkingsverband hebben ieder wettelijke verantwoordelijkheden en taken om passend onderwijs voor leerlingen met een ondersteuningsbehoefte te realiseren. Deze liggen vanzelfsprekend in elkaars verlengde.

In 2020 heeft het ministerie van OCW, in de verbeteraanpak naar aanleiding van de evaluatie passend onderwijs, een programma van eisen opgesteld waarin de rolverdeling binnen passend onderwijs voor schoolbestuurders en organisaties samenwerkingsverbanden nader werd beschreven. In 2024 is een herzien programma van eisen opgesteld. In dit herzien programma van eisen wordt overzichtelijk gemaakt welke wettelijke verantwoordelijkheden schoolbesturen en de organisaties samenwerkingsverbanden hebben en wat er minimaal

van hen wordt verwacht[9]. Het ministerie van OCW stelt dit programma van eisen met regelmaat bij om nieuwe wettelijke eisen hierin een plek te geven. Het meest actuele programma van eisen is terug te vinden op de website van het samenwerkingsverband.

Binnen dit koersplan zullen, binnen de geformuleerde ambities en deelambities, de rollen en de verwachtingen van schoolbesturen, scholen, medewerkers organisatie samenwerkingsverband en netwerkpartners op hoofdlijn terugkomen. Bij de uitwerking van beleid zal steeds goed worden beschreven wie welke verantwoordelijkheid en rol heeft. In deze paragraaf worden de rollen van schoolbesturen, organisatie samenwerkingsverband en gemeenten op hoofdlijn beschreven.

3.3.1 De rol van schoolbesturen

Schoolbesturen met scholen binnen de geografisch afgebakende regio's vormen samen het samenwerkingsverband en zijn eigenaar van de gezamenlijke opgave in de regio. Het grootste deel van de ondersteuning aan leerlingen vindt plaats in de school en in de klas. Schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor dit primaire proces en de bijbehorende randvoorwaarden, naast bijvoorbeeld de verantwoordelijkheid om samen te werken met andere schoolbesturen in het samenwerkingsverband. De schoolbesturen dragen hiermee primair de verantwoordelijkheid dat de basisondersteuning en de extra ondersteuning die aan leerlingen wordt geboden (= een sterke ondersteuningsstructuur op iedere school) gerealiseerd wordt.
Elk schoolbestuur heeft een aandeel in het realiseren van een dekkend aanbod, de met elkaar samenwerkende schoolbesturen zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor het dekkend aanbod in de regio. Onder een dekkend aanbod wordt verstaan 'de situatie waarin alle jongeren onderwijs kunnen volgen dat inhoudelijk is afgestemd op hun niveau en behoeften, waarbij zij zo nodig adequaat worden ondersteund. Een dekkend aanbod is belangrijk omdat het ervoor zorgt dat iedere jongere, ongeacht zijn/haar niveau en ondersteuningsbehoefte toegang heeft tot onderwijs of een onderwijsaanbod. Door een dekkend aanbod kunnen jongeren altijd onderwijs volgen op een passende plek en de begeleiding krijgen die zij nodig hebben om zich te blijven ontwikkelen.
Schoolbesturen zijn er tevens verantwoordelijk voor dat hun scholen de zorgplicht passend onderwijs goed naleven en dat leerlingen op hun scholen niet worden weg geadviseerd.

Van schoolbesturen wordt verwacht dat zij inzetten op expertiseontwikkeling van het onderwijsgevend en onderwijsondersteunend personeel in het omgaan met jongeren met een ondersteuningsbehoeften en in het omgaan met verschillen tussen jongeren binnen de klas. Van schoolbesturen in het gespecialiseerd onderwijs wordt verwacht dat zij de expertise die aanwezig is in hun scholen, delen met het reguliere onderwijs. En van de reguliere scholen en hun schoolbesturen wordt verwacht dat ze deze expertise opzoeken en gebruiken.

Schoolbesturen zorgen er, in afstemming met de organisatie SWV voor dat er goede werkafspraken zijn met de gemeenten waar hun leerlingen vandaan komen. En ook dat er goede afspraken zijn met aanbieders van de jeugdgezondheidszorg, de jeugdhulp en samenwerking tussen onderwijs en zorg, binnen de afspraken die in het samenwerkingsverband op beleidsniveau met de gemeenten hierover zijn gemaakt.

3.3.2 De rollen van de organisatie samenwerkingsverband

De organisatie SWV heeft eigen aanvullende verantwoordelijkheden en bevoegdheden ten opzichte van de individuele schoolbesturen, waarvoor zij bekostiging ontvangen. Zij vervult diverse rollen:
Aanjager: medewerkers van de organisatie zetten zich in voor innovatie en ontwikkeling binnen het onderwijs en zijn voortdurend op zoek naar wetenschappelijk bewezen, nieuwe methoden om het onderwijs beter passend aan inclusiever te maken. Door het organiseren van lerende netwerken, conferenties en pilotprojecten zorgt de organisatie ervoor dat scholen op de hoogte blijven van de laatste ontwikkelingen en best practices.

[9] Programma van eisen voor schoolbesturen en samenwerkingsverbanden passend onderwijs, 2024, Ministerie van OCW.

Expert: medewerkers van de organisatie brengen kennis en expertise om passend en inclusiever onderwijs op de scholen te bevorderen. Dit wordt gedaan door, in samenwerking met cluster 3 en 4, jeugdhulppartners en externe deskundigen. Dit wordt onder meer gedaan via vraaggerichte interventies, lerende netwerken, intervisies en trainingen.
Adviseur: medewerkers van de organisatie ondersteunen de scholen, ouders, jongeren en partners met advies en voeren overleg, op basis waarvan onderbouwde keuzes kunnen worden gemaakt. Op het niveau van individuele casuïstiek als op school- en systeemniveau. Op individueel niveau adviseren medewerkers scholen bij het organiseren en de doorontwikkeling van de extra ondersteuning in de reguliere onderwijscontext, waarbij het schoolbestuur primair verantwoordelijk blijft voor de leerling en de benodigde ondersteuning. Op school en systeemniveau voert de organisatie SWV vanuit het onderwijs regie op de regionale samenwerking met de gemeenten en de jeugdhulp. Dat betekent dat zij voor de gemeenten het eerste aanspreekpunt zijn in de strategische en beleidsafstemming met het onderwijs. De organisatie SWV en de gemeenten voeren een op overeenstemming gericht overleg (OOGO) over huisvesting van scholen, leerlingenvervoer, het voorkomen van schooluitval en thuiszittende leerlingen en de vrijstellingen van leerplicht. Maar ook om de afstemming tussen onderwijs en de jeugdhulp en de zorg in de regio vorm te geven, vanuit de gezamenlijke opdracht te zorgen dat elke jongere zich zo goed mogelijk kan ontwikkelen. Met name deze laatste taak is in het licht van de doorontwikkeling naar inclusiever onderwijs en de implementatie van de hervormingsagenda jeugd binnen de gemeenten cruciaal.
Verbinder: medewerkers van de organisatie brengen scholen, gemeenten en netwerkpartners samen. Door deze samenwerking te stimuleren, kunnen scholen beter inspelen op de diverse behoeften van hun leerlingen. Door verbinding te leggen, proberen we versnippering van aanbod en inspanningen te voorkomen en dragen we bij aan samenhang in aanpak en oplossingen.
Beslisser: de organisatie heeft een wettelijk belegde rol als het gaat om het afgeven van toelaatbaarheidsverklaringen voor het gespecialiseerd onderwijs en het praktijkonderwijs en het verdelen van de financiële middelen.

3.3.3 De rol van gemeenten

De samenwerking met gemeenten is cruciaal om passend onderwijs te laten slagen. De gemeenten hebben op dit moment al een aantal wettelijke taken in relatie tot (passend) onderwijs. De wettelijke verplichting om met de organisatie SWV op overeenstemming gericht overleg (OOGO) te voeren over het beleidsplan Jeugd en de uitvoering van de Jeugdwet van de gemeente en het OOGO over onderdelen van het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband, zijn er daar twee van.

De gemeente heeft ook een taak vanuit de Participatiewet (Artikel 10f, Participatiewet) om jongeren te ondersteunen naar de arbeidsmarkt. Daarnaast hebben gemeenten een taak op het gebied van leerplicht: de leerplichtambtenaar in dienst van de gemeente houdt toezicht op de naleving van de Leerplichtwet.

De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het leerlingenvervoer ligt ook bij de gemeenten. Het gaat in het kader van passend onderwijs om het vervoer van leerlingen met een ondersteuningsbehoefte naar het PO, VO en gespecialiseerd onderwijs. Leerlingenvervoer naar het VO kan net zoals naar het voortgezet speciaal onderwijs, maar alleen als de leerling vanwege zijn handicap niet zelfstandig kan reizen.

Met de Jeugdwet is elke gemeente ook verantwoordelijk voor preventie, ondersteuning, hulp en zorg voor jeugd en ouders bij opgroei- en opvoedingsproblemen, psychische problemen en stoornissen. De gemeente voert op grond van de Jeugdwet een samenhangend beleid dat zij periodiek vastlegt in een beleidsplan. Het beleidsplan Jeugd dient de hoofdzaken van het beleid van de gemeente voor preventie, jeugdhulp, de uitvoering van kinderbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering te bevatten. Het beleidsplan moet, voor zover het de afstemming van en effectieve samenwerking met het onderwijs betreft, voor OOGO worden voorgelegd aan de samenwerkingsverbanden passend onderwijs in het PO en VO. Voor individuele jeugdhulp waar een beschikking voor nodig is, moet elke gemeente zo nodig in overleg met het bevoegd gezag van de betreffende school. Dit geldt

voor PO, VO én middelbaar beroepsonderwijs (Artikel 2.7, Jeugdwet). Doel hiervan is afstemming van en effectieve samenwerking met het onderwijs te bereiken met als doel dat geen kind zonder passende (jeugd)hulp en of passende onderwijsplek zit.

3.4 Onze drie strategische beleidsthema's voor de periode 2025 - 2029

In deze beleidsperiode staan drie beleidsthema's centraal:

Een sterke ondersteuningsstructuur op elke school

Met een sterk ondersteuningsteam en een sterke basisondersteuning werken we aan een effectieve en responsieve ondersteuningsstructuur op al onze scholen, waarin elke leerling zich gezien, gehoord en ondersteund voelt. Vanuit het normaliseerperspectief besteden we specifiek aandacht aan mentaal welbevinden en mentale weerbaarheid, schoolaanwezigheid, gelijke onderwijskansen en een veilig schoolklimaat. Door deze specifieke aandacht verwachten we dat verzuim en schooluitval verminderen en we meer inclusieve onderwijsomgevingen creëren. Met elkaar samenwerken en wederzijds leren staan in onze aanpak centraal, zodat we gezamenlijk een dekkend ondersteuningsaanbod kunnen realiseren en de bouwstenen leggen voor inclusief onderwijs.

Samen verder bouwen aan inclusieve leer- en ontwikkelomgevingen

We werken aan meer inclusief onderwijs waarbij alle jongeren dichtbij huis, volwaardig en gelijkwaardig toegang hebben tot een inclusieve leeromgeving waarin zij zich samen ontwikkelen en samen leren en participeren. Onderwijsprofessionals werken daarbij samen met ouders/verzorgers, zorgpartners en gemeenten om iedere leerling de beste kansen te geven zich optimaal te ontwikkelen. Van het onderwijs wordt verwacht dat het open staat voor iedere jongere ongeacht de culturele of maatschappelijke achtergrond en ongeacht ondersteuningsbehoeften. Inclusief onderwijs is onderwijs dat zich aanpast aan en richt naar de leerling in plaats van dat de leerling moet passen in het kader van de school.

Doorlopende schoolloopbanen

We werken aan soepele en succesvolle overstappen voor alle leerlingen van primair onderwijs naar voortgezet onderwijs en van voortgezet onderwijs naar vervolgonderwijs, arbeid of dagbesteding, door middel van gerichte begeleiding, samenwerking en maatwerk, zodat elke leerling optimaal voorbereid is op de volgende fase in zijn/haar onderwijs- en loopbaantraject.

4. Een sterke ondersteuningsstructuur op elke school

We willen onze jongeren gezond, veilig en kansrijk laten opgroeien, zodat zij hun talenten kunnen ontwikkelen en naar eigen vermogen kunnen participeren in onze samenleving. Om dit te realiseren hebben we op al onze scholen een sterke basis nodig voor elke jongere. Met een sterke basis is er voor iedere jongere een fijne, normale en rijke leer- en leefomgeving, waarin veilig, gezond en kansrijk opgroeien mogelijk wordt gemaakt.

In 2020 werkten de schoolbestuurders en schooldirecteuren binnen ons samenwerkingsverband passend (en inclusiever) onderwijs op al onze scholen als volgt uit:
"We beschikken over een effectieve aanpak in verschillende niveaus van ondersteuning, zodat we leerlingen zich naar eigen vermogen en talenten zo optimaal mogelijk kunnen laten ontwikkelen. Deskundigheid is daarvoor binnen de school aanwezig. Passend onderwijs wordt door de hele school gedragen en docenten krijgen voldoende tijd en middelen om zich in passend onderwijs te ontwikkelen zodat het (passend onderwijs bieden) zichtbaar wordt in hun handelen. Daar waar nodig kan een beroep worden gedaan op kennis en kunde van andere scholen van voortgezet (gespecialiseerd) onderwijs binnen het samenwerkingsverband, de organisatie SWV, de gemeenten en/of de jeugdhulp. De ondersteuning vanuit de jeugdhulp is in de ideale wereld gekoppeld aan de school. Interventies kunnen snel en effectief worden ingezet, passend bij de gesignaleerde problematiek volgens het principe: preventief waar mogelijk, inclusief waar kan en speciaal waar moet. Dit gebeurt op basis van een handelingsgerichte werkwijze waarbij systematisch gewerkt wordt en waarbij het aanbod afgestemd is op de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van de leerlingen. Positieve aspecten van het kind en de omgeving zijn daarbij van belang, evenals een constructieve samenwerking tussen school en ouders".

Gezamenlijk formuleerden de schoolbestuurders en schooldirecteuren in 2020 de onderstaande visie op passend en inclusiever onderwijs:
"In ons samenwerkingsverband wordt geen jongere buitengesloten en is ruimte voor diversiteit. Onze scholen maken ontwikkeling van jongeren mogelijk door het bieden van kwalitatief hoogwaardig onderwijs, waar jongeren met en van elkaar kunnen leren. De ondersteuningsbehoeften van de jongere staan daarbij centraal. Onze scholen en onze partners in zorg zijn gezamenlijk verantwoordelijkheid voor een ononderbroken ontwikkelingsproces voor alle jongeren en dragen zorg voor een dekkende ondersteuningsstructuur, met ruimte voor maatwerk waardoor geen jongere tussen de wal en het schip kan vallen en elke leerling een perspectief heeft op passende dagbesteding, een passende plek op de arbeidsmarkt of passend vervolgonderwijs".

De vastgelegde uitwerking en de daaruit voortkomende visie op passend en inclusiever onderwijs, houden we in de komende beleidsperiode 2025 – 2029 vast. We nemen daarbij de geleerde lessen uit de voorgaande beleidsperiode mee. Dat brengt ons tot de onderstaande hoofdambitie die we in 2029 graag gerealiseerd willen zien:

Hoofdambitie
Wij streven naar een effectieve en responsieve ondersteuningsstructuur op al onze scholen, waarin elke leerling zich gezien, gehoord en ondersteund voelt.
Dat betekent dat we met een sterk ondersteuningsteam en een sterke basisondersteuning, vanuit het normaliseerperspectief, werken aan mentaal welbevinden en mentale weerbaarheid, schoolaanwezigheid, gelijke onderwijskansen en een veilig schoolklimaat, op grond waarvan we het verzuim en schooluitval verminderen en meer inclusieve onderwijsomgevingen creëren. Met elkaar samenwerken en wederzijds leren, staan in onze aanpak centraal, zodat we gezamenlijk een dekkend ondersteuningsaanbod kunnen realiseren en de bouwstenen leggen voor inclusief onderwijs.

We maken gebruik van verschillende indicatoren en een jaarlijkse monitoring en evaluatie om de voortgang en effectiviteit van onze ambitie inzichtelijk te maken. Daarbij kan gedacht worden aan tevredenheidsmetingen, verzuimcijfers, academische prestaties, mentale gezondheidscijfers, evaluaties met betrekking tot de geboden

ondersteuningsstructuur, meten van de toegang tot en het succes in onderwijsprogramma's voor verschillende leerlingengroepen, het aantal opgeleverde beleidsdocumenten en procedures, het aantal en de kwaliteit van samenwerkingsinitiatieven tussen scholen, evenals de mate van kennisdeling en gezamenlijke ontwikkeling van ondersteuningsaanbod etc. In de volgende paragrafen wordt deze hoofdambitie uitgewerkt in concretere deelambities.

4.1 Sterke basisondersteuning en een sterk ondersteuningsteam

De algemene afspraken over de basisondersteuning werden in 2009 binnen het SWV VO Delflanden vastgelegd in een aantal standaarden met daarbij behorende indicatoren (Delftse Standaard van Basisondersteuning[10]). In 2013 werd de Delftse Standaard herijkt ten behoeve van de wet- en regelgeving Passend Onderwijs. In november 2024 werd de landelijke norm voor basisondersteuning beschikbaar gesteld. In de loop van 2025 wordt, daar waar noodzakelijk, de landelijke norm geïntegreerd in onze Delftse Standaard. De meeste recente versie van onze Delftse Standaard van Basisondersteuning is te vinden op de website van het samenwerkingsverband Delflanden. Alle scholen committeren zich aan deze Delftse Standaard van Basisondersteuning.

Binnen een sterke basisondersteuning wordt ingezet op (wetenschappelijk bewezen) preventieve en effectieve interventies. Deze verkleinen de kans dat de signalen van jongeren verergeren en omslaan in hardnekkige problematiek. Voor jongeren wiens ondersteuningsbehoeften de basisondersteuning overstijgen, wordt door de school een (groepsgewijs) aanbod van extra ondersteuning geboden. Uit verschillende onderzoeken komt naar voren dat inmiddels vijf tot twaalf procent van de jongeren in het voortgezet onderwijs ondersteuningsbehoeften heeft op het gebied van onderwijs of zorg. De percentages verschillen wel per onderwijsniveau.

De toepassing van de Delftse Standaard van Basisondersteuning en de daarin noodzakelijke school specifieke afspraken met de netwerkpartners is een coproductie van het ondersteuningsteam en directie.
Het ondersteuningsteam heeft als belangrijke taak de ondersteuningsbehoeften van (groepen) leerlingen preventief in kaart te brengen (data gedreven werken, signaleringstaak) en hierop passend te acteren met een aanbod in de basisondersteuning. Vanuit een sterke pedagogische basis wordt gewerkt aan de brede ontwikkeling van alle jongeren. Elke jongere wordt gezien, hoort erbij en ontwikkelt zich.

Alle scholen zetten zich in om, samen met de netwerkpartners, een **effectieve en responsieve ondersteuningsstructuur** op de eigen school te ontwikkelen en te onderhouden, die aansluit op (veelvoorkomende) ondersteuningsbehoeften van de leerlingen op de school. Het interne ondersteuningsteam - onder verantwoordelijkheid van de schooldirecteur-, ziet erop toe dat de afspraken die zijn gemaakt ten aanzien van de ondersteuningsstructuur worden uitgevoerd en nagekomen. Door middel van monitoring en jaarlijkse evaluaties wordt de effectiviteit van de ondersteuningsstructuur en het beschikbare aanbod beoordeeld. Op basis van de bevindingen worden verbeteringen doorgevoerd en vastgelegd in het jaarplan en het ondersteuningsprofiel van de school, zodat de ondersteuningsstructuur zich aanpast aan de veranderende ondersteuningsbehoeften van leerlingen.

Het ondersteuningsteam op de school is multidisciplinair samengesteld en organiseert de ondersteuning die nodig is om aan alle jongeren onderwijs te bieden. Naast een ondersteuningscoördinator, nemen in ieder geval een verzuimcoördinator en een veiligheidscoördinator deel aan dit team. Afhankelijk van het niveau van onderwijs en de schoolpopulatie worden daar vanuit de school aan toegevoegd: leerlingbegeleider, remedial teacher, schoolpsycholoog/orthopedagoog, specialist HB/HBDB, de specialisten GO en de NT2 contactpersoon/ taalcoördinator.

Voor de specialisten op de scholen zijn vanuit de organisatie SWV kwaliteitskaarten (meest actuele versie op de website). Deze bieden de school handvatten bij het implementeren en borgen van rollen, taken en bevoegdheden.

[10] Zie Bijlage 2 De Delftse Standaard van basisondersteuning

De specialisten op de scholen en de contactpersoon NT2 schakelen daar waar nodig en gewenst met de bovenschools georganiseerde expertisegroepen.

Het ondersteuningsteam op school kan altijd een beroep doen op een contactpersoon vanuit de organisatie SWV (adviseur passend onderwijs of gedragswetenschapper). Het ondersteuningsteam kan ook altijd een beroep doen op externe netwerkpartners. Daaronder vallen de leerplichtambtenaar, een medewerker vanuit Delft Support of het kernteam vanuit de gemeente Pijnacker-Nootdorp of Midden-Delfland, de JGZ-verpleegkundige, de JGZ-arts en de politie. In de notitie 'Samenwerkingsafspraken om zorgwekkend verzuim en thuiszitten tegen te gaan' [11], zijn de basisafspraken in de samenwerking vastgelegd. Op specifieke schoollocaties kan het, op grond van de in de school aanwezige doelgroep, noodzakelijk zijn om een uitgebreider niveau van samenwerkingsafspraken te realiseren. Ondersteuningsteam en directies maken hierover zelf afspraken met de gemeenten en de teamleiders van leerplicht, JGZ en jeugdteams, leggen deze afspraken vast, maken ze zichtbaar in het ondersteuningsprofiel (opgenomen in de schoolgids) en zorgen voor een jaarlijkse evaluatie (handelingsgericht werken).

De raad van aangesloten schoolbestuurders heeft de organisatie SWV VO Delflanden in 2024 verzocht om in de beleidsperiode 2025 – 2029 aandacht te (blijven) schenken aan het niveau en de kwaliteit van uitvoering van de basisondersteuning. Daarvoor heeft de organisatie SWV, in samenwerking met de Haagse Hoge School, in 2024 een kwaliteitskaart basisondersteuning ontwikkeld. Deze kwaliteitskaart wordt jaarlijks door ondersteuningsteam en directie ingevuld en daarna gedeeld en besproken met de contactpersoon vanuit de organisatie SWV die aan de school is verbonden. Aandachtspunten in de kwaliteit en/of de uitvoering van de basisondersteuning die daar mogelijk uit naar voren komen, worden binnen de school geprioriteerd en opgenomen in een (meerjarig) verbeterplan. De bevindingen zijn onderwerp van gesprek tussen schoolbestuurder, schooldirecteur en directeur-bestuurder SWV. Op metaniveau worden de bevindingen over de stand van zaken basisondersteuning door de directeur-bestuurder van de organisatie SWV beschikbaar gesteld aan de raad van toezicht en de raad van aangesloten schoolbestuurders en inhoudelijk besproken.

Binnen een sterke basisondersteuning en een sterke ondersteuningsstructuur is onze focus in de komende beleidsperiode 2025 – 2029, samen met onze drie gemeenten (Delft, Midden-Delfland en Pijnacker-Nootdorp), gericht op het verder concretiseren van beleid en de implementatie en borging van afspraken en interventies in de samenwerking in het preventief sociaal jeugddomein. Dit werd in de voorgaande beleidsperiode reeds opgestart.

4.1.1 Samenwerking in het preventief sociaal jeugddomein vanuit het normaliseer-perspectief

"We handelen actief vanuit het normaliseer-perspectief en streven ernaar om signalen van jongeren thuis, op school en in de omgeving in een zo vroeg mogelijk stadium te herkennen, zodat er snel gehandeld kan worden om verergering van problematiek te voorkomen".

Ondersteuningsplan 2021-2025 SWV VO Delflanden

Het normalisatieperspectief richt zich op het verminderen van het problematiseren en medicaliseren van gedrag van jongeren, met als doel om jongeren zo normaal mogelijk te laten opgroeien en ontwikkelen, zonder onnodige labels of stigmatisering. Bij normaliseren accepteren we dat de ontwikkeling van jongeren vaak met hobbels verloopt en dat dit normaal is. Het gaat erom de lat niet te hoog te leggen en te focussen op wat een jongere wel kan, in plaats van alleen op problemen te focussen. Door te normaliseren helpen we om de druk op jongeren en hun ouders te verminderen. Dit bevordert een inclusieve samenleving waarin iedereen kan meedoen.

In 2021 zijn tussen de gemeenten, scholen en schoolbesturen afspraken gemaakt om signalen van jongeren thuis, op school en in de omgeving bijtijds te herkennen en erkennen om op basis daarvan adequaat te handelen om verergering van problematiek te voorkomen. Het normaliseren van alledaagse vragen, zorgen en problemen rond de ontwikkeling van een jongere in het onderwijs en binnen opvoeden en opgroeien is daarbij ons gezamenlijk

[11] Zie voor de meest recente versie van deze notitie de website van het swv

uitgangspunt. Ouders, docenten en andere professionals denken en handelen vanuit een normaliseer-perspectief. Met het versterken van het eigen probleemoplossend vermogen zetten we onszelf en de ander in hun kracht [12]. Vanuit de reeds beschreven uitdagende vraagstukken binnen passend en inclusiever onderwijs en de geleerde lessen, gaat in de beleidsperiode 2025 – 2029 onze aandacht expliciet uit naar drie thema's in het preventief sociaal jeugddomein, die we op de scholen tegenkomen en waarbij een effectieve en intensieve samenwerking tussen onderwijs en gemeenten cruciaal is om onze geformuleerde ambitie te realiseren.

4.1.1.1 Mentaal welbevinden en mentale weerbaarheid

Jongeren groeien op in een tijd waarin ze gezond, intelligent, knap, populair en constant online moeten zijn. Steeds meer jongeren komen bij het opgroeien klem te zitten tussen hun eigen behoeften en mogelijkheden en de hoge maatschappelijke normen waar zij op school, in werk en in hun vrije tijd aan moeten voldoen. Prestatiedruk zit verweven in onze hele maatschappij, waarbij je als jongere wordt beloond voor het behalen van goede cijfers, voor aanzien/status of als je als eerste over de finish komt. Het niet kunnen voldoen aan deze hoge maatschappelijke normen en verwachtingen, wordt door de samenleving en door jongeren zelf gezien als falen. Dit levert bij een toenemend aantal jongeren op onze scholen medische en psychische klachten op, zoals hoofdpijn, concentratieproblemen, piekeren, buikpijn, slapeloosheid, angst, paniekaanvallen, demotivatie, weerstand of zich opgebrand voelen. Wanneer deze klachten en het daaruit voortkomende gedrag voor onderwijs of ouders moeilijk te hanteren zijn, zijn we geneigd om te medicaliseren en te verwijzen naar geïndiceerde jeugdhulp voor individuele behandeling en te verwijzen naar gespecialiseerd onderwijs. Recente cijfers leren ons dat inmiddels één op de zeven jongeren gebruik maakt van een vorm van geïndiceerde jeugdhulp. Daarnaast is in de laatste 10 jaar (2014-2024) het gespecialiseerd onderwijs in onze regio met bijna 50% gegroeid.

Dat er gespecialiseerde hulp nodig is bij ernstige psychische klachten staat, niet ter discussie. Bij betrekkelijk lichte psychische klachten of lastig gedrag is verwijzing naar het gespecialiseerd onderwijs, het geven van medicatie en de inzet van individuele therapie echter niet altijd een passende en noodzakelijke oplossing. Opgroeien gaat nu eenmaal gepaard met vallen en opstaan. In zijn algemeenheid zien we dat jongeren steeds meer worden beoordeeld op basis van een norm. Afwijkingen van die norm worden geproblematiseerd. De oorzaken worden in de jongere zelf gezocht en het kost moeite om alle variaties te omarmen en iedereen nog te laten meedoen.

Normaliseren betekent accepteren dat de ontwikkeling van jongeren vaak met hobbels verloopt en angsten, weerstand of lastig gedrag daarbij kunnen horen. Leren omgaan met tegenslagen hoort bij onderwijs en opvoeden. Ouders en onderwijs kunnen dat gedrag in goede banen leiden door geduld te hebben, te relativeren en bij te sturen. In die brede blik op ontwikkeling past daarbij de focus om te kijken naar wat de jongere wel kan, in plaats van uitgaan van problemen of een tekort. We nemen dan niet het hoger presteren als uitgangspunt, maar leggen de lat op de hoogte die past bij de jongere en normaliseren die aanpak.

[12] Leidende principes Normaliseren en de-medicaliseren, april 2021

Deelambitie

We streven naar het bevorderen van mentaal welbevinden en veerkracht bij jongeren.

Dit betekent dat scholen en schoolbesturen actief werken aan het normaliseren en bespreekbaar maken van mentale gezondheidsvraagstukken. Daarnaast ontwikkelen ze een preventief aanbod om het mentale welbevinden en de veerkracht van leerlingen te versterken, met een focus op de positieve aspecten en mogelijkheden van jongeren.

Concretisering van de deelambitie	
Beleidsontwikkeling	• Op alle scholen is preventief beleid ontwikkeld gericht op het versterken van mentaal welbevinden en veerkracht. • Op alle scholen worden monitoringdata gebruikt voor aanpassingen in het preventieve beleid rondom welbevinden en veerkracht.
Ondersteuningsstructuur op school	• Op alle scholen is een schoolbreed mentaal weerbaarheidsprogramma geïmplementeerd, passend bij de doelgroep en leerjaar. • Op alle scholen is een multidisciplinair team van gezondheidsprofessionals samengesteld en beschikbaar, zodat elke leerling binnen twee weken toegang heeft tot het passende (collectieve) ondersteuningsaanbod wanneer dat nodig is.
Ondersteuning vanuit SWV, gemeenten en/of netwerkpartners	• Tenminste eens in de twee jaar wordt een uniforme, gestandaardiseerde vragenlijst (meetinstrument) afgenomen, die het mentaal welbevinden van de leerlingen op de school in beeld brengt. • Er zijn digitale platforms beschikbaar, waar jongeren hulp en ondersteuning kunnen vinden. Alle docenten zijn hiermee bekend en kunnen leerlingen hiernaar verwijzen. • De organisatie SWV biedt alle scholen, binnen kaders, gefaseerd de mogelijkheid om ondersteund te worden bij de uitwerking van een mentaal weerbaarheidsprogramma. • Er is een trainingsaanbod voor docenten en ondersteunend personeel om mentale gezondheidsklachten te herkennen en leerlingen ondersteuning te kunnen bieden gericht op het versterken van het mentaal welbevinden en veerkracht (normaliseren). • Alle docenten binnen de scholen zijn bekend met het beschikbare ondersteuningsaanbod vanuit de Preventiematrix Delflanden.

Kritische prestatie indicatoren	• Het aantal en de kwaliteit van de geïmplementeerde programma's en interventies op de scholen.
	• Het aantal bovenschoolse trainingen en professionele ontwikkelingssessies.
	• Uit evaluaties blijkt dat:
	  ○ Docenten en leerlingen zich comfortabel voelen om over mentale gezondheidsproblemen te praten.
	  ○ Docenten zich toegerust voelen om bij te dragen aan het mentale welbevinden en de veerkracht van hun leerlingen.
	  ○ Het aantal jongeren dat aangeeft somber te zijn met tenminste 10% is gedaald t.o.v. 2024 (data Jeugdmonitor).
	  ○ De samenwerking tussen onderwijs en externe partners naar tevredenheid verloopt.
	  ○ Het aantal verwijzingen binnen Delflanden naar de geïndiceerde jeugdhulp van jongeren met mentale welzijnsklachten met minimaal 5% is gedaald t.o.v. 2024 (data gemeenten).

Rolverduidelijking

Scholen/schoolbesturen

- Hebben een goed beeld van het mentaal welbevinden van alle jongeren op hun school.
- Stemmen met de netwerkpartners af wat er speelt op het gebied van het mentaal welbevinden.
- Dragen, in samenwerking met de gemeenten, zorg voor een passend preventief en normaliserend aanbod op het gebied van gezondheidsthema's dat aansluit bij de doelgroep jongeren die zij binnen de school hebben. Het gaat hierbij om preventieve interventies en activiteiten, die planmatig en schoolbreed, integraal en structureel worden aangeboden en die plaatsvinden in en om de school, in samenwerking met welzijns- en jeugdhulppartners, jeugdgezondheidszorg, leerplicht, etc.
- Nemen gemaakte preventieafspraken met de netwerkpartners op in de school specifieke preventiekalender.
- Faciliteren tijd en ruimte voor lessen en activiteiten met betrekking tot het mentaal welzijn.

- Evalueren jaarlijks het ingezette aanbod en stellen het aanbod bij aan de hand van data.

Organisatie SWV
- Ondersteunt, samen met de uitvoerende netwerkpartners scholen en schoolbestuurders bij het implementeren en borgen van wetenschappelijk onderbouwde preventieve interventies en methodes.
- Draagt, samen met de netwerkpartners zorg, voor:
  - Kennisdeling: bijvoorbeeld organiseren van ontmoetingsmomenten, lerende netwerken, intervisiegroepen waarin best practices tussen verschillende scholen en/of regio's worden gedeeld.
  - Ondersteuning en training: het organiseren en/of geven van voorlichtingen, workshops, etc. om docenten en ouders beter toe te rusten in het omgaan van mentale gezondheidskwesties.
  - Monitoring en evaluatie van de ingezette effectiviteit van programma's en interventies, ontwikkelingsgerichte jaarafspraken, voortgang en knelpunten in de aanpak bespreekbaar maken in de gemeentelijk educatieve overlegorganen.
  - Actueel houden van de Preventiematrix Delflanden

Gemeenten en externe partners:
- Gemeenten ontwikkelen lokaal beleid gericht op mentale gezondheid en coördineren de uitvoering hiervan.
- Gemeenten beheren de budgetten en middelen voor preventieve programma's en interventies en dragen er zorg voor dat er financiering is voor initiatieven die gericht zijn op het bevorderen van mentaal welbevinden en veerkracht.
- Gemeenten werken ten behoeve van de uitvoering van beleid op het gebied van mentale gezondheid en welbevinden nauw samen met de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) en de Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) als de belangrijkste netwerkpartners.
- De JGZ voert vanaf 2017-2018 het programma 'regie op preventie' (ROP) uit, waarin het totaal aan preventief jeugdhulpaanbod dat beschikbaar is voor het onderwijs is samengevoegd. De coördinator ROP vanuit de JGZ heeft, in samenwerking met adviseurs passend onderwijs, in 2023 het aanbod binnen het preventief jeugddomein in drie hoofdgroepen uitgewerkt: gezondheid, kansrijk, en veiligheid. Het aanbod wat binnen deze drie hoofdgroepen direct beschikbaar is voor onderwijs, ouders en jongeren is opgenomen in de Preventiematrix Delflanden en terug te vinden op de website van het SWV VO Delflanden. Wijzigingen in het aanbod worden tussen JGZ en de organisatie SWV per kwartaal besproken en aangepast in de matrix. Onze scholen worden jaarlijks door de coördinator ROP bezocht. De door de school geformuleerde behoeften, aansluitend op de doelgroep die de school in huis heeft, worden door de coördinator omgezet in opdrachten naar partners in het preventieve jeugddomein. De school neemt de gemaakte afspraken over het in te zetten preventieaanbod op in hun school specifieke preventiekalender. Jaarlijks vindt evaluatie van het ingezette aanbod en bijstelling plaats op basis van door school en door JGZ aangeleverde data.
- De GGD ondersteunt het onderwijs bij meerdere gezondheid bevorderende thema's, maar in deze context gaat het om het thema 'Welbevinden'. Op basis van informatie vanuit de Delftse Jeugdmonitor ondersteunt de GGD scholen in het bepalen van school specifieke doelen, op basis waarvan een plan van aanpak wordt opgesteld met daarin per jaar vastgelegde activiteiten aan de hand van wetenschappelijk onderbouwde interventies. GGD en medewerkers van de organisatie SWV VO Delflanden kunnen scholen en schoolbesturen ook ondersteunen in het realiseren van een doorlopende leerlijn van onderbouw naar bovenbouw op het gebied van de sociaal-emotionele ontwikkeling en gedrag.

4.1.1.2 Focus op schoolaanwezigheid
In de gesprekken die in 2023 en 2024 met de scholen van voortgezet (gespecialiseerd) onderwijs plaatsvonden rondom hun ambities op het gebied van inclusiever onderwijs, werd door veel scholen aangegeven dat de eerste aandacht en prioriteit uitgaat naar de jongeren op hun scholen die zij nu nog niet binnen kunnen houden. Een van de meest in het oog springende doelgroep is daarbij de doelgroep die zeer zorgwekkend verzuim laat zien en/of als (dreigend) thuiszitter wordt beschouwd. Zowel op schoolniveau als op het niveau van gemeenten en landelijk wordt, vooral vanaf de coronaperiode, een zeer zorgwekkende stijging van alle soorten van verzuim waargenomen.

De door veel scholen genoemde aandacht en prioriteit voor het terugdringen van verzuim als eerste stap naar meer inclusief onderwijs sluit goed aan op het wetsvoorstel 'terugdringen verzuim in het onderwijs' dat als doel heeft om het verzuimbeleid en de verzuimregistratie in het onderwijs aan te scherpen. Dit wetsvoorstel moet op 01 augustus 2025 in werking treden.

Goed verzuimbeleid omvat onder meer vroege signalering, goede registratie en analyse van verzuimdata, een positief schoolklimaat waarin jongeren zich gezien en gehoord voelen en met plezier naar school gaan, flexibele onderwijsprogramma's en samenwerking met netwerkpartners.

Het ministerie van OCW stelt in het wetsvoorstel een verzuimaanpak voor, die is gebaseerd op een wetenschappelijk onderbouwde aanwezigheidsvisie die in de Verenigde Staten werd ontwikkeld. Kearney en Graczyk (2014) ontwierpen een raamwerk waarbij de focus ligt op de aanwezigheid van leerlingen, in plaats van dat er gekeken wordt naar welke leerlingen afwezig zijn. De focus in het onderwijs verschuift hiermee van verzuim naar aanwezigheid. Het raamwerk richt zich met een schoolbrede aanpak op álle leerlingen en niet alleen de leerlingen waar zorgen over zijn. De kern van het raamwerk is het zo vroeg mogelijk signaleren, waarmee langdurig verzuim wordt voorkomen. Het raamwerk is in 2020 doorontwikkeld tot het Multi-Dimensional Multi-Tiered System of Support (MD-MTSS) raamwerk en blijkt succesvol. Schoolbestuurders die vanaf 2020 het MD-MTSS raamwerk implementeerden op hun scholen, zagen hun verzuimcijfers dalen (Graczyk, 2022).

Deelambitie

Wij streven ernaar om het verzuim onder onze leerlingen significant te verminderen door middel van een integrale aanpak van schoolaanwezigheid, waarbij elke leerling zich gezien, gehoord en ondersteund voelt.

Dat betekent dat we de focus verleggen van schoolverzuim naar schoolaanwezigheid, waarbij er systematisch gekeken wordt naar de redenen voor afwezigheid, waarbij de onderliggende oorzaken vroegtijdig worden herkend en aangepakt middels een combinatie van initiatieven, acties en maatregelen die elkaar versterken.

Concretisering van de deelambitie	
Beleidsontwikkeling	• Op alle VO-scholen is aanwezigheidsbeleid ontwikkeld en geïmplementeerd. Dit omvat onder meer het opstellen van protocollen en richtlijnen voor het signaleren en aanpakken van verzuim. • Het aanwezigheidsbeleid wordt jaarlijks geëvalueerd op basis waarvan aanpassingen kunnen plaatsvinden indien van toepassing. • Er is een registratiesysteem geïmplementeerd en geborgd, zodat alle (verzuimende en thuiszittende) leerlingen op het niveau van de school, de gemeenten en het SWV in beeld worden gebracht en gehouden.
Ondersteuningsstructuur school	• Voor elke leerling die (geoorloofd of niet geoorloofd) niet naar school gaat, is er een passend plan op basis van benutbare mogelijkheden van de jongere. • Alle leerlingen met specifieke behoeften hebben toegang tot op maat gemaakte leertrajecten, waardoor zij hun vermogens zo optimaal mogelijk kunnen benutten.
Ondersteuning vanuit SWV, gemeenten en/of netwerkpartners	• De organisatie SWV biedt alle scholen, binnen kaders, gefaseerd de mogelijkheid om ondersteund te worden bij de uitwerking van het schoolaanwezigheidsbeleid. • Voor deze begeleiding van scholen reserveert de organisatie SWV in de meerjarenbegroting 2025 – 2029 budget en stelt hier een begeleidingsplan voor op. Gedurende de looptijd van het beleidsplan kunnen scholen op dit plan aanhaken om de ambitie te realiseren. • Per kwartaal wordt, aan de hand van monitoring – en evaluatiedata, een rapportage opgesteld met verzamelde data, die wordt besproken met de directeuren en wordt voorgelegd aan raad van aangesloten schoolbesturen en raad van toezicht. • Organiseert, samen met de netwerkpartners, maatwerk bij complexe casuïstiek.

Kritische prestatie indicatoren	• Alle scholen hebben de aan- en afwezigheidsregistratie op orde.
	• Alle scholen werken met een effectieve aanpak voor schoolaanwezigheid.
	• Het aantal gegeven trainingen en professionele ontwikkelingssessies door SWV en netwerkpartners.
	• De mate van tevredenheid over de samenwerking tussen onderwijs en netwerkpartners.
	• Verzuimcijfers per schoollocatie[13] :
	  ○ Niet meer dan 5% van de leerlingen verzuimt meer dan 10%
	  ○ Niet meer dan 15% van de leerlingen verzuimt tussen de 5%-10%
	  ○ Tenminste 80% van de leerlingen verzuimt minder dan 5%
	• Het aantal langdurig thuiszitters (> 3 maanden) binnen het samenwerkingsverband is kleiner dan 15.

Rolverduidelijking

Scholen/schoolbesturen:

- Dragen vanuit het wetsvoorstel 'terugdringen verzuim in het onderwijs' zorg voor een goede aanpak van zeer zorgwekkend verzuim en thuiszitten aan de hand van een duidelijk aanwezigheidsbeleid en een goede verzuimregistratie op elke school.
- Betrekken ouders, leerlingen en netwerkpartners bij het opstellen en uitvoeren van het aanwezigheidsbeleid.
- Bieden gerichte ondersteuning aan leerlingen die risico lopen op verzuim of dreigen thuis te komen zitten. Dit kan variëren van mentorschap en counseling tot het aanbieden van maatwerkoplossingen die aansluiten bij de behoeften van de leerling.
- Registreren ten minste een keer per kwartaal de leerlingen met zeer zorgwekkend verzuim als wel (dreigend) thuiszitters waar nog geen passend ondersteuningsaanbod voor is, in Onderwijs Transparant en werken de voortgang van alle zorgwekkend verzuimers en thuiszitters bij.
- Hebben binnen hun ondersteuningsstructuur afspraken vastgelegd over wie binnen de school wat en wanneer doet op het gebied van aanwezigheids/verzuimbeleid en -aanpak en deze afspraken worden ook nageleefd.
- Beschrijven ook de afspraken met de externe partijen, monitoren de afspraken en evalueren deze. De herijkte afspraken over de samenwerking bij zorgwekkend verzuim en thuiszitten[14] zijn hiervoor een goede basis.

SWV:

- Werkt samen met scholen om vroegtijdig signalen van verzuim op te pikken en passende interventies te bieden.
- Onderschrijft de door OCW voorgestelde en wetenschappelijk onderbouwde verzuimaanpak vanuit het MD-MTSS raamwerk.
- Ondersteunt, samen met de netwerkpartners als leerplicht en JGZ, de scholen die voor deze methodiek kiezen, in de uitwerking, implementatie en borging van deze methodische aanpak van schoolaanwezigheid.
- Brengt, op basis van de goede aanwezigheids/verzuimregistratie van elke school en de registratie daarvan in OT, samen met afdelingen leerplicht van de verschillende gemeenten, per kwartaal in beeld hoeveel en welke jongeren dreigen uit te vallen of reeds uitgevallen zijn in het voortgezet (gespecialiseerd) onderwijs.
- Neemt de kwalitatieve en kwantitatieve data op in kwartaalrapportages en bespreekt deze in bestuurlijke overleggen om knelpunten aan het licht te brengen, verbeteringen in gang te zetten en aan te sturen op vermindering van verzuim en thuiszitten.
- Organiseert voor stagnerende casuïstiek per school dan wel bovenschools een onderwijs-zorgtafel ('HOE' tafel) om maatwerk te bedenken voor wat er nog niet is, om te leren hoe het WEL[15] kan en organiseert dit in samenwerking met alle scholen voor alle jongeren. Deze vorm van actiegericht systeemleren legt lacunes bloot en brengt verandering in organisaties.

[13] In het MD-MTSS raamwerk wordt uitgegaan van deze beschreven cijfers.
[14] Zie de notitie 'Samenwerkingsafspraken om zorgwekkend verzuim en thuiszitten tegen te gaan, 2024 op de website van het swv
[15] WEL in ontwikkeling is een samenwerkingsproject tussen Gedragswerk, Ondersteuningsteam Zorg voor Jeugd en Ingrado, samenwerkingsverbanden, gemeenten en regionale teams. Met het project WEL in ontwikkeling wordt ingezet op het creëren van een nieuwe beweging in casuïstiek die is vastgelopen of waarin jongeren zich onvoldoende kunnen ontwikkelen.

- Houdt toezicht op de uitvoering van het beleid en evalueert de effectiviteit van de genomen maatregelen. Dit helpt om continu te verbeteren en aan te passen waar nodig.

Gemeenten en externe partners:
- Werken nauw samen met scholen en samenwerkingsverband om een geïntegreerde aanpak te ontwikkelen voor het bevorderen van schoolaanwezigheid en het verminderen van verzuim.
- Bieden ondersteuning aan scholen door middel van beleidsontwikkeling en het faciliteren van trainingen en workshops voor leerkrachten en ondersteunend personeel.
- Zetten zich in voor preventieve maatregelen en interventies om schoolverzuim vroegtijdig te signaleren en aan te pakken. Dit kan variëren van individuele begeleiding van leerlingen tot het opzetten van programma's die gericht zijn op het verbeteren van de schoolomgeving.
- Helpen bij het verzamelen en analyseren van gegevens over schoolaanwezigheid en verzuim. Deze data wordt gebruikt om gerichte interventies te ontwikkelen en de effectiviteit van het beleid te monitoren.
- Spelen een rol in de implementatie van landelijke wet- en regelgeving op het gebied van schoolaanwezigheid en zorgen ervoor dat scholen voldoen aan de wettelijke eisen en ondersteunen bij de naleving ervan.

4.1.1.3 Een sterke pedagogische basis en een veilig schoolklimaat

Op school worden jongeren gestimuleerd om hun talenten te ontwikkelen op cognitief, sociaal, emotioneel, creatief, sportief en psychisch vlak. Om die ontwikkeling optimale kansen te geven is een schoolklimaat nodig, waarin jongeren zich veilig, welkom en uitgedaagd voelen om te leren. Zo'n veilig schoolklimaat draagt tevens bij aan het voorkomen en indammen van (beginnende) problemen bij jongeren. In 2015 werd middels wetgeving de 'zorgplicht sociale veiligheid op scholen' ingevoerd, waarin werd bepaald dat scholen een veiligheidsbeleid en een veiligheidscoördinator moeten hebben en jaarlijkse de veiligheidsbeleving van leerlingen dienen te monitoren.

Ondanks deze wetgeving zien we binnen het onderwijs eerder een toename dan een afname van ernstige incidenten en hulpvragen rondom veiligheidsissues. Scholen geven aan dat overlast van buiten de school steeds vaker de school inkomt. De aard en ernst van de veiligheidsissues kunnen verschillen per school, maar genoemd worden pesten, geldezels, drugshandel, wapenincidenten, drillrapgroepen, ronselen voor criminele groepen, grensoverschrijdend gedrag, bedreiging, afpersing en fysieke agressie.
Het afnemende gevoel van veiligheid op scholen heeft binnen ons samenwerkingsverband bijgedragen aan het schrijven van een compleet vernieuwd veiligheidsconvenant dat als leidraad fungeert om de samenwerkingsafspraken tussen het onderwijs, het sociaal- en het veiligheidsdomein vorm te geven en vast te leggen, ten behoeve van een goede samenwerking, afstemming en gedeelde verantwoordelijkheid. Het belangrijkste doel van het convenant is het voorkomen dat jongeren afglijden in de criminaliteit en/of daar slachtoffer van worden. In het convenant wordt verwezen naar het handelingsprotocol schoolveiligheid. Dit handlingsprotocol is een in 2024 door alle schoolbestuurders binnen het samenwerkingsverband VO Delflanden vastgesteld document, waarin wordt aangegeven hoe te handelen bij grensoverschrijdend gedrag en incidenten.

Daarmee zijn we er echter nog niet. Het structureel werken aan een veilig schoolklimaat is en blijft een taak van scholen en gemeenten samen. Om een veilig schoolklimaat te creëren en in stand te houden, is het van belang dat de school vanuit de ondersteuningsbehoeften van de populatie leerlingen die zij in huis hebben, aandacht heeft voor relevante beschermende factoren[16]. Op die manier wordt er gewerkt aan een sterke basisondersteuning, welke ook onderdeel is van de werkagenda inclusiever onderwijs. Binnen de werkagenda inclusiever onderwijs wordt ook het laagdrempelig beschikbaar stellen van expertise vanuit bijvoorbeeld het jeugd- en jongerenwerk beschreven. Hier ligt weer een rol voor de gemeenten. Daarnaast wordt ook in de hervormingsagenda voor jeugdhulp het beeld geschetst waarbij licht ambulante interventies laagdrempelig beschikbaar komen, zodat de pedagogische basis versterkt kan worden.

[16] Zie Top tien van beschermende factoren voor een positieve ontwikkeling van jeugdigen, NJi 2018

Het Nederlands Jeugdinstituut onderhoudt een databank van effectieve jeugdinterventies die kunnen worden ingezet in het onderwijs om een veilig pedagogisch klimaat te creëren.[17]
In de Preventiematrix op de website van het SWV VO Delflanden staan ook de nodige interventies beschreven die door scholen kunnen worden ingezet. Het doel van deze interventies is om op een planmatige en doelgerichte manier bedreiging of belemmering van de ontwikkeling van de betrokken jongeren op te heffen of te voorkomen. De interventies moeten voorkomen dat problematiek verergert en dat het gebruik van zwaardere vormen van jeugdzorg nodig is. De preventieve activiteiten en interventies vinden plaats in en om de school in samenwerking met partners in de verschillende leefdomeinen, zoals jongerenwerk, leerplicht, jeugdhulppartners en jeugdgezondheidszorg.

Deelambitie

We streven naar de doorontwikkeling van een geïntegreerde en proactieve ondersteuningsstructuur waarin onderwijs, zorg en veiligheid nauw samenwerken om een veilig, inclusief en stimulerend schoolklimaat te waarborgen.

Dit betekent het betrekken van schoolpersoneel, het inzetten van jongerenwerkers, het implementeren van preventieve programma's, het monitoren en evalueren van veiligheidsmaatregelen, het bieden van laagdrempelige toegang tot jeugdhulp en het betrekken van ouders en de gemeenschap. Het doel is om jongeren te ondersteunen in hun cognitieve, sociale, emotionele en creatieve ontwikkeling binnen een veilig schoolklimaat.

Concretisering van de deelambitie	
Beleidsontwikkeling	• Op alle scholen is een effectief veiligheidsbeleid, met uitgewerkte protocollen geïmplementeerd dat actief wordt nageleefd, met duidelijke stappen voor het melden en aanpakken van incidenten. • Op in ieder geval alle scholen van regulier voortgezet onderwijs is een leerlingenraad opgericht die wordt betrokken bij het bevorderen van een veilig en respectvol klimaat met regelmatige bijeenkomsten en initiatieven.
Ondersteuningsstructuur school	• Passend bij de doelgroep maakt de school gebruik van beschermende factoren binnen de klas en op de school om een veilig schoolklimaat in stand te houden. • Er zijn preventieve programma's op de scholen geïmplementeerd, gericht op o.a. sociale vaardigheden, conflictbemiddeling en weerbaarheid om problemen zoals pesten en grensoverschrijdend gedrag te verminderen.
Ondersteuning vanuit SWV, gemeenten en/of netwerkpartners	• Er is laagdrempelige expertise beschikbaar vanuit jeugdhulp en jongerenwerk, passend bij de vraag van de school. • Er zijn bovenschoolse trainingen en begeleiding ter bevordering van een veilig en respectvol klimaat, inclusief onderwerpen zoals pesten, inclusiviteit en respectvolle communicatie. • Er is een jaarlijkse bewustwordingscampagne vanuit het gemeentelijk veiligheidsbeleid voor leerlingen en personeel om het belang van een respectvolle omgang met elkaar te benadrukken. • Er is een structureel veiligheidsoverleg waarin signalen en issues rondom veiligheid en veiligheidsbeleving worden besproken en waar met elkaar op wordt geacteerd. • Binnenkomende signalen betreffende veiligheidsbeleving en veiligheidsbeleid bij het OJS worden besproken met betreffend schoolbestuur en betreffende schoollocatie.
Kritische prestatie indicatoren	• De veiligheidsbeleving van leerlingen is toegenomen t.o.v. 2024. • Het aantal geregistreerde veiligheidsincidenten is afgenomen t.o.v. 2024. • Het aantal en de kwaliteit van de samenwerkingsinitiatieven tussen scholen, gemeenten en netwerkpartners (o.a. jongerenwerk en jeugdhulp). • Het aantal en de effectiviteit van preventieve programma's en interventies die op scholen worden uitgevoerd.

[17] Zie https://www.nji.nl/interventies

Rolverduidelijking

Scholen/schoolbesturen:

- Doen er vanuit de wet 'zorgplicht sociale veiligheid leerlingen op school' alles aan wat nodig is om leerlingen een veilige omgeving te bieden:
  - Er is een uitgewerkte visie op een veilig pedagogisch leef- en leerklimaat.
  - De visie is omgezet in duidelijke beleidslijnen en protocollen voor sociale en fysieke veiligheid, die op de scholen door docenten en mentoren worden gedragen en toegepast in de klassenpraktijk.
- Organiseren voor personeel regelmatig trainingen over onderwerpen zoals conflicthantering, omgaan met agressie en mentale gezondheid.
- Hebben een schoolveiligheidscoördinator aangesteld.
- Hebben een vertrouwenspersoon of een leerlingbegeleider aangesteld waarbij leerlingen terecht kunnen onder andere wanneer er veiligheidsissues spelen.
- Bespreken geconstateerde veiligheidsissues op de school, in de wijk en in het stadsdeel met leerlingen, docenten en ouders en werken hierbij samen met andere scholen en met de convenantpartners. De rollen van de convenantpartners als politie en openbaar ministerie zijn expliciet opgenomen in het convenant.
- Geconstateerde veiligheidsissues zijn onderdeel van de PDCA-cyclus en bepalen aanscherping van het veiligheidsbeleid op en tussen scholen.
- Indien wenselijk of noodzakelijk schakelt de school met andere instanties, zoals welzijnsorganisaties, JGZ-ROP, verslavingszorg en/of Halt. Binnen het begeleidingsteam (BT) worden hiertoe acties uitgezet.

SWV:

- Medewerkers van de organisatie SWV VO Delflanden kunnen, bij complexe veiligheidsproblemen, op casuïstiek niveau adviseren in een BT of in een MDO.
- Kunnen worden ingezet om docenten en mentoren te ondersteunen op het gebied van versterken van groepsdynamische processen en de inzet van een wetenschappelijk onderbouwde preventieve methodiek.
- Onderhouden de Preventiematrix en evalueren het daarin opgenomen aanbod, in samenwerking met de coördinator Regie op Preventie.

Gemeenten/externe partners:

- Werken toe naar de inzet van passende en laagdrempelige ondersteuning vanuit het jongerenwerk en de jeugdhulp passend bij de doelgroep en de ondersteuningsbehoeften van de school.
- In het kader van een sterke samenwerking vinden er schooloverstijgend veiligheidsnetwerken plaats met en tussen scholen, waaronder het signalenoverleg, waarin scholen, politie en andere relevante partijen samenwerken om veiligheidsproblemen aan te pakken.
- Het convenant en het door schoolbesturen vastgestelde handelingsprotocol worden jaarlijks geëvalueerd door de beleidsgroep Lokabel waar directeuren van de VO-scholen en de organisatie SWV VO Delflanden in participeren. De bevindingen worden teruggekoppeld aan het bestuurlijk overleg, welke een besluit neemt over eventuele gevolgen van de evaluatie. De gemeente is op dit veiligheidsthema regievoerder.

4.2 Het aanbod aan extra ondersteuning

Naast het cyclisch werken in de basisondersteuning hebben de scholen voor specifieke doelgroepen jongeren een aanvullend ondersteunings- en begeleidingsaanbod om een sterke ondersteuningsstructuur op de eigen school te kunnen realiseren. Voor de uitvoering van verschillende acties/interventies wordt in de meerjarenbegroting van het samenwerkingsverband budget gereserveerd.

4.2.1 Nieuwkomers

Het onderwijs aan nieuwkomers wordt binnen het samenwerkingsverband Delflanden gegeven in de Internationale Schakelklas Delft (ISK Delft). Het doel van de ISK Delft is om nieuwkomers jongeren optimaal voor te bereiden op een overstap naar een vervolgopleiding die past bij hun potentie, persoonlijkheid en interesse. De ISK Delft is bijzonder in die zin dat alle onderwijsniveaus onder één dak zitten en van onderwijs worden voorzien; van

praktijkonderwijs tot en met gymnasium en alles er tussenin. Bij veel jongeren op de ISK Delft is sprake van zware sociaal-emotionele problematiek, trauma's en grote kennis en ontwikkelingsachterstanden. Voor het kunnen bieden van passend onderwijs en passende begeleiding aan de NT2-leerlingen, die niet meer in aanmerking komen voor een nieuwkomersbekostiging (categorie 1 of 2) maar nog wel op de ISK Delft zitten, heeft de organisatie SWV VO Delflanden in haar meerjarenbegroting een gemaximaliseerd budget per jaar opgenomen.

4.2.2 NT2-leerlingen die instromen op onze VO- en GO-scholen

De toestroom van nieuwkomers is tussen 2022 en 2024 meer dan verdriedubbeld. Na hun ISK-periode stromen deze leerlingen op hun eigen niveau uit naar het voortgezet (speciaal) onderwijs, naar MBO of naar werk. Voor het voortgezet (speciaal) onderwijs is het bieden van passend onderwijs aan nieuwkomers een extra uitdaging, waar goed NT2-beleid voor op de school aanwezig moet zijn. Het maken van NT2-beleid en het begeleiden van NT2-leerlingen behoort beide tot de verantwoordelijkheid van de schoolbesturen/scholen en valt formeel onder de basisondersteuning. De begeleiding van anderstalige leerlingen vraagt echter van docenten meer specifieke kennis en vaardigheden[18].
De organisatie SWV stimuleert de scholen in het (door)ontwikkelen van kwalitatief goed NT2-beleid en passende begeleiding en is daarom in 2023 vanuit de ISK Delft gestart met een Expertisecentrum NT2. Het Expertisecentrum NT2 wordt gefinancierd met gelden vanuit organisatie SWV en subsidie vanuit de gemeente Delft. De organisatie SWV en de gemeente Delft hebben basisafspraken gemaakt met het Expertisecentrum NT2 over het te leveren aanbod op de scholen. Het aanbod van het Expertisecentrum NT2 van de ISK staat beschreven in het beleidsplan EXPERTISECENTRUM | ISKDelft.

Deelambitie

We streven naar gelijke onderwijskansen voor NT2 leerlingen op onze VO- en GO-scholen

Dit betekent dat docenten in zowel regulier als gespecialiseerd voortgezet onderwijs zich inzetten om NT2-leerlingen passende begeleiding te bieden. Het doel is om hun taalachterstand effectief aan te pakken, zodat deze leerlingen zich optimaal kunnen ontwikkelen en hun opleiding succesvol kunnen afronden op het niveau waarop zij zijn ingestroomd.

Concretisering van de deelambitie	
Beleidsontwikkeling	• 100% van de scholen heeft, als onderdeel van het taalbeleid, kwalitatief goed NT2-beleid ontwikkeld en geïmplementeerd. Dit NT2-beleid wordt door de scholen gedragen. • De overstapbeleid van NT2-leerlingen naar de VO/GO-scholen is uitgewerkt en geïmplementeerd.
Ondersteuningsstructuur school	• Alle NT2-leerllingen op de VO-/GO-scholen worden gezien en gehoord. • Elke school heeft een coördinator taalbeleid, die schakelt en afstemt tussen de docenten op de eigen school en het Expertisecentrum NT2. • Voor elke instromende NT2-leerling in het VO/GO wordt een taalhandelingsplan opgesteld, waarin de ondersteuningsbehoefte, vrijstellingen en extra faciliteiten zijn vastgelegd als houvast voor de betrokken docenten.
Ondersteuning vanuit SWV, gemeenten en/of netwerkpartners	• De organisatie SWV reserveert budget in de meerjarenbegroting voor de financiering van het Expertisecentrum NT2. • Voor docenten/schoolteams in het VO en GO Delflanden biedt het Expertisecentrum ISK NT2 consultatie en advies op het gebied van individuele ondersteuningsbehoeften van NT2-leerlingen en deskundigheidsbevordering en training. • Per schooljaar worden concrete afspraken gemaakt met het Expertisecentrum NT2 over de inzet en het ondersteuningsaanbod vanuit het Expertisecentrum. • Voor de basisscholen heeft het expertisecentrum ISK NT2 een adviestaak wanneer deze hulpvragen hebben betreffende leerlingen met een NT2-achtergrond in de overstap van PO naar VO.

[18] Zie Nieuwkomers in het voortgezet onderwijs, Handreiking, Oberon, Sardes en anderen, 2023 en Maatwerk voor nieuwkomersleerlingen, VO-Raad, 2024

Kritische prestatie indicatoren	• Aantal NT-2 leerlingen dat jaarlijks vanuit ISK doorstroomt naar de verschillende onderwijsniveaus VO, MBO en arbeid. • Tenminste 90% van de NT2-leerlingen rondt het onderwijsniveau waarop zij zijn ingestroomd, succesvol af. • De tevredenheid vanuit het VO/GO over de door het Expertisecentrum ontvangen ondersteuning is minimaal 85%. • Aantal door het Expertisecentrum gegeven adviezen, begeleidingstrajecten en trainingen aan VO en GO per schooljaar. • Aantal opgestelde taalhandelingsplannen per school en de effecten daarvan. • De vooruitgang die NT2-leerlingen laten zien in taalvaardigheid na twee jaar. Om dit te kunnen monitoren blijven de scholen de NT2-leerling toetsen op ERK niveau met de Jij! Toetsen.

Rolverduidelijking

Expertisecentrum ISK:

- Consultatie en advies aan de scholen op het gebied van individuele ondersteuningsbehoeften van NT2-leerlingen.
- Training en deskundigheidsbevordering van docenten in het onderwijs.
- Adviestaak voor basisscholen wanneer deze hulpvragen hebben betreffende leerlingen met een NT2-achtergrond in de overstap van PO naar VO.
- Verzamelen van data, trends en behoeften in relatie tot de geboden ondersteuning op de scholen en de geformuleerde kritische prestatie indicatoren.

Scholen/schoolbesturen:

- Verantwoordelijk voor het maken van NT2-beleid en het passend begeleiden van NT2-leerlingen.
- Maken actief gebruik van het aanbod vanuit het Expertisecentrum en werken met elkaar samen om een zo passend mogelijke onderwijsplek te creëren voor elke NT2-leerlingen binnen Delflanden.
- Elke school heeft een coördinator taalbeleid, die kan schakelen tussen het Expertisecentrum NT2 en docenten/mentoren en management op de eigen school en vraag en aanbod op elkaar kan afstemmen.
- Wensen en behoeften van de V(S)O-school worden via de coördinator taalbeleid gecommuniceerd met het Expertisecentrum NT2.
- Maken eigen school specifieke inkoopafspraken met het Expertisecentrum NT2, wanneer de ondersteuningsbehoeften van de school de gemaakte basisafspraken vanuit de organisatie SWV/gemeente Delft met het Expertisecentrum NT2 overstijgen.
- Maken binnen hun LAS de doelgroep NT2 zichtbaar, zodat gemonitord kan worden of jongeren met een NT2-achtergrond het onderwijsniveau waarop zij geplaatst worden ook succesvol afronden.

Organisatie SWV en gemeente Delft

- Dragen bij aan de bekostiging van het Expertisecentrum NT2
- Hebben zitting in de stuurgroep NT2 en bespreken jaarlijks met het Expertisecentrum NT2 de behaalde resultaten. Hiervoor is een gespreksleiddraad opgesteld, waarin de kritische prestatie indicatoren worden uitgevraagd.
- Behaalde resultaten worden gepresenteerd in een directieberaad. Op basis van de bevindingen kunnen bijstellingen in aanbod plaatsvinden.
- De behaalde resultaten worden besproken in de RAS, in de RvT en in Lokabel.

4.2.3 Hoogbegaafde leerlingen met een onderwijs- of een begeleidingsbehoefte

Binnen het samenwerkingsverband Delflanden maken we in de begeleiding onderscheid tussen de (reguliere) HB leerling met een *onderwijsbehoefte* en hoogbegaafde leerlingen met een *begeleidingsbehoefte* de zogenaamde dubbelbijzondere (HBDB) leerling.

Onder leerlingen met een onderwijsbehoefte verstaan we begaafde en (zeer) hoogbegaafde leerlingen, zonder bijkomende leer-, gedrags- of ontwikkelingsproblematiek. Door hun (zeer) hoge intelligentie hebben deze leerlingen behoefte aan uitdagend onderwijs dat aansluit bij hun sterke cognitieve vermogens. Te denken valt aan versnelling en verrijking van de leerstof, in de vorm van extra vakken, versterkt taalonderwijs, extra curriculair onderwijs, pre-college onderwijs, versneld vwo, etc. We volgen bij deze leerlingen de visie van het differentiatieparadigma (Dai & Chen, 2014). Hierbij staan de ontwikkelbehoeften van alle leerlingen centraal, waarbij begaafdheid iets zegt over de onderwijsaanpassing die nodig is voor een leerling binnen het reguliere onderwijs. De zone van naaste ontwikkeling is hierbij leidend. Begeleiding van deze groep leerlingen valt binnen de basisondersteuning van een school. In het SOP geeft de school aan welke ondersteuning en begeleiding zij aan deze jongeren geven. Binnen het samenwerkingsverband Delflanden bezoeken ongeveer 9200 leerlingen het voortgezet onderwijs. Daarbij heeft zo'n vijf procent leerlingen de hoogste intelligentiescores en/of schoolprestaties in het onderwijs (ongeveer 450 leerlingen).

Onder de leerlingen met een begeleidingsbehoefte verstaan we leerlingen met kenmerken van (hoog)begaafdheid, zoals een (zeer) hoge intelligentie met bijkomende leer-, ontwikkelings- en/of gedragsproblemen. Bijvoorbeeld (kenmerken van) ADHD, autisme, dyslexie of niet-cognitieve problematiek (Burger-Veltmeijer, Minnaert, & Van Houten-Van den Bosch, 2011). Door de vaak (forse) discrepanties tussen aan de ene kant (zeer) hoge niveaus van (deelgebieden van) intelligentie en aan de andere kant (absolute of relatieve) zwakke niveaus op gebied van leerresultaten en/of (neuro)cognitieve informatieverwerking (waaronder aandacht, werkgeheugen, verwerkingssnelheid, cognitieve flexibiliteit, executieve controle, leersnelheid en centrale coherentie), hebben deze leerlingen gespecialiseerde begeleiding nodig. Op basis van sterktes en zwaktes wordt individuele begeleiding opgestart. Bij leerlingen voor wie onvoldoende duidelijk is waarop de begeleiding moet worden ingezet, bestaat de mogelijkheid om handelingsgericht diagnostisch onderzoek in te zetten waarvan de opbrengsten de basis zijn voor de individuele begeleiding op maat. Slecht een heel klein deel van de jongeren binnen ons samenwerkingsverband behoort tot deze doelgroep (tussen de 0,1% - 0,5%). Voor de begeleiding van deze laatste groep leerlingen (de leerlingen met een begeleidingsbehoefte) reserveert de organisatie SWV budget in haar begroting voor de havo/vwo-scholen.

Deelambitie

We streven naar een optimale herkenning en erkenning van (hoog)begaafde jongeren met een begeleidingsbehoefte of een ondersteuningsbehoefte door docenten havo/vwo, zodat deze jongeren hun volledige potentieel kunnen bereiken

Dit betekent dat docenten op de havo en vwo scholen hoogbegaafde jongeren met een begeleidingsbehoefte of een ondersteuningsbehoefte in hun klassen kunnen herkennen en erkennen en dat de docenten handelingsbekwaam zijn om deze jongeren te ondersteunen in hun ontwikkeling dan wel passend kunnen begeleiden.

Concretisering van de deelambitie	
Beleidsontwikkeling	• Op alle havo/vwo-scholen is een visie opgesteld en beleid ontwikkeld en geïmplementeerd op het gebied van aanpak en ondersteuning van hoogbegaafde leerlingen, die (minimaal) voldoet aan de landelijke norm voor de basisondersteuning. • Alle havo/vwo-scholen hebben een gezamenlijke visie en gezamenlijk beleid over wat een passend onderwijs- en ondersteuningsaanbod voor hoogbegaafd dubbel bijzondere leerlingen behelst. • Op alle havo/vwo-scholen is een kwaliteitskaart ontwikkeld waarin de afspraken over rollen en taken, routes, procedures, monitoring en evaluatie zijn beschreven. Deze kwaliteitskaart is geïmplementeerd en geborgd.
Ondersteuningsstructuur school	• Alle hoogbegaafde jongeren met een begeleidingsbehoefte dan wel een onderwijsbehoefte op onze havo en vwo scholen worden gezien en gehoord. • Op elke havo/vwo school is minimaal één specialist HB/HBDB aangesteld die actief regie voert op dit onderwerp en participeert in de expertisegroep HB/HBDB. • Het ondersteuningsaanbod voor hoogbegaafde jongeren met een begeleidingsbehoefte dan wel een onderwijsbehoefte staat omschreven in het ondersteuningsprofiel van de school en wordt actief ingezet.

Ondersteuning vanuit SWV, gemeenten en/of netwerkpartners	• De organisatie SWV faciliteert de havo/vwo-scholen in de vorm van expertise, opleiding en onderlinge samenwerking. • De organisatie SWV reserveert budget in de meerjarenbegroting voor de havo/vwo-scholen om passende begeleiding in te richten voor de groep jongeren met een begeleidingsbehoefte. • De organisatie SWV faciliteert en ondersteunt de havo/vwo-scholen met een aanbod van sterkte/zwakte diagnostiek. • Op verzoek van basisscholen/PPO Delflanden wordt de organisatie SWV VO Delflanden in 100% van de gevallen betrokken bij een MDO ten behoeve van advisering over een passende overstap van leerlingen in groep 8 met een ondersteuningsbehoefte op het gebied van HB/HBDB. • De organisatie SWV onderhoudt een orthotheek waar de havo/vwo-scholen gebruik van kunnen maken. Sommige materialen worden vanuit de organisatie SWV voor elke school aangeschaft; deze bevinden zich in de orthotheek van de scholen. • Voor HB/HBDB specialisten worden minimaal 4 lerende netwerken per jaar georganiseerd. • Op elke scholen wordt er elk kwartaal voor alle HB/HBDB specialisten op die school één intervisiemoment aangeboden gericht op concrete casuïstiek. • Er vindt één keer per jaar een regionale bijeenkomst plaats voor de medewerkers van de organisaties samenwerkingsverbanden, waarin zij het ondersteuningsaanbod in de regio met elkaar delen en daarover afstemmen.
Kritische prestatie indicatoren	• Voor minimaal 90% van de jongeren met een onderwijs- of begeleidingsbehoefte op het gebied van HB/HBDB is er binnen twee tot zes weken een passend ondersteuningsaanbod. • De mate van tevredenheid over de ontvangen ondersteuning op de scholen door de hoogbegaafde (dubbel bijzondere) jongeren. • De mate van tevredenheid over de ondersteuning die docenten op de scholen hebben ontvangen (begeleiding vanuit de HB/HBDB specialisten). • Het aantal gegeven trainingen en professionele ontwikkelingssessies en de mate van tevredenheid daarover. • Het aantal langdurige thuiszitters met specifiek HB/DB problematiek per schoollocatie is kleiner of gelijk aan 1.

Rolverduidelijking

Scholen/schoolbesturen:

- Hebben uitgeschreven beleid over het signaleren en ondersteunen van jongeren met kenmerken van (meer of hoog) begaafdheid en een ondersteuningsbehoefte dan wel een begeleidingsbehoefte, van instroom tot uitstroom. Daarbij is onder meer aandacht voor een schoolbreed aanbod betreffende compacten, versnellen en verrijken, flexibele leerlijnen voor leerlingen met een disharmonisch profiel, onderpresteren, zeer zorgwekkend verzuim en (dreigend) thuiszitten.
- Binnen de scholen wordt het beschreven beleid ook uitgevoerd.
- Op alle havo/vwo-scholen is een specialist HB en HBDB aangesteld. Deze is geschoold in het organiseren van een passend aanbod aan hoogbegaafde leerlingen met een begeleidingsbehoefte en een onderwijsbehoefte.
- Docenten kunnen een beroep doen op deze specialist HB en HBDB. Deze specialist ondersteunt het team bij het signaleren van ondersteuningsbehoeften en helpt bij het vormgeven van het onderwijsaanbod. De specialist draagt bij aan de kwaliteitsontwikkeling van de onderwijsprofessionals en het aanbod.
- De school ondersteunt het docententeam bij het verbeteren van hun kennis en vaardigheden op het gebied van pedagogisch-didactisch handelen, specifiek voor HB en HBDB, aansluitend bij de behoeftes van het personeel en bij de populatie van de school.
- Samen met de specialisten HB en HBDB zorgen de scholen ervoor dat alle jongeren die behoren tot deze doelgroep zich passend kunnen ontwikkelen en passend worden begeleid.

SWV:

- Stelt extra ondersteuningsbudget beschikbaar aan de havo/vwo-scholen om passend onderwijs te kunnen bieden aan jongeren met een begeleidingsbehoefte.
- Ondersteunt de specialisten HB en HBDB op de scholen met kennisdeling, intervisie, sterkte/zwakteanalyse en begeleidingsadviezen op maat.
- Stelt literatuur en materialen beschikbaar die door de specialisten HB en HBDB geleend kunnen worden.
- Koopt, daar waar nodig, externe deskundigen in, voor specifieke ondersteuning of verdergaande ontwikkeling van kennis en vaardigheden op de scholen.

4.2.4 Kwetsbare jongeren in het vmbo en het pro

De organisatie SWV ontvangt jaarlijks vanuit het ministerie van OCW een budget 'lichte ondersteuning'. Met dit budget wordt de extra ondersteuning van kwetsbare jongeren in het vmbo en het praktijkonderwijs en de extra ondersteuning van jongeren met een ondersteuningsbehoefte op de overige reguliere VO-scholen bekostigd.

In december 2017 werd bestuurlijk gekozen voor het loslaten van de landelijke lwoo-criteria (opting-out lwoo). Samen met de vmbo-scholen is een systematiek voor verdeling uitgewerkt. Daarbij gelden de onderstaande uitgangspunten:

- Het budget 'opting out lwoo' moet zichtbaar blijven binnen de begroting van de organisatie SWV (inkomsten en uitgaven).
- Er moet sprake zijn van een evenredige verdeling van het budget op basis van het aantal kwetsbare leerlingen binnen de beroepsgerichte leerwegen van het vmbo;
- Het budget is bedoeld om extra ondersteuning te organiseren voor de kwetsbare jongeren binnen de beroepsgerichte leerwegen in het vmbo, bovenop de door de school aangeboden basisondersteuning.

De verdelingssystematiek wordt elke twee jaar met de directeuren herijkt aan de hand van onder meer ontwikkelingen in de populatie leerlingen op de scholen. De wijze van verdelen (gemaakte afspraken over de verdeling van middelen) wordt jaarlijks, bij het versturen van de nieuwe beschikking aan de scholen, met deze scholen gedeeld.

Het Praktijkonderwijs (pro) is bedoeld voor leerlingen die moeite hebben met leren op de traditionele manier. In het praktijkonderwijs leren ze vooral door te doen. Maatwerk is typerend voor het pro: elke leerling volgt aan de hand van een persoonlijk Ontwikkelingsperspectief (OPP) een eigen leerroute. Om toegelaten te worden tot het praktijkonderwijs als schoolsoort, is een indicatiestelling nodig. Daar waar het schooladvies van de basisschool leidend is voor de toelating tot alle andere reguliere VO-scholen, bepaalt een door de organisatie SWV afgegeven toelaatbaarheidsverklaring of een jongere in aanmerking komt voor een plaatsing in het praktijkonderwijs.
Voor jongeren die op het grensvlak van praktijkonderwijs en vmbo zitten, is er binnen het samenwerkingsverband een (verlengde) onderbouw pro-vmbo ingericht. De jongeren die de onderbouw succesvol doorlopen, stromen in de bovenbouw uit naar een van de twee vmbo-scholen.

Begin 2024 heeft de organisatie SWV onderzoek laten doen naar de mate waarin de scholen binnen het samenwerkingsverband een dekkend aanbod aan ondersteuning en voorzieningen ervaren. Uit dit onderzoek kwamen diverse vraagstukken naar boven, waar binnen het samenwerkingsverband nog onvoldoende passend antwoord op was. Binnen de pro- en de vmbo-scholen werden als aandachtspunten benoemd: de samenwerking tussen het GO cluster vier en het vmbo, de mogelijkheid voor verbreden van profielen in het GO cluster vier, de behoefte aan verbreding van het onderwijsaanbod op het FLEX-College, een aanbod aan leerwerktrajecten en een meer passend aanbod voor jongeren met externaliserende problematiek en/of demotivatie.[19]

Naast de in gang gezette aanpassingen in het aanbod op het FLEX-College (zie hoofdstuk 5) zijn de pro en vmbo-scholen zelf aan de gang gegaan met het uitwerken van een beter aansluitend aanbod voor een deel van hun in

[19] 'Op weg naar beter passend onderwijs, Kruijssen, 2024' is op te vragen bij het swv

huis zijnde doelgroep die zij niet goed passend kunnen bedienen. Dat heeft in schooljaar 2024 – 2025 geleid tot de start van een pilot op elk van de vmbo-scholen.
Daarmee zijn we er nog niet. Er is noodzaak tot een betere samenwerking tussen de pro- en vmbo-scholen om een passend en dekkend aanbod te organiseren en te kunnen financieren voor de in huis zijnde doelgroepen. Zowel binnen de pro- als binnen de vmbo-scholen (regulier en gespecialiseerd) is sprake van een groep jongeren die moeite heeft met theoretisch onderwijs en waarvoor geen passend praktijkgericht aanbod aanwezig is. Door samen te werken en gebruik te maken van elkaars voorzieningen, kunnen de scholen de beschikbare middelen efficiënter benutten en een sterker aanbod creëren.

Deelambitie

We streven ernaar dat door samenwerking en coördinatie tussen de pro- en vmbo-scholen, alle kwetsbare jongeren in het praktijkonderwijs en de beroepsgerichte leerwegen van het vmbo, met de beschikbaar gestelde middelen, de ondersteuning ontvangen die zij nodig hebben, om de door de school geboden onderwijsprogramma's succesvol af te kunnen ronden.

Concretisering van de deelambitie	
Beleidsontwikkeling	• De pro- en vmbo-scholen hebben op basis van een populatieanalyse bepaald welke groepsgewijze onderwijs- en ondersteuningsprogramma's binnen de school of in gezamenlijkheid noodzakelijk zijn. • Op basis hiervan zijn afspraken met de gemeenten gemaakt over het gewenste aanbod aan jongerenwerk en jeugdhulp. • Tussen de pro- en vmbo-scholen (VO en GO) is sprake van een gezamenlijke overlegstructuur, waarin met regelmaat ervaringen en best practices worden gedeeld, gezamenlijk beschikbaar ondersteuningsaanbod wordt geëvalueerd en voorbereiding plaatsvindt voor eventuele aanpassingen of verbeteringen in het ondersteuningsaanbod. • Er zijn afspraken gemaakt over de wijze waarop het ondersteuningsaanbod tussen de scholen wordt gecoördineerd en afgestemd, zodat er geen overlap is en de beschikbare middelen optimaal worden benut.
Ondersteuningsstructuur school	• De scholen hebben een gezamenlijk en op elkaar aanvullend ondersteuningsaanbod ingericht voor de doelgroep jongeren die maatwerk nodig heeft om het pro of vmbo succesvol te kunnen afronden. • Het gezamenlijk ondersteuningsaanbod is opgenomen in de schoolgids.
Ondersteuning vanuit SWV, gemeenten en/of netwerkpartners	• De organisatie SWV stimuleert en faciliteert de pro en vmbo-scholen in hun onderlinge samenwerking in de vorm van aanjagen, expertise uitwisselingen en deskundigheidsbevordering. • De organisatie SWV reserveert budget lichte ondersteuning in de meerjarenbegroting voor de pro en vmbo-scholen om passende begeleiding in te richten voor de groep jongeren met een ondersteuningsbehoefte, bovenop de basisondersteuning. • OJS biedt ondersteuning aan ouders en jongeren, wanneer behoefte is aan onafhankelijke informatie of advies. • Gemeenten en netwerkpartners sluiten op de overlegstructuur van de scholen aan daar waar het gaat om het combineren van onderwijs en jeugdhulp.
Kritische prestatie indicatoren	• Tenminste 99% van de jongeren rondt, al dan niet met inzet van door de scholen aangeboden maatwerkondersteuning, het onderwijsprogramma succesvol af. • Minimaal 95% van de jongeren die hun onderwijsprogramma succesvol hebben afgerond, zit een jaar na afronding nog in een passend vervolgtraject (mbo of arbeid). • De mate van tevredenheid over het geboden ondersteuningsaanbod op de scholen. • De mate van tevredenheid over de samenwerking in het gebruik van het aanbod tussen de scholen. • De mate van tevredenheid over de samenwerking tussen school en de netwerkpartners. • Het aantal jongeren dat jaarlijks een maatwerk onderwijsaanbod buiten de scholen nodig heeft, is minder dan 10.

Rolverduidelijking

Scholen/schoolbesturen:

- Bepalen op basis van een analyse van de ondersteuningsbehoeften van de jongeren op hun scholen (populatieanalyse), welk ondersteuningsaanbod op het gebied van de leerontwikkeling en/of op het gebied van de sociaal-emotionele ontwikkeling en het gedrag het beste aansluit op de doelgroep die zij in huis hebben en jongeren helpt bij het behalen van hun diploma.
- Jaarlijks stemmen de directeuren van de praktijkscholen en de vmbo-scholen met elkaar af welke ontwikkelingen zij zien in de doelgroep jongeren op hun scholen en hoe de ingezette onderwijsondersteuning zich verhoudt tot kengetallen op de scholen (afstroom, opstroom, thuiszitten, voortijdig schoolverlaten) en wat dat betekent voor eventuele aanpassingen in het ondersteuningsaanbod of in beleid. De bevindingen en eventuele aanpassingen in het ondersteuningsaanbod en/of beleid worden gedeeld met de organisatie SWV.
- Werken met elkaar samen om er zorg voor te dragen dat alle jongeren binnen Delflanden met een pro en vmbo profiel binnen een zo thuisnabij mogelijke plek in het onderwijs krijgen aangeboden passend bij hun potentie en interesses.

SWV:

- Zorgt ervoor dat de beschikbare lwoo-middelen geoormerkt zijn terug te vinden in de (meerjaren) begroting van het samenwerkingsverband, verdeelt de middelen volgens een transparante systematiek en initieert eens in de twee jaar een overleg tussen de directeuren van scholen met een aanbod in de beroepsgerichte leerwegen om de verdelingssystematiek te herijken.
- Neemt signalen en trends mee naar diverse andere overlegorganen binnen het samenwerkingsverband VO Delflanden (RAS, bestuurlijk overleg PO/VO, kerngroep VSV, gemeentelijke overleggen).

4.2.5 Ondersteuningsprogramma's in het overige reguliere VO: gelijke kansen voor alle jongeren

Het resterend budget van de lichte ondersteuningsmiddelen wordt door de organisatie SWV verdeeld over de reguliere VO-scholen op een manier die recht doet aan de diversiteit van de op de scholen aanwezige populatie leerlingen en de daarmee gepaard gaande ondersteuningsbehoeften. Daarvoor is het noodzakelijk dat de scholen hun eigen populatie leerlingen goed in beeld hebben.

In de afgelopen tien jaar is het beschikbare ondersteuningsbudget op de scholen veelal ingezet op individuele leerlingen die, meestal in een één-op-één buiten de klas, begeleiding ontvingen op het gebied van het leren (vakspecifiek of vakoverstijgend) en de sociaal-emotionele ontwikkeling en het gedrag. Deze één-op-één benadering brengt een aantal knelpunten met zich mee, waaronder minder efficiënte inzet van de financiële middelen, beperkte sociale interactie tussen leerlingen (met eenzelfde ondersteuningsbehoefte), exclusie in plaats van inclusie, moeite om van de door de school geboden ondersteuning los te komen, te zware belasting voor docenten, logistieke uitdagingen en een ontstaan beeld dat elke vorm van onderwijsondersteuning mogelijk moet zijn en door een school geboden moet kunnen worden.

Experimenten elders in het land en op enkele van onze eigen VO-scholen laten zien dat wanneer de geboden extra ondersteuning binnen de school centraal en voornamelijk groepsgewijs wordt aangeboden vanuit één ondersteuningspunt (bv. trajectvoorziening, trajectklas, time-in klas, etc.) dit effectiever en efficiënter is. Daarnaast maakt zo'n centraal ondersteuningspunt het voor leerlingen en ouders transparant wat de school *wel* aan extra ondersteuning kan bieden en wat *niet* tot het extra ondersteuningsaanbod van de school hoort. Ook de wijze waarop jongerenwerk en jeugdhulp aan zo'n centraal ondersteuningspunt verbonden zijn, wordt dan goed inzichtelijk.

De organisatie SWV ziet het centrale ondersteuningspunt als dé plek waar vanuit jongeren met specifieke onderwijsbehoeften een aangepast onderwijs- of ondersteuningsprogramma kunnen volgen, overstijgend aan de basisondersteuning van de school. De programma's leveren de jongeren de ondersteuning die zij nodig hebben om succesvol hun school te kunnen doorlopen en dragen op die manier bij aan kansengelijkheid. De onderwijs

gerelateerde ondersteuningsprogramma's en de inzet van de preventieve, collectieve jeugdhulp vullen elkaar aan en versterken elkaar.
De scholen beschrijven de binnen het centrale ondersteuningspunt geboden onderwijs- en ondersteuningsprogramma's, de te bedienen doelgroep, de mogelijke verblijfsduur, de partijen die binnen het ondersteuningspunt samenwerken om een passend aanbod te creëren en de cyclische wijze waarop het ondersteuningspunt en de geboden programma's worden geëvalueerd en bijgestel en nemen het aanbod op in hun schoolgids.

De organisatie SWV wil in de beleidsperiode 2025 – 2029 samen met de VO-scholen de omslag gaan maken van het vooral individueel ingericht ondersteuningsaanbod naar een centraal ondersteuningspunt op elke reguliere VO-school van waaruit het ondersteuningsaanbod wordt gecoördineerd en ook wordt aangeboden, passend bij de doelgroep die de school in huis heeft. Aan de hand van een populatieanalyse, wordt door de school bepaald welke ondersteuningsprogramma's worden geboden en welke externe partners (jongerenwerk, jeugdhulp) daarbij ook nodig zijn. Tussen scholen met eenzelfde onderwijsniveau vindt informatie-uitwisseling, kennisdeling en afstemming plaats over het aanbod binnen de centrale ondersteuningspunten.

Deelambitie

We streven naar centrale ondersteuningspunten op alle reguliere VO-scholen van waaruit, in samenwerking met jongerenwerk en jeugdhulppartners, kleinschalige groepsgewijze onderwijs- en ondersteuningsprogramma's worden aangeboden die aansluiten op de populatie jongeren van de school met ondersteuningsbehoeften.

Dat betekent dat alle scholen een analyse hebben gemaakt van de populatie leerlingen die zij in huis hebben met een onderwijs- en ondersteuningsbehoefte op basis waarvan zij een effectief functionerend, flexibel en responsief ondersteuningspunt hebben ingericht waar jongeren met een extra onderwijsbehoefte (groepsgewijs) mee kunnen worden bediend.

Concretisering van de deelambitie	
Beleidsontwikkeling	• Scholen hebben op basis van een populatieanalyse bepaald welke groepsgewijze onderwijs- en ondersteuningsprogramma's binnen de school noodzakelijk zijn. • Scholen hebben afspraken gemaakt met de gemeenten over het gewenste aanbod jongerenwerk en jeugdhulp. • Op elke school is een 'centraal ondersteuningspunt' ontwikkeld, geïmplementeerd en geborgd van waaruit een bij de doelgroep passend ondersteuningsaanbod wordt gecoördineerd en geboden. • Scholen hebben de onderwijs- en ondersteuningsprogramma's, de doelgroep, verblijfsduur, samenwerkende partijen en de evaluatiecyclus gedocumenteerd. • Er is een gezamenlijke kwaliteits- en effectiviteitsmonitor ontwikkeld en geïmplementeerd. • Tussen VO-scholen is sprake van een gezamenlijke overlegstructuur, waarin met regelmaat ervaringen en best practices worden gedeeld, de onderwijs- en ondersteuningsprogramma's worden geëvalueerd en voorbereiding plaatsvindt voor eventuele aanpassingen in ondersteuningsaanbod. De gemeenten en de netwerkpartners sluiten hierop aan.
Ondersteuningsstructuur school	• Op elke VO-school is een aanbod aan kleinschalige groepsgewijze onderwijs- en ondersteuningsprogramma's passend bij de doelgroep jongeren die de school in huis heeft met een boven de basisondersteuning overstijgende ondersteuningsbehoefte. • De onderwijs- en ondersteuningsprogramma's staan omschreven in de schoolgids.
Ondersteuning vanuit SWV, gemeenten en/of netwerkpartners	• De school krijgt voor de instandhouding van het 'centraal ondersteuningspunt' met het daarbinnen aangeboden aanbod naar rato van het aantal leerlingen met een ondersteuningsbehoefte een bijdrage vanuit de organisatie SWV passend binnen de begrotingsruimte. • Externe netwerkpartners werken met en op de scholen om geïntegreerde en op maat gemaakte ondersteuningsplannen te ontwikkelen en uit te voeren. • Het OPDC ondersteunt de scholen/schoolbesturen bij het opstellen van een gezamenlijke kwaliteits- en effectiviteitsmonitor.

	• Het OPDC organiseert, in samenwerking met netwerkpartners, minimaal één keer per jaar intervisie of een professionaliseringsmoment voor het binnen de centrale ondersteuningspunten werkzaam zijnde deskundigen.
Kritische prestatie indicatoren	• Tenminste 99% van de jongeren binnen het samenwerkingsverband kunnen worden bediend met het aanbod aan basis- en extra onderwijs- en ondersteuningsprogramma's op de eigen school, dan wel een van de andere reguliere of gespecialiseerde VO-scholen in het samenwerkingsverband. • De mate van tevredenheid over het geboden ondersteuningsaanbod op de scholen. • De mate van tevredenheid over de samenwerking in het gebruik van het aanbod tussen de scholen. • De mate van tevredenheid over de samenwerking tussen school en de netwerkpartners. • Het aantal jongeren dat jaarlijks een maatwerk onderwijsaanbod buiten de scholen nodig heeft is minder dan 100.

Rolverduidelijking

Scholen/schoolbesturen:

- Ontwikkelen passende onderwijs- en ondersteuningsprogramma's op basis van populatieanalyse en passen deze aan op basis van evaluatieresultaten.
- Maken afspraken over de inzet van jeugdhulppartners die binnen de school gaan bijdragen aan een preventief, collectief jeugdhulpaanbod. Deze jeugdhulppartners werken vanuit het centrale ondersteuningspunt op de scholen.
- Coördineren het aanbod aan onderwijs- en ondersteuningsprogramma's en voeren het uit, in samenwerking met de netwerkpartners.
- Werken samen met andere scholen in het delen van aanbod, kennis en best practices.
- Zorgen voor duidelijke en toegankelijke communicatie naar ouders en jongeren over de beschikbare ondersteuning en de daarbij betrokken externe partners.
- Monitort en evalueert de effectiviteit van de ondersteuningsprogramma's binnen het centrale ondersteuningspunt om continue verbetering te waarborgen.

SWV:

- Verdeelt de financiële middelen op basis van aantal leerlingen en ondersteuningsbehoeften.
- Faciliteert lerende netwerken en kennisdeling tussen scholen.
- Biedt advies en ondersteuning aan scholen bij de implementatie van het centrale ondersteuningspunt en het ontwikkelen van ondersteuningsprogramma's.
- Organiseert trainingen en professionele ontwikkeling voor schoolpersoneel om hen voor te bereiden op en te ondersteunen bij de uitvoering van hun rol binnen het centrale ondersteuningspunt.
- Ondersteunt de scholen bij het ontwikkelen van een kwaliteits-en effectiviteitsmonitor.

Gemeenten:

- Zorgen voor een integrale aanpak waarbij onderwijs, jeugdhulp en andere netwerkpartners nauw samenwerken.
- Faciliteren de samenwerking tussen scholen, jeugdhulp, jongerenwerk en andere relevante partners.

5. Iedereen doet mee: samen verder bouwen aan inclusieve leer- en ontwikkelomgevingen

Het onderwijs is de plek waar jongeren met een diversiteit aan achtergronden, kwaliteiten en behoeften elkaar tegenkomen en ontmoeten. Deze diversiteit vraagt in toenemende mate van het onderwijs om de talenten en vaardigheden van leerlingen met verschillende mogelijkheden te herkennen, erkennen, waarderen en benutten.

De Nederlandse overheid vraagt van de schoolbestuurders en scholen om toe te werken naar inclusief onderwijs in 2035. Bij inclusief onderwijs krijgen jongeren met dezelfde talenten gelijke kansen, ongeacht hun ondersteuningsbehoeften. Alle jongeren krijgen op die manier de kans om zich te ontwikkelen en met hun talent iets te betekenen voor onze samenleving. Door elkaar te ontmoeten op school leren jongeren respectvol met elkaar om te gaan. Diversiteit en inclusiviteit als norm, waardoor jongeren het ook in hun volwassen leven normaal vinden dat iedereen meetelt en op eigen wijze betekenisvol is in onze samenleving.

In een inclusieve samenleving sluiten we niet uit, maar sluiten we in. Meijer (2009)[20] wijst erop dat men in het onderwijs gewend is aan zorgstructuren die zich van binnen naar buiten richten. Als het in de klas moeilijk wordt, is er altijd een mogelijkheid om buiten de klas te kijken welke ondersteuning of opvang daar geboden kan worden. Komt men er binnen de school niet uit, dan wordt er buiten de school naar een passende plek gezocht voor de betreffende leerling. Deze leerling wordt dan geplaatst bij lotgenoten in het gespecialiseerde onderwijs of in de zorg. Inclusieve leer- en ontwikkelomgevingen moeten zich van buiten naar binnen richten. De vraag is dan niet langer: hoe krijgen we de leerling op een passende plek, maar hoe creëren we een passende plek voor deze leerling binnen deze groep leeftijdsgenoten?

De beweging naar inclusiever onderwijs staat niet op zichzelf, maar is onderdeel van een bredere ontwikkeling naar een inclusieve samenleving, waarin iedereen, ongeacht kwetsbaarheid of beperking kan meedoen. Zo streeft men met de uitvoering van de Hervormingsagenda Jeugd (juni 2023) na dat minder jongeren jeugdzorg nodig hebben, door in te zetten op laagdrempelige, preventieve en collectieve maatregelen, in plaats van geïndiceerde, individuele jeugdhulp. Cruciale uitgangspunten in de hervormingsagenda jeugd zijn: (1) Een inclusieve, zorgzame samenleving: Met meer aandacht voor opgroeien en opvoeden, waar ook ruimte is om 'anders' te mogen zijn. Het hoeft niet allemaal perfect te zijn. En niet voor alle vragen van kinderen en ouders is jeugdzorg de beste oplossing en (2) Jeugdzorg is tijdig beschikbaar en kwalitatief goed: Als er wel jeugdzorg nodig is, dan moet deze snel beschikbaar zijn, zo goed mogelijk aansluiten bij het gewone leven en bij voorkeur ook gericht op het versterken van het gezin of de omgeving. Het werken vanuit de context en het versterken van de pedagogische basis rond kinderen en jongeren is de norm. Individueel maatwerk blijft belangrijk als aanvulling. De uitwerking van de doelen vindt plaats in de 'verbindingsroute Opvang, Onderwijs en Zorg' en een meerjarige uitvoeringsagenda, waarbij de gemeenten samen met de onderwijs- en kinderopvangorganisaties onder meer toewerken naar een preventief en collectief aanbod van ondersteuning in het onderwijs en de opvang.

De organisatie SWV VO Delflanden en de gemeenten Delft, Midden-Delfland en Pijnacker-Nootdorp bundelen in de beweging naar inclusievere leer- en ontwikkelomgevingen en de uitwerking van de hervormingsagenda jeugd hun krachten en werken samen in het stimuleren en faciliteren van scholen bij het organiseren van een sterke ondersteuningsstructuur en het organiseren van een meer preventief en collectief aanbod van ondersteuning in het onderwijs.

Min of meer vooruitlopend op de landelijke opdracht aan de schoolbesturen en de scholen om toe te werken naar inclusief onderwijs in 2035, formuleerden deze binnen ons samenwerkingsverband Delflanden reeds in 2021 een gezamenlijk visie die is gericht op inclusiviteit, samenwerking en individuele groei van jongeren, met daarin

[20] Leerkrachten begeleiden bij passend onderwijs, Meijer, 2009

opgenomen het belang van een goede samenwerking tussen onderwijs en zorg om te kunnen aansluiten op de behoeften van jongeren.

In voorjaar 2023 schreven de ministers van Primair en Voortgezet Onderwijs en de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport een brief aan de tweede kamer over de *Contouren werkagenda Route naar inclusief onderwijs 2035*, kortweg de *werkagenda inclusief onderwijs*. Vanaf schooljaar 2023 – 2024 werden, aan de hand van deze werkagenda, de eerste stappen gezet en ambities geformuleerd om een inclusieve leer- en ontwikkelomgeving binnen Delflanden mogelijk te maken.

In voorjaar 2024 werd vanuit OCW een aanvullend beleidskader aangaande de route naar inclusief onderwijs gepresenteerd. Dit beleidskader is een concretisering van de werkagenda inclusief onderwijs. Het biedt handvatten voor verdere uitwerking van beleid in dit koersplan. De organisatie SWV ziet de doorontwikkeling naar volledig inclusief onderwijs als een ideaal waarnaar alle scholen binnen ons samenwerkingsverband streven, maar dat wellicht nooit volledig zal worden behaald. Inclusie begint echter al zodra er een proces van toenemende participatie van jongeren aan het onderwijs op gang is gekomen.

In dit koersplan 2025 – 2029 nemen we de ambitie vanuit OCW over. We concretiseren deze ambitie vervolgens in de daaropvolgende paragrafen, op een manier die past bij het tempo en de mogelijkheden van onze scholen.

Hoofdambitie

We streven naar inclusief onderwijs waarbij alle jongeren dichtbij huis, volwaardig en gelijkwaardig toegang hebben tot een inclusieve leeromgeving waarin zij zich samen ontwikkelen en samen leren en participeren.

Dat betekent dat van het onderwijs wordt verwacht dat het open staat voor iedere jongere ongeacht de culturele of maatschappelijke achtergrond, ongeacht leer- en ontwikkelniveau en ongeacht ondersteuningsbehoeften. Inclusief onderwijs is onderwijs dat zich aanpast aan en richt naar de leerling in plaats van dat de leerling moet passen in het kader van de school. Binnen inclusief onderwijs werken onderwijsprofessionals samen met ouders/verzorgers, zorgpartners en gemeenten om iedere leerling de beste kansen te geven zich optimaal te ontwikkelen.

5.1 Bewegen naar een meer inclusieve leer- en ontwikkelomgeving op elke school

Elke school van voortgezet (gespecialiseerd) onderwijs binnen Delflanden beschreef in het voorjaar van 2024 de doelgroep binnen de eigen school waarmee men als eerste aan de slag gaat om een meer passende en inclusievere leer- en ontwikkelomgeving voor mogelijk te maken. Deze beschrijvingen werden vastgelegd in een schoolambitie[21] en worden de komende jaren uitgewerkt in de schooljaarplannen. Met de door de scholen omschreven doelgroep(en) voor ogen en de daarbij geformuleerde ambities zijn de scholen in beweging gekomen en werken zij actief aan een inclusievere cultuur en aan een meer inclusieve leer- en ontwikkelomgeving.

Een leeromgeving is inclusief als drie kernelementen aanwezig zijn:
1. Cultuur: iedereen is welkom, ontwikkelt zich en hoort erbij
2. Praktijk: er is goede ondersteuning voor iedereen
3. Praktijk alle kinderen participeren en leren

Deze beweging wordt binnen ons samenwerkingsverband de komende jaren verder voortgezet. Inclusiever onderwijs is op al onze scholen een ontwikkelproces met tweejaarlijkse ijkmomenten. In 2029 willen we dat op al onze scholen op basis van een ontwikkelde inclusieve cultuur, inclusief beleid is uitgewerkt dat vervolgens is vertaald naar concreet aanbod om leemtes in het leer- en ontwikkelaanbod binnen en tussen de scholen in Delflanden op te vullen.

Het te ontwikkelen aanbod richt zich op sociale inclusie, organisatorische inclusie en mogelijk zelfs didactische inclusie. Het vindt (bij voorkeur) plaats in samenwerking tussen meerdere scholen van regulier en gespecialiseerd onderwijs en een of enkele bij de doelgroep passende jeugdhulppartner(s). Door samenwerking en gezamenlijke

[21] Verwezen wordt naar de bannerpresentaties tijdens de stedelijke bijeenkomst 'Op weg naar inclusiever onderwijs van 08 februari 2024.

verantwoordelijkheid, zorgen de scholen er voor dat iedere jongere de kans krijgt om zich optimaal te ontwikkelen, ongeacht de school waar hij of zij staat ingeschreven. Dit betekent ook dat ondersteuningsaanbod op een school niet alleen toegankelijk moet zijn voor leerlingen van de school zelf, maar dat scholen ook bereid moeten zijn om hun deuren open te stellen voor leerlingen van andere scholen. Door samenwerking en kennisdeling kunnen scholen een sterker en meer samenhangend netwerk vormen dat in staat is om aan iedere jongere de best mogelijke kansen te bieden. Het te ontwikkelen aanbod kan zich richten op individuele, gepersonaliseerde leerroutes, aanpassingen in lesmateriaal, digitale ondersteuning, extra ondersteuning binnen de klas of georganiseerd in/vanuit het centraal ondersteuningspunt (bv. in een trajectklas).
Tot 2029 kan het ontwikkelde aanbod worden aangeboden en verder worden uitontwikkeld in de vorm van kleine proeftuintjes, meerjarige pilots of deelname aan landelijk experiment. Het is de bedoeling dat in de daarop volgende beleidsperiode de tijd van het experimenteren voorbij is en scholen overgaan tot duurzame borging van inclusieve ondersteuningsprogramma's.

Op basis van goede planvorming komt de organisatie SWV de scholen tegemoet in de vorm van een inclusiebudget per school. De organisatie SWV streeft er daarbij naar om uiterlijk in 2029 de scholen vanuit de begroting, jaarlijks één totaal ondersteuningsbudget te geven. Het ondersteuningsbudget is dan niet meer opgeknipt in verschillende deelbudgetten voor verschillende doelgroepen, maar wordt als één geheel door de school ingezet om voor alle jongeren een inclusieve leer- en ontwikkelomgeving mogelijk te maken en iedere jongere naar potentie mee te laten doen. De inzet van personeel en het georganiseerde aanbod worden dan vanuit dit totale ondersteuningsbudget door de scholen gerealiseerd. Voor de noodzakelijke inzet van laagdrempelige, preventieve en collectieve jeugdhulp daarbij, zijn dan door de school concrete afspraken met de gemeenten gemaakt, geïmplementeerd en geborgd.

De organisatie SWV monitort het samen verder bouwen aan inclusievere leer- en ontwikkelomgevingen op de scholen door alle scholen tot en met in ieder geval 2029 elke twee jaar te bevragen op de doorontwikkeling. Daarbij wordt gebruik gemaakt van het ontwikkelinstrument inclusie[22], als gespreksinstrument.

Deelambitie

We streven ernaar dat in 2029 alle scholen binnen ons samenwerkingsverband een inclusieve cultuur hebben ontwikkeld en dat inclusief beleid is uitgewerkt en vertaald naar een concreet aanbod. Dit aanbod vult leemtes in het leer- en ontwikkelaanbod binnen en tussen de scholen in Delflanden op. Door samenwerking tussen scholen, gemeenten en zorginstellingen en een gedeelde verantwoordelijkheid zorgen we ervoor dat iedere jongere de kans krijgt om zich optimaal te ontwikkelen en geen jongere buiten boord valt.

Dit betekent dat we leer- en ontwikkelomgevingen creëren waarin alle jongeren mee kunnen meedoen, ongeacht hun achtergrond of ondersteuningsbehoeften, waarin we zorgen voor gelijke kansen, zodat iedereen zich optimaal kan ontwikkelen en zijn of haar talenten kan benutten. Dit betekent ook dat we werken aan een verminderde instroom in het gespecialiseerd onderwijs van jongeren met een uitstroomprofiel vervolgonderwijs of arbeid, doordat reguliere scholen beter in staat zijn om op diverse ondersteuningsbehoeften in te spelen.

[22] Ontwikkelinstrument inclusie voor een school, pilotinstrument ontwikkeld door Sardes i.s.m. de organisatie SWV VO Delflanden

Concretisering van de deelambitie	
Beleidsontwikkeling	• Alle scholen hebben inclusie beleid uitgewerkt en vertaald naar concreet aanbod om leemtes in het leer- en ontwikkelaanbod binnen scholen en binnen Delflanden op te vullen en jongeren met grotere uitdagingen, een inclusief onderwijsaanbod te doen. • Op alle scholen zijn, ten behoeve van de uitvoering van het beleid, heldere afspraken vastgelegd en geborgd met betrekking tot een preventief en collectief aanbod vanuit jeugdhulppartners, passend bij de doelgroep van de school en de organisatie van een inclusieve leeromgeving. • Er zijn samenwerkingsafspraken tussen scholen gemaakt, waardoor er een sterker en meer samenhangend netwerk is gevormd, dat in staat is om aan iedere jongere de best mogelijke kansen te bieden en geen jongere meer thuis zit zonder een passend aanbod. • Tussen de scholen van regulier onderwijs en gespecialiseerd onderwijs (i.c. SBO, SO en VSO) zijn afspraken gemaakt over een passend ondersteuningsaanbod zo thuisnabij mogelijk en zoveel als mogelijk in het regulier onderwijs.
Ondersteuningsstructuur school	• Vanuit een centraal ondersteuningspunt wordt een aanbod van ondersteuningsprogramma's, op maat gemaakte leertrajecten en interventies voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften gecoördineerd en uitgevoerd. • Aan de hand van een populatieanalyse, wordt door de school bepaald welke ondersteuning wordt aangeboden. • Tussen scholen met eenzelfde onderwijsniveau vindt informatie-uitwisseling, kennisdeling en afstemming plaats over het aanbod binnen de trajectvoorzieningen. • Er is een Traject Op Maat (TOM) klas voor thuiszitters/potentiële uitvallers in het voortgezet gespecialiseerd onderwijs cluster 4 binnen Delflanden.
Ondersteuning vanuit SWV, gemeenten en/of netwerkpartners	• Het ontwikkelinstrument inclusie is als gespreksinstrument ‘uitontwikkeld’ en wordt twee jaarlijks ingezet op alle scholen om doorontwikkeling op de scholen zichtbaar te maken. • Vanuit de organisatie SWV is voor de scholen in de meerjarenbegroting budget gereserveerd voor inclusie initiatieven, passend binnen het opgestelde beleidskader en aansluitend op een doelgroep die de school nu nog niet kan bedienen. • Externe netwerkpartners werken met en op de scholen om geïntegreerde en op maat gemaakte ondersteuningsplannen te ontwikkelen en uit te voeren, passend bij de ondersteuningsbehoeften van school en jongeren. • Jaarlijks wordt er minimaal één lerende netwerkbijeenkomst door de organisatie SWV georganiseerd, waarbij scholen elkaar bezoeken om van ‘dichtbij’ te ervaren hoe een inclusieve leeromgeving eruit kan zien en wat dat jongeren, de ouders en de school oplevert. • De organisatie SWV biedt, samen met netwerkpartners, aan scholen jaarlijks workshops aan, gericht op het vergroten van kennis en vaardigheden voor het werken in een inclusieve leeromgeving (cultuur, beleid, praktijk). • De organisatie SWV faciliteert scholen jaarlijks bij intervisies en peerreviews.
Kritische prestatie indicatoren	• Het aantal scholen met een uitgewerkt inclusiebeleid (in beeld gebracht aan de hand van het ontwikkelinstrument inclusie). • Het aantal samenwerkingsinitiatieven tussen reguliere en gespecialiseerde scholen van voortgezet onderwijs binnen Delflanden • Verminderde instroom in het gespecialiseerd onderwijs van jongeren met een uitstroomprofiel vervolgonderwijs of arbeid. • Het aantal leerlingen met speciale onderwijsbehoeften en een OPP dat succesvol overgaat naar een volgend leerjaar of zijn/haar diploma behaalt. • Tevredenheid van jongeren over de geboden onderwijsondersteuning.

Rolverduidelijking

Schoolbesturen/schooldirecteuren:

- Dragen zorg voor een inclusieve schoolcultuur en ondersteunen docenten hierbij.
- Ontwikkelen en implementeren inclusief beleid dat aansluit op de visie en doelen van het samenwerkingsverband.

- Houden toezicht op de uitvoering van het inclusiebeleid.
- Organiseren professionele ontwikkelingsmogelijkheden op het gebied van inclusieve leer- en ontwikkelomgevingen voor hun personeel.
- Werken samen met andere schoolbesturen en scholen binnen het samenwerkingsverband.
- Stellen hun ondersteuningsaanbod open voor jongeren van andere scholen wanneer dat beter passend is.
- Maken afspraken met netwerkpartners over de inzet van een preventief en collectief aanbod.
- Communiceren met ouders, jongeren en netwerkpartners over het ter beschikking staande aanbod.
- Dragen er zorg voor dat zij in contact blijven met de leerling om tot goede afspraken te komen over een passend onderwijs- of examenprogramma, ook al verblijft de leerling tijdelijk op een andere plek of in een andere onderwijssetting.

SWV:
- Ondersteunt scholen bij het ontwikkelen en implementeren van inclusiebeleid en programma's.
- Stemt af met de gemeenten over de samenwerking tussen scholen en zorginstellingen.
- Heeft voortrekkersrol in het organiseren van samenwerkingsafspraken tussen scholen van regulier en gespecialiseerd onderwijs om te komen tot een dekkend aanbod en inclusieve leer- en ontwikkelomgevingen.
- Wijst financiële middelen toe aan scholen op basis van behoeften van leerlingen (populatieanalyse).
- Faciliteert in een bovenschools maatwerkaanbod voor jongeren waarvoor de school tijdelijk geen passend aanbod heeft.
- Houdt toezicht op de voortgang van inclusieve initiatieven en evalueert de effectiviteit ervan.

Gemeenten:
- Ontwikkelen lokaal beleid dat inclusie in het onderwijs ondersteunt en bevordert.
- Zorgen voor een goede afstemming tussen onderwijs en jeugdhulp om geïntegreerde ondersteuning te kunnen bieden.
- Monitoren de effectiviteit van inclusieve onderwijsinitiatieven in samenhang met de geformuleerde ambities in de Hervormingsagenda Jeugd.

5.2 Collegiale ontwikkelingsgerichte visitaties op onze scholen

Vanaf 2021 werken we binnen ons samenwerkingsverband met collegiale visitaties tussen scholen, waarbij de scholen bij elkaar kijken en elkaar een spiegel kunnen voorhouden aan de hand van concrete ontwikkelingsvragen op het thema passend onderwijs in relatie tot de op de school aanwezige basisondersteuning en ondersteunings-structuur. In de beleidsperiode 2025 – 2029 gaan we verder met deze collegiale visitaties. Nu niet meer gericht op het ontwikkelen van een sterke basisondersteuning en ondersteuningsstructuur maar op het bouwen en de doorontwikkeling van een inclusieve leer- en ontwikkelomgeving op de scholen. Naast de collegiale ontwikkelingsgerichte visitaties onderzoeken we ook de mogelijkheden om op meer professionele wijze kleinere of meer algemene ontwikkelingsgerichte vraagstukken van gelijkgestemde scholen of schoolteams te faciliteren en te begeleiden.

Deelambitie

Wij streven ernaar dat we door leren van en met elkaar kennis en inzicht vergroten in wat een inclusiever ondersteuningsaanbod op de scholen behelst en welke doorontwikkeling daarvan nog op en tussen onze scholen nodig is.

Dat betekent dat onze scholen van voortgezet (gespecialiseerd) onderwijs binnen SWV VO Delflanden binnen een systeem van collegiale visitaties werken aan het waarderend onderzoeken van verbetermogelijkheden in de ondersteuning(structuur) van hun eigen school en tussen scholen. Door met en van elkaar te leren, verkrijgen de scholen meer inzicht in wat een meer inclusief ondersteuningsaanbod op de eigen school en tussen scholen behelst en wat er nog nodig is om deze door te ontwikkelen, beter te implementeren en/of te borgen.

Concretisering van de deelambitie	
Beleidsontwikkeling	• Alle scholen gebruiken de 'scan passend onderwijs'[23], of het 'ontwikkelinstrument inclusie' om hun ontwikkelvraag in beeld te brengen. Deze wordt uitgezet bij een representatief aantal mensen binnen de school. • Er is een professionele leergemeenschap binnen het samenwerkingsverband, waarin gelijkgestemde scholen met elkaar kennis en ervaringen uitwisselen om gezamenlijke oplossingen te vinden voor overeenkomstige vraagstukken.
Ondersteuning vanuit SWV, gemeenten en/of netwerkpartners	• De organisatie SWV faciliteert de scholen in het opstellen van een ontwikkelingsgerichte visitatievraag. • De organisatie SWV organiseert jaarlijks één training/opfriscursus voor deelnemers aan de visitatiepool. • De organisatie SWV ondersteunt het visitatieteam dat een school bezoekt. • Per jaar is er voor de scholen die hebben deelgenomen aan een collegiale ontwikkelingsgerichte visitatie een budget beschikbaar vanuit de begroting van het SWV van maximaal € 25.000 om adviezen uit te werken en te implementeren om op die manier een inclusiever onderwijsaanbod of inclusievere ondersteuningsstructuur te kunnen organiseren op de eigen school. • De organisatie SWV ondersteunt de directeuren van de scholen om school overstijgende vraagstukken op het gebied van passend – en inclusiever onderwijs en zorg voor jeugd met elkaar te bespreken en met en van elkaar te leren.
Kritische prestatie indicatoren	• Het aantal bezochte scholen dat in een cyclisch proces van vijf/zes jaar is bezocht op basis van een ontwikkelingsgericht vraagstuk. • Alle scholen hebben één of meer personen afgevaardigd in de visitatiepool. • De mate van tevredenheid van de bezochte scholen over de ontvangen adviezen. • De mate van tevredenheid van de deelnemers in het visitatieteam over de ontvangen begeleiding vanuit de organisatie SWV. • Minimaal 75% van de scholen heeft de opbrengsten vanuit het collegiaal ontwikkelingsgerichte visitatietraject gebruikt voor doorontwikkeling van een inclusiever ondersteuningsaanbod op de eigen school. • Minimaal 85% van de verbetertrajecten is een jaar na aanvraag geïmplementeerd en twee jaar na aanvraag geborgd.

Rolverduidelijking

Scholen/schoolbesturen

- Kiezen een ontwikkelvraag binnen passend of inclusief onderwijs , waar de visitatie zich op richt.
- Zijn als gevisiteerde school eigenaar van de uitkomsten van een visitatie.
- Delen de opbrengsten van de visitatie binnen de school, met het eigen schoolbestuur en vervolgens met de directeur-bestuurder van het samenwerkingsverband.
- Dienen een verbeterplan in om ontvangen adviezen uit te werken, implementeren en borgen,
- Evalueren hun verbetertrajecten.
- Vaardigen mensen af die deelnemen aan de visitatiepool.

SWV:

- Traint nieuwe visitatieteam-kandidaten en biedt opfristrainingen aan.
- Stelt visitatieteams samen, passend bij de ontwikkelvraag van de school.
- Bereidt met het visitatieteam de geplande visitatie voor.
- Faciliteert en coördineert de visitatietrajecten.
- Ondersteunt de scholen financieel met een gemaximaliseerd bedrag voor de uitvoering van verbeterplannen.
- Draagt zorg voor een cyclus proces van visitaties en evaluaties, wat betekent dat scholen periodiek opnieuw worden bezocht om de voortgang te beoordelen en nieuwe ontwikkelvragen te adresseren.

[23] https://scanpassendonderwijs.nl/visitaties/

5.3 De bijdragen van bovenschoolse expertiseteams aan inclusiever onderwijs

Vanaf 2020 heeft de organisatie SWV VO Delflanden bovenschoolse expertiseteams georganiseerd die de scholen en schoolteams ondersteunen in het beter kunnen inspelen op ondersteuningsbehoeften van jongeren met specifieke onderwijsbehoeften.

Deelambitie

Met inzet van onze expertiseteams streven we ernaar dat binnen scholen jongeren met diverse uitdagingen worden herkend, erkend en passend ondersteund, zodat meer van deze jongeren een passende plek binnen het regulier voortgezet onderwijs behouden dan wel krijgen.

Dit betekent dat expertise vanuit de bovenschoolse expertiseteams wordt ingezet voor het vergroten van kennis, inzicht, vaardigheden en attitude binnen de scholen. Inzet van de expertiseteams gebeurt op basis van door scholen gestelde hulpvragen op het gebied van beleidsontwikkeling, docentversterking en leerlinggerichte vraagstukken.

5.3.1 Expertiseteam gespecialiseerd onderwijs

Binnen het samenwerkingsverband opereert het expertiseteam gespecialiseerd onderwijs (GO), waarin experts vanuit de cluster 3 en 4 scholen hun kennis, expertise en krachten hebben gebundeld. Dit team ondersteunt de scholen voortgezet onderwijs binnen Delflanden in het bieden van passend en inclusiever onderwijs aan leerlingen met meer gespecialiseerde onderwijsbehoeften. Voor ondersteuningsvragen die betrekking hebben op het bieden van passend en inclusiever onderwijs aan zeer moeilijk lerende jongeren worden experts vanuit onze cluster 3 ZML-scholen ingezet. Voor jongeren die langdurig ziek zijn en jongeren met fysieke beperkingen, worden experts vanuit onze cluster 3 LZ/LG scholen en de AED (ambulant educatieve dienst in Leiden) ingezet. Bij ondersteuningsvragen, die betrekking hebben op omdenken en het oplossen van vraagstukken rondom het bieden van inclusiever onderwijs aan jongeren met onderwijsbelemmeringen als gevolg van diverse uitdagingen op het gebied van de sociaal-emotionele ontwikkeling en gedrag, worden experts vanuit onze cluster 4 scholen ingezet. Overige expertise vanuit het gespecialiseerd onderwijs cluster 1 en 2 wordt, indien noodzakelijk, extern ingekocht.

Het doel van de ondersteuning vanuit het expertiseteam GO is erop gericht dat zoveel mogelijk jongeren met diverse uitdagingen voor wie dat mogelijk is, binnen het reguliere voortgezet onderwijs kunnen participeren, waarbij vooral wordt gekeken naar hun talenten en mogelijkheden. De meest actuele procedureafspraken over de inzet van expertise vanuit het expertiseteam GO is terug te vinden op de website van het samenwerkingsverband.

Concretisering van de deelambitie	
Beleidsontwikkeling	• Tussen de vier samenwerkingsverbanden zijn afspraken over de (gezamenlijke) inzet van expertise vanuit het gespecialiseerd onderwijs. • Kwaliteitskaarten met handvatten voor rol, taken en bevoegdheden van de verschillende experts binnen het expertiseteams zijn geïmplementeerd en geborgd. • Er is een evaluatieformulier ontwikkeld, waarmee het actuele ondersteuningsaanbod op dit terrein wordt gevolgd en geëvalueerd.
Ondersteuningsstructuur school	• Binnen de VO-scholen worden trends en ontwikkelbehoeften door de specialisten gesignaleerd en gedeeld met het expertiseteam. Op basis daarvan kan ondersteuningsaanbod worden ontwikkeld of aangepast. • Jaarlijks organiseren de specialisten op hun eigen scholen minimaal één bijeenkomst waarin de opgedane kennis vanuit het aangeboden scholingsprogramma (van het expertiseteam GO) wordt gedeeld met het docententeam van de school.
Ondersteuning vanuit SWV, gemeenten en/of netwerkpartners	• Alle scholen hebben toegang tot het flexibel ondersteuningsaanbod (methodieken en materialen) vanuit het expertiseteam. • GO-experts ondersteunen scholen, aan de hand van gestelde hulpvragen. • Alle specialisten op de scholen worden minimaal één keer per jaar uitgenodigd voor deelname aan een professioneel scholingsprogramma gericht op kunnen omgaan met jongeren met uitdagingen.
Kritische prestatie indicatoren	• Bekendheid en gebruik van de expertisegroepen vanuit het onderwijs. • Bekendheid en gebruik van de specialisten door de docenten op de eigen scholen. • Tevredenheid van de docenten op de scholen over de ontvangen ondersteuning.

	• Tevredenheid van de jongeren over de ontvangen ondersteuning. • De behaalde schoolresultaten van jongeren met inzet van deze ondersteuning. • Het aantal trainingen en workshops. • Tevredenheid van de deelnemers over de gegeven trainingen en workshops.

5.3.2 Expertiseteam hoogbegaafd – hoogbegaafd/dubbel bijzonder

Eveneens opereert binnen het samenwerkingsverband het expertiseteam hoogbegaafdheid – hoogbegaafd/dubbel bijzonder (HB-HB/DB), waarin, naast een vrijgevestigde orthopedagoog generalist met expertise op het gebied van autisme, enkele adviseurs passend onderwijs en gedragswetenschappers van de organisatie SWV, ook de specialisten HB en HB/DB van de havo/vwo-scholen binnen het samenwerkingsverband Delflanden participeren. Het doel van dit expertiseteam is ervoor zorg te dragen dat de begeleiding van meer getalenteerde jongeren met een onderwijs- of een begeleidingsbehoefte binnen de havo/vwo-scholen goed wordt geborgd en kennis over signaleren, versnellen, verrijken, maatwerk en beleid met betrekking tot passend onderwijs- en ondersteuningsaanbod aan hoogbegaafde en dubbel bijzondere jongeren op de scholen wordt ontwikkeld en gedeeld.

Concretisering van de deelambitie	
Beleidsontwikkeling	• De landelijke norm voor basisondersteuning op het gebied van HB is verwerkt in de Delftse Standaard voor Basisondersteuning. • De in de Delftse Standaard voor Basisondersteuning uitwerking van hoogbegaafdheidsbeleid is geïmplementeerd en geborgd binnen de havo/vwo-scholen. • De afspraken over rollen en taken, routes, procedures, monitoring en evaluatie zijn in een kwaliteitskaart beschreven. Deze is geïmplementeerd en geborgd. • Er is een evaluatieformulier ontwikkeld, waarmee het actuele ondersteuningsaanbod op dit terrein wordt gevolgd en geëvalueerd. • Er zijn duidelijke afspraken vastgelegd over de rollen, taken en verantwoordelijkheden van scholen, netwerkpartners en organisatie SWV aangaande de ondersteuning van jongeren met een HB–HB/DB profiel.
Ondersteuningsstructuur school	• Binnen de havo/vwo-scholen worden trends en ontwikkelbehoeften door de specialisten gesignaleerd en gedeeld met het expertiseteam. Op basis daarvan kan ondersteuningsaanbod worden ontwikkeld of aangepast. • Jaarlijks organiseren de specialisten op hun eigen scholen minimaal één bijeenkomst waarin de opgedane kennis vanuit het aangeboden scholingsprogramma (van het expertiseteam HB – HB/DB) wordt gedeeld met het docententeam van de school.
Ondersteuning vanuit het SWV, gemeenten en/of netwerkpartners	• Alle havo/vwo-scholen werken samen met het expertiseteam HB – HB/DB voor expertise uitwisseling. • Alle havo/vwo-scholen hebben toegang tot het ondersteuningsaanbod (methodieken en materialen) vanuit het expertiseteam HB – HB/DB. • De organisatie SWV faciliteert en ondersteunt de havo/vwo-scholen met een aanbod van sterkte/zwakte diagnostiek. • De organisatie SWV faciliteert en ondersteunt de havo/vwo-scholen en organiseert per jaar vier keer een lerend netwerk om hen up-to-date te houden met de nieuwste inzichten en methoden. • Per kwartaal is er een intervisieaanbod voor de specialisten HB – HB/DB van de scholen gericht op casuïstiekbespreking. • Jaarlijks is er een afstemmoment met jeugdprofessionals binnen de gemeenten betreffende rollen, taken, routes en procedures. • Twee keer per jaar wordt er een regionale bijeenkomst georganiseerd met de vier samenwerkingsverbanden gericht op delen van kennis en afstemmen van aanbod.
Kritische prestatie indicatoren	• Tevredenheid van de docenten op de scholen over de ontvangen ondersteuning. • Tevredenheid van de jongeren over de ontvangen ondersteuning. • De behaalde schoolresultaten van jongeren met inzet van deze ondersteuning. • Het aantal trainingen en workshops dat is gegeven. • Tevredenheid van de deelnemers over de gegeven trainingen en workshops.

5.4 Maatwerkarrangementen en maatwerkvoorzieningen

De meeste leerlingen behalen, zonder al te grote problemen, een diploma op de eigen school. Op basis van een sterke ondersteuningsstructuur op elke school (sterke basisondersteuning, een stevig ondersteuningsteam en een aanbod van extra ondersteuning dat aansluit op de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van de populatie jongeren die de school in huis heeft) (zie hoofdstuk 4), verwachten we dat het grootste deel van alle jongeren (99%) binnen en tussen de school kan worden opgevangen en dat schooluitval en thuiszitten zonder een passend ondersteuningsaanbod sterk kan worden gereduceerd.

Soms komt het echter voor dat een jongere op meerdere leefgebieden grote ondersteuningsvragen heeft of dat er sprake is van sterk belemmerende en negatief op elkaar inwerkende factoren bij de leerling, thuis en op school. Het ondersteuningsteam van de school kan in zo'n geval constateren dat het binnen de school aanwezige aanbod aan extra ondersteuning voor de betreffende jongere onvoldoende passend is en de jongere alsnog kans loopt om langdurig thuis te komen zitten en zich onvoldoende kan ontwikkelen. Naar schatting zijn er binnen Delflanden jaarlijks zo'n 75 – 100 jongeren waarbij sprake is van een dusdanig complexe situatie dat de school in handelingsverlegenheid is en er gezocht moet worden naar meer maatwerk. Wanneer er sprake is van een bijzonder onderwijs-zorgtraject voor één of enkele leerlingen, dan spreken we over maatwerkarrangement. Wanneer er sprake is van een bijzonder onderwijs-zorgtraject voor een bepaalde groep jongeren (minimaal 4 met gemeenschappelijke kenmerken of belemmeringen, spreken we over een maatwerkvoorziening.

Deelambitie

We streven naar flexibel en innovatief maatwerkaanbod met mogelijkheid tot gepersonaliseerde leerroutes en begeleiding op afstand, om ontwikkelingskansen te creëren, gelijke kansen te bevorderen en jongeren een duurzaam perspectief te bieden. Dit doen we door samen te werken met stamscholen en partners in onderwijs en zorg.

Dat betekent dat we in de komende vier jaar ons onderwijsaanbod, voor jongeren met een beperkte belastbaarheid en thuiszittende jongeren die door lichamelijke of psychische oorzaken niet naar school kunnen gaan, meer flexibel willen maken met gepersonaliseerde leerroutes, interactief lesmateriaal en structurele begeleiding op afstand. Door ons gezamenlijk onderwijsaanbod verder te ontwikkelen en flexibel in te richten, proberen we om aan dit soort jongeren passende kansen en mogelijkheden te bieden. Met speciale aandacht voor jongeren zonder duidelijk onderwijsperspectief creëren we met elkaar trajecten die hen helpen weer richting en toekomstperspectief te vinden, zodat zij kunnen groeien en hun potentieel volledig kunnen benutten. We werken ook aan een ondersteuningsstructuur waarin jongeren met complexe ondersteuningsbehoeften, die zonder behandeling een gevaar voor zichzelf en anderen vormen, zowel tijdens als na een residentieel verblijf, toegang hebben tot kwalitatief goed onderwijs en begeleiding. Stamscholen blijven verantwoordelijk voor de doorlopende leerlijnen en ondersteunen leerlingen met maatwerk en expertise, in nauwe samenwerking met het SWV, jeugdhulpaanbieders en residentiële voorzieningen. Door kennisdeling, intensieve samenwerking en flexibele ondersteuning creëren we een duurzaam perspectief voor elke leerling, ongeacht de uitdagingen die wij en zij tegenkomen.

5.4.1 Het OPDC FLEX-College Delflanden als maatwerkvoorziening

Voor enkele specifieke groepen jongeren, waar schooluitval of thuiszitten dreigt, kan door de VO-school het FLEX-College van het OPDC als bovenschoolse voorziening worden ingezet. Hierdoor kan de school de schoolloopbaan van de jongere continueren en de leerontwikkeling op gang brengen of houden.

In 2024 heeft het FLEX-College een verschuiving in de behoeften van zowel scholen als jongeren geconstateerd.

- Er is sprake van een verminderde vraag naar trajecten waarbij leerlingen weer terugstromen naar de eigen stamschool. Mede omdat het beleid van de organisatie SWV erop gericht is dat scholen eigen centrale ondersteuningspunten organiseren van waaruit ondersteuningsprogramma's worden georganiseerd en gegeven (bv in Time In- of Trajectklassen), verwacht het FLEX-College dat scholen in de komende jaren nog meer jongeren zelf een passend ondersteuningsaanbod kunnen bieden.
- De vmbo-scholen zijn, met inzet van inclusiebudget, met voorzieningen gestart waarmee uitvallende of uitgevallen leerlingen een alternatief programma worden geboden, anders dan het reguliere, op een diploma gerichte, onderwijsprogramma.

- Er is een toename van het aantal leerlingen dat wordt verwezen naar het FLEX-College, op grond van onduidelijke of complexe ondersteuningsbehoeften en/of het ontbreken van een onderwijsperspectief.

In afstemming met de scholen en OPDC Haaglanden heeft het FLEX-College aanpassingen in het aanbod gedaan, waarmee wordt verwacht voldoende te kunnen inspelen op de veranderende behoeften vanuit de scholen en de jongeren. Ook in de beleidsperiode 2025 – 2029 doet het FLEX-College, vanuit haar kwaliteitsbeleid, regelmatig onderzoek welke aanpassing of uitbreiding van aanbod noodzakelijk is om nieuwe doelgroepen te bedienen en/of inclusiever onderwijs op de scholen beter te faciliteren.
Het FLEX-College biedt vanaf augustus 2025 verschillende onderwijstrajecten aan. Elk van deze onderwijstrajecten is gericht op een specifieke doelgroep met een eigen type interventie om de terugkeer naar school of doorstroom naar een andere leer- of ontwikkelomgeving of naar arbeid te ondersteunen.

Concretisering van de deelambitie	
Beleidsontwikkeling	• Eén keer per jaar doet het FLEX-College een uitvraag bij de scholen welke aanpassing of uitbreiding van aanbod noodzakelijk is om (nieuwe) doelgroepen te bedienen en/of inclusiever onderwijs op de scholen beter te faciliteren. Op basis daarvan wordt aanpassing van aanbod uitgewerkt. • Twee keer per jaar vindt tussen FLEX-College en de gemeenten overleg plaats, waarin tendensen in ondersteuningsvraagstukken en inzet van jeugdhulp worden besproken en daar waar nodig aanpassingen in beleid of procedures in gang worden gezet.
Ondersteuningsaanbod FLEX-College	• *Retour Regulier*: Voor leerlingen die op onderwijsgebied ondersteuning nodig hebben en gericht zijn op terugkeer naar de stamschool. • *Perspectieftraject:* Voor leerlingen zonder duidelijk onderwijsdoel of voor langdurige thuiszitsituaties; dit traject helpt hun ondersteuningsbehoeften en onderwijsperspectief vast te stellen. • *Herstelgericht Traject (HGT):* Voor leerlingen die vanwege een incident tijdelijk niet welkom zijn; het doel is de-escalatie, gedragsverandering en terugkeer op de stamschool. • *Pitstop:* Voor leerlingen die door een ernstig incident niet terug kunnen naar hun school; het traject biedt kortstondige detachering om de stamschool de kans te geven een plaatsing op een nieuwe school te organiseren.
Kritische prestatie indicatoren	• Aantal leerlingen terug- en doorstroom: *Retour regulier:* 95% van de leerlingen heeft wekelijks contactmomenten op de stamschool en stroomt na 20 weken succesvol terug naar de stamschool. *Herstelgerichte trajecten*: 85% (5 van de 6 leerlingen) in een HGT keert binnen de maximale trajectduur van 8 weken met een plan voor duurzame gedragsverandering succesvol terug naar de stamschool *Pitstop:* 85% van de leerlingen in het Pitstop-traject stroomt binnen 8 weken door naar een nieuwe passende onderwijsplek, zonder verlies van onderwijstijd. *Perspectiefklassen:* Fase 0: Na 8 weken kan minimaal 80% van de leerlingen 2 dagdelen per week deelnemen aan een groep. Fase 1: 85% van de leerlingen komt na 8 weken 3x2 uur naar het FLEX-College en werkt actief aan minimaal twee vakken. Fase 2: 75% van de leerlingen kan na 16 weken minimaal 4 dagdelen per week aan een uitgebreid programma deelnemen. Fase 3: 70% van de leerlingen werkt met ondersteuning van vakdocenten aan een intensief lesprogramma en stroomt binnen 40 weken uit naar een passende vervolgplek en 80% van de leerlingen behoudt hun uitstroomplek gedurende de eerste zes maanden na het traject. • Tevredenheidsmetingen onder leerlingen, ouders, scholen en samenwerkingspartners.

Rolverduidelijking in de aangeboden trajecten van het FLEX-College

Retour Regulier

- **Stamschool:** Aanlevering lesstof, planning, en wekelijkse contactmomenten met de leerling.
- **FLEX-College:** Gedragsinterventies en begeleiding.
- **Leerling:** Werkt aan eigen schoolprogramma, met focus op gedrags-, sociale- en executieve vaardigheden.

Perspectiefklas

- **Stamschool:** Formuleren van onderzoeksvraag, aanleveren onderwijs en eventueel ondersteuning bij terug- of instroom.
- **FLEX-College:** Observeren, diagnosticeren en bepalen van het perspectief.
- **Leerling:** Opbouwen van schoolritme en werken aan perspectiefvorming middels vastgestelde doelen.

Herstelgericht Traject (HGT)

- **Stamschool:** Reflecteren en meewerken aan herstel en terugkeer van de leerling.
- **FLEX-College:** Organisatie van herstelgesprekken en gedragscoaching.
- **Leerling:** Deelname aan gesprekken en gedragsverandering.

Pitstop:

- **Stamschool:** Organisatie van doorstroom naar nieuwe school.
- **FLEX-College:** Overbrugging voor continuering van onderwijs.
- **Leerling:** Volgen van onderwijs tijdens overbruggingsperiode.

5.4.2 Inzetten van digitaal afstandsonderwijs

Eind 2023 liet minister Paul van OCW in een brief aan de Tweede Kamer weten dat digitaal afstandsonderwijs een volwaardig onderdeel moet worden van het stelsel van passend en inclusiever onderwijs. Omdat een wetswijziging nog enkele jaren op zich laat wachten, riep zij schoolbesturen en samenwerkingsverbanden op om, binnen de bestaande wettelijke kaders, de kansen die digitaal afstandsonderwijs al biedt, ten volle te benutten.

Binnen het samenwerkingsverband Delflanden onderscheiden we twee doelgroepen, waarvoor onderwijs op afstand passend en wenselijk kan zijn.

- Doelgroep 1:
  Leerlingen die tijdelijk behoefte hebben aan onderwijs op afstand zodat zij het reguliere curriculum (of een deel daarvan) kunnen blijven volgen. Deze leerlingen hebben geen schooloverstijgende ondersteuningsbehoeften.
- Doelgroep 2:
  Leerlingen die (tijdelijk) behoefte hebben aan onderwijs op afstand en tevens een schooloverstijgende ondersteuningsbehoefte hebben.

Voor de leerlingen die vallen onder doelgroep 1 zijn de scholen, vanuit hun sterke ondersteuningsstructuur, verantwoordelijk voor het bieden van onderwijs op afstand en de daarbij behorende begeleiding.
Voor de leerlingen die vallen onder doelgroep 2 stelde het ministerie van OCW middels het actieprogramma Digitale School een subsidie beschikbaar, waarmee het ontwikkelen van een landelijk dekkend netwerk van schoolbesturen en scholen die zijn gespecialiseerd in digitaal afstandsonderwijs wordt gestimuleerd. De subsidie kan dan worden ingezet op het bieden van maatwerk aan thuiszittende jongeren tussen de 5 en 18 jaar die door lichamelijke of psychische oorzaken niet naar school kunnen gaan.

Door 15 samenwerkingsverbanden primair en voortgezet onderwijs in Zuid-Holland, waaronder de samenwerkingsverbanden voor primair en voortgezet passend onderwijs in Delflanden, is een coalitie gevormd en is, samen met penvoerder Stichting Fioretti Teylingen (bestaande uit zes scholen voor voortgezet onderwijs in Duin- en Bollenstreek, de subsidie Digitale school 2024 binnengehaald. De coalitie van scholen en

samenwerkingsverbanden is eind 2024 gestart met het ontwikkelen van een regionale digitale schoolvoorziening. Een digitale schoolvoorziening biedt onderwijs op afstand en helpt leerlingen deel uit te maken van een groep, met het oog op een mogelijke terugkeer naar regulier onderwijs. De toegekende subsidie wordt gebruikt om een meer specifiek plan van aanpak te schrijven en uit te voeren, gericht op maatwerk voor deze specifieke doelgroep.
Een schooldirecteur van een van onze scholen en de teamleider van het FLEX-College zijn actief betrokken bij het uitwerken van dit regionaal ondersteuningsaanbod.

Concretisering van de deelambitie	
Beleidsontwikkeling	• Er is een gemeenschappelijke visie ontwikkeld op digitaal afstandsonderwijs. • De visie is omgezet in beleid en procedures. • Alle schoolbesturen hebben dit beleid voor hun eigen scholen uitgewerkt en geïmplementeerd. • Binnen de academies is een scholingsaanbod beschikbaar om docenten te bekwamen in het inzetten van digitale ondersteuningsmiddelen bij jongeren om hen het schoolcurriculum te kunnen laten volgen. Docenten van alle scholen kunnen hierop inschrijven.
Ondersteuningsstructuur school	Het reguliere curriculum is met inzet van hulpmiddelen digitaal toegankelijk op een wijze die het voor een groep leerlingen mogelijk maakt de planning van- en de leerstof van de klas te volgen tijdens een korte periode van verzuim of met een aanpassing van het lesprogramma in het kader van belastbaarheid.
Ondersteuningsaanbod SWV, gemeenten en/of netwerkpartners	• Het FLEX-College of de regionale digitale schoolvoorziening biedt digitaal maatwerk en structurele begeleiding voor een langere durende periode tot maximaal een jaar. Het programma van het FLEX-College richt zich -middels een aanbod van de drie kernvakken en enkele wensvakken- op re-integratie in regulier onderwijs of een passend alternatief. • Externe aanbieders bieden maatwerk onderwijstrajecten gericht op persoonlijke ontwikkeling en het behalen van deelcertificaten of diploma's waarbij sociale interactie is gewaarborgd, wanneer sprake is van langdurig verzuim, langer dan 12 maanden. • Er is een scholingsaanbod beschikbaar binnen de academies gericht op het vakkundig inzetten van digitale ondersteuningsmiddelen om leerlingen het schoolcurriculum te kunnen laten volgen bij beperkte belastbaarheid of tijdelijke afwezigheid. Docenten kunnen op dit scholingsaanbod inschrijven.
Kritische prestatie indicatoren	• Aantal leerlingen dat gebruikt maakt van het digitale ondersteuningsaanbod. • De tevredenheid over het digitale ondersteuningsaanbod. • De snelheid waarmee van het digitale ondersteuningsaanbod gebruik kan worden gemaakt. • De met het ingezette digitale ondersteuningsaanbod bereikte doelen. • De tevredenheid over de samenwerking tussen verschillende partners bij de inzet van dit aanbod. *Doelgroep 1:* - 100% van de leerlingen heeft binnen een week toegang tot een digitale leeromgeving en lesmaterialen. - Alle vakgroepen maken gebruik van digitale hulpmiddelen zodat alle vakken binnen het reguliere curriculum gevolgd kunnen worden. - Minimaal 80% van de deelnemende leerlingen geeft aan dat de digitale ondersteuning voldoende is voor het volgen van het reguliere curriculum en het succesvol terugkeren in de klas. - Minimaal 90% van de deelnemende leerlingen en ouders geeft aan tevreden te zijn over de begeleiding en het programma. *Doelgroep 2: Verzuim 4 weken tot 13 maanden* - 100% van de leerlingen heeft binnen 2 weken toegang tot een gepersonaliseerd programma. - Minimaal 75% van de leerlingen behaalt de gestelde leerdoelen binnen de afgesproken termijn. - Minimaal 70% van de leerlingen keert na afloop van het programma succesvol terug naar regulier onderwijs of stroomt door naar een passend vervolg.

	- Minimaal 90% van de leerlingen en ouders geeft aan tevreden te zijn over de begeleiding en het programma. - 100% van de aangesloten scholen ontvangt periodieke rapportages over de voortgang van hun leerlingen. *Doelgroep 2: Verzuim 13 maanden of langer* - 100% van de leerlingen heeft binnen 2 weken na aanmelding toegang tot een maatwerktraject. - Minimaal 80% van de leerlingen neemt actief deel aan lessen en coaching. - Minimaal 50% van de leerlingen behaalt deelcertificaten of een diploma binnen de verwachte termijn. - Minimaal 50% van de leerlingen stroomt door naar vervolgonderwijs of werk binnen 6 maanden na afronding. - Minimaal 85% van de leerlingen en ouders is tevreden over de kwaliteit van het traject. - Minimaal 90% van de trajecten wordt tijdig geëvalueerd met duidelijke voortgangsrapportages. - Minimaal 95% van de externe aanbieders voldoet aan de gestelde kwaliteitscriteria.

Rolverduidelijking

Doelgroep 1:

Aanpak: Digitale lessen via eigen school

Uitgangspunt:

- Leerlingen blijven ingeschreven op hun eigen school en volgen het reguliere curriculum.
- Samenwerking tussen de verschillende scholen binnen SWV VO Delflanden wordt overwogen.

Scholen/schoolbesturen:

- Bieden van digitale kernvakken via eigen docenten (vakgroepen).
- Inroosteren van lessen en begeleiding op afstand.
- Beschikbaarstelling van een robot (bijvoorbeeld AV1) om keuzevakken te ondersteunen.
- Bewaken van aansluiting bij het curriculum en PTA van de eigen school.

SWV:

- Indien gewenst ondersteuning bij de coördinatie van het digitale onderwijs binnen de school.
- Faciliteren van kennisdeling en best practices tussen scholen.
- Waar nodig financiële en organisatorische ondersteuning bieden, bijvoorbeeld bij de aanschaf van robots.

Doelgroep 2: Verzuim 4 weken tot 13 maanden

Aanpak: Digitale maatwerkvariant (bijv. FLEX-College of regionale digitale schoolvoorziening)

Uitgangspunt:

- De leerling keert terug naar regulier onderwijs of een passend alternatief.

Scholen/schoolbesturen:

- Signaleren van langdurig verzuim en het doorverwijzen van leerlingen naar het digitale bovenschoolse programma.
- Actieve communicatie en samenwerking met het FLEX-college of de regionale digitale schoolvoorziening om de voortgang van de leerling te waarborgen.

SWV/FLEX-College:

- Aanbieden van een compact lesprogramma met digitale ondersteuning (bijvoorbeeld 3x2 uur per week).
- Gebruik maken van een pool van gespecialiseerde docenten (docentenpool).
- Structuur bieden die gericht is op re-integratie in regulier onderwijs.
- Ondersteunen bij de selectie van leerlingen voor het FLEX-programma.
- Monitoren van de voortgang en effectiviteit van de maatwerkoplossingen.
- Zorgen voor extra middelen om de digitale infrastructuur te versterken.

Doelgroep 2: Verzuim 13 maanden en langer

Aanpak: Uitbesteden aan regionale digitale schoolvoorziening of andere externe partij

Uitgangspunt:

- Leerlingen blijven in ontwikkeling en behalen waar mogelijk deelcertificaten of een diploma via staatsexamens.

Scholen/schoolbesturen:

- Samenwerking met de organisatie SWV VO Delflanden en externe partijen om maatwerktrajecten voor leerlingen mogelijk te maken.
- Regelmatige voortgangsrapportages ontvangen en input leveren over de leerdoelen.

Externe partijen:

- Aanbieden van digitaal maatwerk gericht op persoonlijke ontwikkeling, deelcertificaten en staatsexamens.
- Focus op schoolse vakken en praktische vaardigheden met projectmatig werken.
- Waarborgen van sociale interactie tussen leerlingen.

SWV:

- Delen van relevante leerling-informatie en leerdoelen bij start van het traject.
- Contracteren en coördineren van externe partijen.
- Zorgen voor een soepele overgang van leerlingen naar externe programma's en vice versa.
- Monitoren van de effectiviteit van deze programma's.
- Blijven betrokken bij coördinatie, monitoring, en ondersteuning.

5.4.3 Maatwerkarrangementen binnen en buiten de VO- en GO-scholen

De organisatie SWV VO Delflanden heeft in haar begroting jaarlijks een budget beschikbaar dat kan worden ingezet bij complexe casuïstiek mits de school aantoonbaar heeft gemaakt dat zij daar (vooralsnog) geen passend aanbod voor in huis heeft en ook geen gebruik kan worden gemaakt van extra ondersteuningsvoorzieningen op andere scholen binnen of buiten het samenwerkingsverband dan wel op het FLEX-College. Het is bedoeld voor die jongeren waarbij -voor een overbrugbare periode- een specifiek maatwerkprogramma aan onderwijs en zorg noodzakelijk is. Bij de inzet van specifiek maatwerk wordt altijd onderzocht of dit alsnog binnen de eigen stamschool of op een andere schoolse voorziening kan plaatsvinden. Indien dit niet mogelijk is, wordt gezocht naar een aanbod in een niet-schoolse voorziening. Onderwijs- en jeugdhulppartners werken bij een aanbod in een niet-schoolse voorziening intensief samen. Dit aanbod heeft geen formele onderwijscomponent. De inzet van dit aanbod is per definitie tijdelijk, passend binnen het ontwikkelperspectief van de jongere en gericht op terugkeer van de jongere naar onderwijs of arbeid. De inzet van specifiek maatwerk binnen of buiten de school, wordt door de stamschool, in samenwerking met een medewerker van de organisatie SWV, vastgelegd en onderbouwd in een OPP.

Concretisering van de deelambitie	
Beleidsontwikkeling	• Er is een ‘sociale kaart’ opgesteld voor de regio van het bovenschools beschikbare maatwerk aanbod. • Halfjaarlijks worden maatwerkarrangementen geëvalueerd met de schooldirecteuren en de gemeenten. Indien van toepassing wordt in die samenwerking tussen de betrokken instellingen toegewerkt naar nieuw onderwijs- en zorgaanbod dat kan bijdragen aan een beter dekkend aanbod en inclusiever onderwijs op de specifieke school of bovenschools.
Ondersteuning vanuit SWV, gemeenten en of netwerkpartners	• Per jaar kan ongeveer 6% van het ondersteuningsbudget in de begroting van het samenwerkingsverband worden gereserveerd voor het organiseren van specifiek maatwerk binnen of buiten het voortgezet (gespecialiseerd) onderwijs, wanneer sprake is van complexe casuïstiek. De organisatie SWV neemt dit op in de meerjarenbegroting als ‘maatwerk’.
Monitoring en evaluatie	• Aantal leerlingen dat gebruik maakt van het aanbod. • De tevredenheid over het aanbod.

	• De snelheid waarmee van het aanbod gebruik kan worden gemaakt. - Minimaal 85% van de jongeren dat een maatwerkarrangement nodig heeft, heeft een passend aanbod aan onderwijs en zorg binnen 2 tot 4 weken. • De met het ingezette aanbod bereikte doelen. • De tevredenheid over de samenwerking tussen verschillende partners bij de inzet van dit aanbod.

Rolverduidelijking

Scholen/schoolbesturen:

- Registreren een aanvraag voor een maatwerkarrangement in Onderwijs Transparant.
- Overleggen over de vorm en de inhoud van een maatwerkarrangement in een Multi Disciplinair Overleg (MDO).
- Zijn op onderwijsvlak eindverantwoordelijk voor de jongeren met een maatwerkarrangement.
- Houden zich aan de gemaakte afspraken over de inzet van maatwerkarrangementen binnen en buiten de school.
- Zorgen ervoor dat het gebruik van niet-schoolse voorzieningen (maatwerkarrangementen buiten de schoolsetting) zoveel mogelijk worden geminimaliseerd, door een sterke ondersteuningsstructuur en afspraken over een dekkend aanbod tussen alle scholen van VO en GO in de regio.

SWV:

- Heeft jaarlijks een budget gereserveerd in de begroting dat kan worden ingezet voor het organiseren van specifieke maatwerkarrangementen bij complexe casuïstiek in het VO en GO.
- Faciliteert en ondersteunt scholen, ouders en jongere, samen met de netwerkpartners, bij het organiseren van maatwerkarrangementen.
- Houdt, samen met de netwerkpartners, afstemming met de niet-schoolse voorziening over het effect van de interventies op de ontwikkelingen van de jongere.

5.4.4 Onderwijs tijdens en na plaatsing in de JeugdzorgPlus

In opdracht van het ministerie van VWS wordt gewerkt aan de af-en ombouw van de residentiële jeugdzorg in Nederland. Doel daarbij is het verminderen van plaatsingen van residentiële jongeren in de gesloten jeugdhulp en het bevorderen van plaatsingen van residentiële jongeren in meer kleinschalige, open en gezinsgerichte zorgvormen, zodat minder jongeren in gesloten jeugdzorg (JeugdzorgPlus) terechtkomen. Het streven is naar nul plaatsingen in 2030. Hierbij wordt de nadruk gelegd op het ontwikkelen van alternatieven zoals intensieve ambulante hulp en kleinschalige woonvoorzieningen die meer lijken op een thuissituatie. Dit proces vereist onder andere de ontwikkeling van nieuwe locaties, omscholing van personeel en samenwerking tussen verschillende partijen, waaronder gemeenten, zorgaanbieders en onderwijsinstellingen om passende zorg en onderwijs te blijven bieden. Deze transformatie moet uiterlijk in 2030 zijn afgerond.

De plannen voor de om- en afbouw van de gesloten jeugdzorg hebben invloed op de manier waarop de betrokken jongeren onderwijs krijgen aangeboden. Het onderwijs aan deze jongeren moet anders worden georganiseerd. Stamscholen blijven verantwoordelijk voor de doorlopende leerlijn, ook na plaatsing in JeugdzorgPlus en de instellingsscholen worden omgebouwd tot interventie- en expertisecentra voor leerlingen met complexe problematiek, met tijdelijke verantwoordelijkheden voor onderwijs en begeleiding. De stamschool zal daarbij intensiever moeten samenwerken met de instellingsschool en met de organisatie SWV.

Concretisering van de deelambitie	
Beleidsontwikkeling	• Het door de coalitie opgestelde projectplan is omgezet in een uitvoeringsagenda met beleidslijnen. • De beleidslijnen zijn binnen het samenwerkingsverband geïmplementeerd en geborgd. • De organisatie SWV heeft een regionaal monitoring- en signaleringssysteem ontwikkeld, dat de instroom van leerlingen in de JeugdzorgPlus en alternatieve voorzieningen in

	beeld brengt, zicht houdt op de voortgang en behoeften van leerlingen tijdens verblijf en de uitstroom monitort. • In samenwerking met de coalitie zijn oplossingen gevonden voor een aanbod van onderwijs voor de meest kwetsbare en complexe doelgroep vanuit de gesloten residentiële instellingen.
Ondersteuningsstructuur school	• Alle jongeren die vanuit onze vo-scholen geplaatst worden in de JeugdzorgPlus blijven ingeschreven op hun school en in beeld. • Alle jongeren die vanuit een stamschool geplaatst worden in de JeugdzorgPlus ontvangen een onderwijsaanbod vanuit hun eigen stamschool. • Elke uitstromende jongere uit de JeugdzorgPlus heeft binnen twee weken een passende onderwijsplek/ondersteuningsaanbod aangeboden gekregen.
Ondersteuning vanuit SWV, gemeenten en/of netwerkpartners	• Het SWV organiseert, met inzet van expertise uit instellingsscholen, jaarlijks trainingsbijeenkomsten voor docenten en ondersteuningscoördinatoren van de scholen met als doel het versterken van de handelingsbekwaamheid in het omgaan met leerlingen met complexe problematiek. • Voor de meest kwetsbare en complexe doelgroep die uitstroomt vanuit de gesloten residentiële instellingen, is bovenschools (regionaal) aanbod beschikbaar. Scholen kunnen daarbij gebruik maken van de HOP-tafel[24] om te onderzoeken wat dan het best passende aanbod is.
Kritische prestatie indicatoren	• Alle jongeren in de JeugdzorgPlus en alternatieve instellingen, afkomstig van onze scholen en/of woonachtig in onze regio Delflanden, zijn in beeld. • Alle bovenstaande jongeren hebben binnen één maand na plaatsing een door de stamschool opgesteld OPP dat is gedeeld met alle betrokken partijen. • Tenminste 75% van de leerlingen die residentieel verblijft, volgt regulier onderwijs. • Tenminste 65% van de jongeren wordt na een verblijf in de JeugdzorgPlus weer succesvol opgevangen in een reguliere klas. • Tenminste 75% van de scholen in het SWV neemt jaarlijks deel aan een training of themabijeenkomst. • Minimaal 85% van de docenten die heeft deelgenomen aan een training geeft aan dat de handelingsbekwaamheid is toegenomen. • Aantal gedeelde kennisproducten (zoals tools of methodieken) tussen reguliere scholen en instellingsscholen.

Rolverduidelijking

Scholen/schoolbesturen:

- Leerlingen die residentieel verblijven, blijven ingeschreven staan bij de school van herkomst (stamschool).
- Stamscholen blijven verantwoordelijk voor het onderwijs aan leerlingen tijdens hun verblijf in JeugdzorgPlus.
- Bij instroom, terugkeer of doorstroom stellen zij een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) op of passen een ontwikkelperspectief aan.
- Scholen werken nauw samen met instellingsscholen en jeugdhulp om expertise te delen en de doorlopende leerlijn te waarborgen.
- Realiseren een warme overdracht bij terugkeer of doorstroom van leerlingen naar regulier onderwijs en creëren een ondersteunende setting in de klas.
- Nemen deel aan de jaarlijkse trainingsbijeenkomsten met als doel het versterken van de handelingsbekwaamheid van docenten en ondersteuningsteam.
- Wanneer een schoolwisseling echt noodzakelijk blijkt, laat de stamschool de leerling pas los als een nieuwe inschrijving is gerealiseerd.

SWV:

- Begeleidt stamscholen in het behouden van een doorlopende leerlijn en in de omgang met leerlingen met complexe problematiek.

[24] Zie paragraaf 6.2

- Faciliteert en ondersteunt de samenwerking tussen stamscholen, instellingsscholen en jeugdhulp.
- Investeert in commitment van schoolbesturen en stuurt op inclusieve samenwerking.
- Ondersteunt bij het ontwikkelen van kennis en expertise op de scholen over de doelgroep en residentieel onderwijs.

FLEX-College:
- Het FLEX-College is een belangrijke tijdelijke voorziening voor leerlingen die nog niet klaar zijn voor regulier onderwijs na verblijf in een residentiële instelling (traject Retour Regulier).
- Het FLEX-College biedt gestructureerde begeleiding en onderwijs op maat, met intensieve ondersteuning in nauwe samenwerking met instellingsscholen en jeugdhulp.
- Fungeert als schakel tussen instellingsscholen, reguliere scholen en jeugdhulp om een warme en succesvolle overgang te garanderen.

5.4.5 Beschermde stage– en leerplekken voor specifieke jongeren

Externe stages zijn een belangrijk onderdeel van het curriculum van de beroepsgerichte scholen. Door middel van stages kunnen leerlingen zich oriënteren op een toekomstige beroepsrichting, waarin zij sociale vaardigheden en specifieke beroepsvaardigheden leren. Het aanleren van sociale vaardigheden en opdoen van succeservaringen (en daardoor zelfvertrouwen) vormen belangrijke ingrediënten voor een succesvolle overstap naar een vervolgstage en/of vervolgonderwijs. Een aantal leerlingen binnen het Pro, het GO en de ISK is, vanwege complexe ondersteuningsbehoeften, (nog) niet plaatsbaar op een reguliere stageplaats. De leerlingen missen basisvaardigheden en hebben meer dan andere leerlingen (individuele) begeleiding en een omgeving nodig waar rekening wordt gehouden met hun individuele mogelijkheden. Daarnaast zijn er op de vmbo, mavo, havo en vwo-scholen jongeren met sociaal emotionele problematiek die dreigen uit te vallen of reeds zijn uitgevallen (thuiszitten) en voor wie werken met de handen in plaats van met het hoofd een passende vorm van ondersteuning kan zijn om hen weer in ontwikkeling of gemotiveerd te krijgen.

Om aan deze jongeren een passend ondersteuningsaanbod te kunnen bieden, is door de organisatie SWV een samenwerking aangegaan met Stichting Stunt. Deze Stichting biedt intensief begeleide externe stages, waarbij jongeren zicht krijgen op hun arbeidsmogelijkheden en worden begeleid in het ontwikkelen van sociale vaardigheden en werkgeversvaardigheden. Aan het eind van de stage worden diverse doorstroommogelijkheden gezien. Afhankelijk van leeftijd en niveau van de jongere kan er doorstroommogelijkheid zijn naar: externe stage, MBO-entree, MBO-niveau 2, MBO- niveau 3, MBO-niveau 4, beschutte dan wel reguliere werkplek. Voor sommige jongeren zal gelden dat zij vanuit Stunt weer terug kunnen naar de eigen stamschool of kunnen worden doorgeleid naar een andere school van voortgezet (speciaal) onderwijs binnen het samenwerkingsverband.
De beschermde stage- en leerplekken van Stunt worden door de binnen het samenwerkingsverband participerende scholen gezien als een belangrijke aanvulling in het dekkend ondersteuningsaanbod. Ze kunnen worden ingezet om schooluitval te voorkomen en leveren een bijdrage aan een succesvolle doorstroom naar een vervolg stage en/of vervolgonderwijs.

Concretisering van de deelambitie	
Beleidsontwikkeling	• De inzet van deze maatwerkvoorziening wordt één keer per jaar geëvalueerd met een selecte stuurgroep (twee schooldirecteuren, gemeente Delft en Stichting Stunt). Aan de hand van kwalitatieve en kwantitatieve data kunnen beleids- en inkoopafspraken worden aangescherpt of bijgesteld.
Ondersteuning vanuit SWV, gemeenten en/of netwerkpartners	• Stunt heeft vijf werkplaatsen/beroepssectoren (upcycle, fietsenwerkplaats, houtbewerking, naaiatelier, horeca; facilitaire diensten) ter beschikking en kan maximaal 25 leerlingen tegelijkertijd ingeschreven hebben staan, waarbij jongeren de kans krijgen om te ontdekken, te ontwikkelen en te groeien. • Op de werkplaatsen worden de jongeren begeleid in hun ontwikkeling van werknemersvaardigheden, samenwerken, vergroten zelfvertrouwen en sociale vaardigheden, werkplaatsvaardigheden en vakkennis en zelfredzaamheid.

	• Leerlingen lopen gemiddeld 2 tot 3 dagen stage per week. • Per leerling worden tussen de stamschool en Stunt afspraken gemaakt over aantal stagedagen in relatie tot beschikbare ruimte op de werkplaatsen. • De organisatie SWV reserveert geld in de meerjarenbegroting voor deze bovenschoolse maatwerkvoorziening voor een specifieke groep kwetsbare jongeren. • De organisatie SWV fungeert als verbinder van de stuurgroep en activeert de scholen om de gewenste kwalitatieve en kwantitatieve data aan te leveren.
Kritische prestatie indicatoren	• Aantal leerlingen dat gebruikt maakt van het aanbod. • De tevredenheid over het aanbod. • De snelheid waarmee van het aanbod gebruik kan worden gemaakt. • De met het ingezette aanbod bereikte doelen: - Minimaal 95% van de jongeren die een beschermde stage heeft gevolgd bij Stichting Stunt stroomt door of uit naar een, door de school in het OPP vastgelegde, uitstroombestemming. • De tevredenheid over de samenwerking tussen verschillende partners bij de inzet van dit aanbod

Rolverduidelijking

Scholen/schoolbesturen:

- Zorgen ervoor dat zij een goed beeld hebben van de mogelijkheden die Stunt aan leerlingen kan bieden, middels (jaarlijks terugkerende) gerichte oriëntaties en bezoeken.
- Dragen zorg voor een zorgvuldige aanmelding van de leerling middels een compleet ingevuld aanmeldformulier c.q. een compleet ingevuld ontwikkelperspectiefplan.
- Hebben gedurende de plaatsing van een jongere bij Stunt meerdere keren contact over de voortgang van de leerling.
- Nemen het Stuntaanbod op in hun ondersteuningsprofiel, als extra ondersteuningsaanbod van de school, georganiseerd door het SWV VO Delflanden.

SWV

- Neemt jaarlijks initiatief om de stuurgroep bij elkaar te roepen ten behoeve van de overall monitoring en de jaarevaluatie.
- Vraagt twee keer per jaar (begin januari en begin juni) verantwoordingsrapportage op aan de scholen.
- Maakt van de aangeleverde kwalitatieve en kwantitatieve data een visual ten behoeve van de horizontale en verticale verantwoording.

5.5 Het gespecialiseerd onderwijs en de samenwerking met het regulier onderwijs

Het gespecialiseerd onderwijs cluster 3 en cluster 4 maakt integraal onderdeel uit van de ondersteuningsstructuur van het samenwerkingsverband VO Delflanden. Onze gespecialiseerde onderwijsvoorzieningen zijn voor jongeren met een (zeer) intensieve onderwijs-ondersteuningsbehoefte, de best passende onderwijsplek. Met het onderwijsaanbod van de cluster 3 en cluster 4 scholen binnen Delflanden en Haaglanden hebben we voor de meeste jongeren met een (zeer) intensieve onderwijs-ondersteuningsbehoefte een passend aanbod.

Bij de start van passend onderwijs werd bestuurlijk vastgelegd dat we het gespecialiseerd voortgezet onderwijs niet wilden laten groeien. Data laten ons echter zien dat er wel degelijk sprake is van groei in het gespecialiseerd onderwijs en dat deze groei niet synchroon loopt met de groei van het regulier voortgezet onderwijs (48% versus 13%). De groei in het gespecialiseerd onderwijs wordt voornamelijk veroorzaakt vanuit onder-instroom; door jongeren die vanuit het primair onderwijs (bao, sbo, so) de overstap maken naar het voortgezet gespecialiseerd onderwijs. Voor een deel van deze jongeren is zo'n overstap ook passend. Hun ondersteuningsbehoeften sluiten het beste aan op het aanbod binnen het gespecialiseerd onderwijs. Maar eveneens blijkt dat bij een aantal jongeren sprake is van een ondersteuningsbehoefte waar zowel het regulier als het gespecialiseerd onderwijs op kan aansluiten. Divers wetenschappelijk onderzoek leert dat jongeren die wat betreft ondersteuningsbehoeften op

de grens tussen beide onderwijstypen zitten, in een (meer) reguliere onderwijssetting een gunstiger perspectief hebben op het verkrijgen en behouden van een bijbaantje, het behalen van een startkwalificatie en het uiteindelijk hebben van een baan.[25]

Vanuit het gelijkheidsprincipe en de opdracht om te bouwen aan inclusievere leer- en ontwikkelomgevingen formuleerden we in de hoofdambitie van dit hoofdstuk dat we meer leerlingen met extra ondersteunings-behoeften, die nu nog worden verwezen naar gespecialiseerd onderwijs, onderwijs willen laten volgen in een reguliere onderwijssetting. Op die manier kunnen jongeren (en ook hun ouders) zoveel mogelijk in de 'normale' omgeving meedoen en werken we aan insluiten in plaats van uitsluiten.

Binnen het samenwerkingsverband Delflanden willen we toegroeien naar een situatie waarin het diplomagericht gespecialiseerd voortgezet onderwijs en het regulier voortgezet onderwijs effectief en intensief samenwerken, zodat zoveel mogelijk jongeren binnen het regulier onderwijs kunnen blijven of (gefaseerd) vanuit het gespecialiseerd onderwijs kunnen instromen in het regulier onderwijs waar ze dan hun diploma kunnen halen (zie ook paragraaf 6.2). De reguliere school en de school voor speciaal onderwijs bekijken samen hoe de leerling het beste kan toewerken naar het examen. Gespecialiseerde leerroutes in veilige, kleinschalige settingen (bv. trajectklassen) zijn voor deze jongeren beschikbaar als zij dat nodig hebben. Op die manier krijgen alle jongeren in de diplomagerichte stroom toegang tot alle profielen, (praktijk)vakken en faciliteiten die een reguliere school te bieden heeft en kunnen zij op alle niveaus -passend bij hun talenten en leervermogen- eindonderwijs volgen en een diploma halen. Hiermee realiseren we daadwerkelijk gelijke kansen voor alle jongeren binnen Delflanden in het diplomagericht onderwijs.
Ook voor jongeren die binnen het gespecialiseerd onderwijs als uitstroomperspectief (begeleide) arbeid hebben, willen we de grenzen van het reguliere onderwijs oprekken door middel van intensieve samenwerking tussen de praktijkscholen en het gespecialiseerd onderwijs cluster 3.

Deelambitie

We streven ernaar dat zoveel mogelijk jongeren met een ondersteuningsbehoefte op het grensvlak van gespecialiseerd en regulier onderwijs en als uitstroomperspectief vervolgonderwijs of arbeid hebben, binnen een reguliere onderwijssetting onderwijs kunnen volgen en daarmee optimale ontwikkelkansen worden geboden.
Dat betekent dat we op basis van een intensieve en effectieve samenwerking tussen gespecialiseerd onderwijs en regulier onderwijs meer inclusieve en geïntegreerde onderwijsomgevingen binnen het regulier voortgezet onderwijs creëren, waardoor jongeren met ondersteuningsbehoefte op het grensvlak van het regulier en gespecialiseerd onderwijs, gelijke toegang worden geboden tot alle onderwijsprofielen, vakken en faciliteiten binnen het regulier onderwijs zodat zij op alle niveaus passend onderwijs kunnen volgen en een diploma kunnen behalen.

Concretisering van de deelambitie	
Beleidsontwikkeling	• Er is gezamenlijk beleid ontwikkeld en geïmplementeerd tussen het regulier en gespecialiseerd onderwijs aangaande de doorstroom van leerlingen met een uitstroomperspectief vervolgonderwijs of arbeid vanuit de GO-scholen naar de VO-scholen. • Schoolbesturen GO en VO hebben gezamenlijke afspraken gemaakt over een scholingsprogramma 'special needs' ten behoeve van het reguliere onderwijs. Dit scholingsprogramma is onderdeel van het aanbod van de academies. • Symbiosetrajecten tussen gespecialiseerd onderwijs met het praktijkonderwijs, het vmbo en de mavo/havo/vwo-scholen, zijn onderzocht en uitgewerkt. • De cluster 3 -scholen hebben een succesvolle samenwerkingsrelatie met een of meer VO-scholen, waarbij:

[25] Naar het gespecialiseerd onderwijs of niet? Een onderzoek naar schoolprestaties en arbeidsmarktuitkomsten van leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte op het grensvlak van regulier en gespecialiseerd onderwijs, Inspectie van het onderwijs, maart 2024.

	- Leerlingen op de VO- en GO-scholen gezamenlijk deelnemen aan sport- en culturele activiteiten. - Leerlingen op de VO- en GO-scholen met elkaar samenwerken in maatschappelijke stages of burgerschapsonderwijs. • Er is een monitoringsysteem ontwikkeld en geïmplementeerd waarin het leerproces van de jongeren met een uitstroomprofiel vervolgonderwijs of arbeid wordt gevolgd: - Twee en drie jaar na plaatsing in het GO. - Tot drie jaar na doorstroming in het VO vanuit het GO.
Ondersteuning vanuit SWV, gemeenten en/of netwerkpartners	• Bij doorstroom van een leerling met een uitstroomprofiel vervolgonderwijs vanuit een gespecialiseerd voortgezet onderwijs school naar het regulier VO, ontvangt de VO-school gedurende 1 jaar € 5.000 vanuit het maatwerkbudget. • De organisatie SWV faciliteert scholen jaarlijks in het delen van successen met elkaar en bespreken van knelpunten die om gezamenlijke oplossingen vragen. • De GO-school van waaruit de leerling doorstroomt, biedt de VO-school in het eerste jaar van uitstroom nazorg en expertise. • VO-scholen kunnen een beroep doen op de expertiseteams binnen het samenwerkingsverband daar waar het gaat om vergroten van kennis en vaardigheden over bv. passende gedragsinterventies, didactische eisen, didactische instructies en inzet aangepaste materialen en middelen.
Kritische prestatie indicatoren	• Het aantal leerlingen binnen Delflanden dat in de onderbouw op een GO-school met als uitstroomprofiel vervolgonderwijs of arbeid is gestart en uiterlijk drie jaar later op een reguliere VO-school zit, is groter dan 10. • Het aantal verwijzingen vanuit het VO naar het VSO is jaarlijks niet meer dan 3. • De wachttijd voor plaatsing in het GO is niet meer dan drie maanden. • Het aantal jongeren dat onderwijs volgt binnen een gespecialiseerde onderwijssetting is met tenminste 20 afgenomen ten opzichte van 2024. • De mate waarin docenten zich handelingsbekwaam voelen en zich ondersteund voelen in omgaan met verschillen tussen jongeren. • De tevredenheid over de verkregen ondersteuning van jongeren die vanuit het GO zijn ingestroomd in het VO.

Rolverduidelijking

Scholen/schoolbesturen:

- VO- en GO- schoolbesturen werken samen aan een passend professionaliseringsprogramma voor docenten in het regulier onderwijs om hen voldoende handelingsbekwaam te maken voor het omgaan met jongeren met een extra uitdaging.
- VO- en GO-schoolbesturen en scholen werken samen om leerlingen op het grensvlak van regulier en gespecialiseerd onderwijs zoveel mogelijk een passende en kansrijke onderwijsplek in het regulier onderwijs te bieden.
- VO- en GO-scholen werken samen aan programma's om sociale inclusie, organisatorische inclusie en didactische inclusie tot stand te brengen.

SWV:

- Ondersteunt scholen van VO en GO bij het intensief gaan samenwerken.
- Stimuleert reguliere VO-scholen om leerlingen vanuit het GO een passende plek te bieden en neemt daarvoor budget op in haar begroting.
- Analyseert data en trends in de groei of afname van het gespecialiseerd onderwijs.
- Maakt van de aangeleverde kwalitatieve en kwantitatieve data een visual ten behoeve van de horizontale en verticale verantwoording.

Gemeenten:

- Ondersteunen beleidsvorming en initiatieven voor inclusievere leeromgevingen.

Netwerkpartners

- Bieden aanvullende ondersteuning en begeleiding

5.6 Continuüm van zorg in onderwijs en educatie in zorg: een aanbod voor alle jongeren

Op basis van het VN-verdrag Handicap willen we ontwikkeling kunnen bieden aan alle jongeren. Elke jongere verdient het om te leren en ontwikkelen naar vermogen. In principe op school en zo nodig thuis, bij de zorg/dagbesteding of op een leerwerkplek. Met een eigen leer- en ontwikkelpad, in een kleinere of grotere groep, met perspectief op hoe verder en uitgaande van de talenten van de jongere. Op een zo kort mogelijke afstand van huis, dicht in het eigen sociale netwerk. Thuisnabij passend leren en ontwikkelen kan alleen als alle organisaties hun ziens- en handelswijze verbreden en hiernaar organiseren en budgetteren. Bijvoorbeeld door het organiseren van onderwijs binnen én buiten de schoolmuren, het organiseren van zorg binnen onderwijs en onderwijs binnen zorg, het inzetten van zorg en dagbesteding met een leer- en ontwikkeldoelstellingen.

Binnen het samenwerkingsverband Delflanden zien we binnen het gespecialiseerd onderwijs cluster 3 dat het in bepaalde gevallen noodzakelijk is om jongeren met zeer intensieve ondersteuningsbehoeften op sociaal-emotioneel gebied te laten uitstromen naar een zorgboerderij of een kinderdagcentrum (KDC). Vanwege veelal grote onder-instroom en weinig uitstroom op de KDC's, is de wachttijd voor plaatsing in een KDC momenteel minimaal drie jaar. Op de KDC's zitten echter ook jongeren waarvan wordt verondersteld dat zij leerbaar zijn, maar waarvoor de onderwijs-zorggroepen in de cluster 3 scholen 'te schools' zijn.

Daarnaast zien we jongeren die uitvallen binnen het regulier onderwijs of het gespecialiseerd onderwijs cluster 4, omdat zij, vanwege (internaliserende) psychiatrische problematiek, niet kunnen deelnemen aan onderwijs binnen de muren van een schoolgebouw. Voor deze jongeren wordt veelal een tijdelijke onderwijsontheffing, artikel 5a in overweging genomen en gezocht naar passende dagbesteding die niet in alle gevallen voorhanden is.

Deelambitie

We streven naar de beschikbaarheid van zo thuisnabij mogelijke flexibele leer- en ontwikkeltrajecten voor alle jongeren binnen een onderwijs-zorgcontinuüm in samenwerking met onderwijs, zorg- en welzijnsorganisaties.

Dat betekent dat we in een samenwerking tussen onderwijs, gemeenten en netwerkpartners willen toewerken naar een individueel of groepsaanbod binnen het continuüm van zorg en onderwijs, zodat alle jongeren binnen dit continuüm een groei kunnen doormaken richting een passend (toekomst)perspectief. We laten ons daarbij inspireren door initiatieven die er al in het land zijn, waaronder die van de Prof. Dr. Leo Kanner Onderwijsgroep

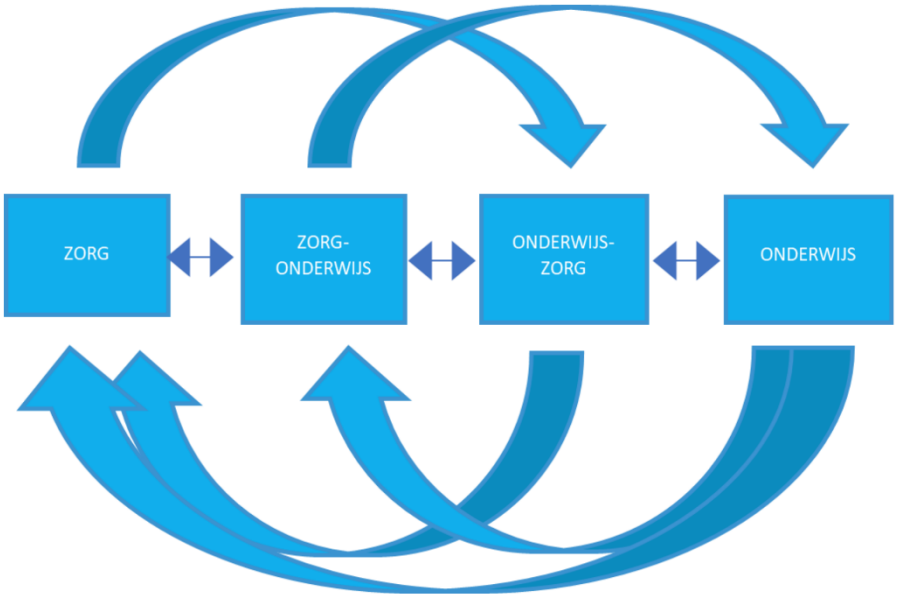

Concretisering van de deelambitie	
Beleidsontwikkeling	• Met gemeenten, gespecialiseerd onderwijs cluster 3 en 4 , zorgpartners en PPO Delflanden is beleid uitgewerkt en geïmplementeerd van de wijze waarop educatie een passende plek binnen de zorg/dagbesteding kan krijgen. • Met gemeenten, gespecialiseerd onderwijs cluster 3 en 4, zorgpartners en PPO Delflanden is beleid uitgewerkt en geïmplementeerd over de wijze waarop we binnen het onderwijs-zorgcontinuüm overstappen van zorg naar onderwijs succesvol vorm kunnen geven.
Ondersteuning vanuit SWV, gemeenten en/of netwerkpartners	• Er is een mobiel team (docent op de fiets) beschikbaar dat jongeren naar draagkracht passend kan bedienen. Kenmerkend van het mobiele team is de flexibiliteit en het verplaatsend karakter van de ondersteuning. Het mobiele team werkt vanuit een multidisciplinair perspectief, waarbij verschillende expertisegebieden samenkomen om, daar waar kan, een inclusieve leer- en ontwikkelomgeving te creëren.
Kritische prestatie indicatoren	• Het aantal jongeren binnen Delflanden dat wordt bediend met het mobiele team. • Het aantal jongeren met een artikel 5a, dat een onderwijsaanbod ontvangt. • Het aantal jongeren met een artikel 5a, zonder een passend aanbod aan onderwijs. • De tevredenheid van ouders en partners.

Rolverduidelijking

Scholen/schoolbesturen:

- Werken actief samen met gemeenten en zorgpartners om een geïntegreerde aanpak te waarborgen.
- Stellen materiaal, personeel en eventueel ruimte beschikbaar om een mobiel team tot stand te kunnen brengen.
- Leveren data aan op basis waarvan evaluaties kunnen plaatsvinden en beleid daar waar nodig kan worden bijgesteld.

SWV:

- Ondersteunt de scholen om te voorkomen tot jongeren zonder passend aanbod aan onderwijs thuis komen te zitten.
- Stimuleert initiatieven die inclusiviteit bevorderen en barrières voor jongeren verminderen.

- Organiseert overleggen om de afstemming te bevorderen.
- Maakt van de aangeleverde kwalitatieve en kwantitatieve data een visual ten behoeve van de horizontale en verticale verantwoording.

Gemeenten:
- Ontwikkelen en implementeren van (lokaal) beleid dat de integratie van onderwijs en zorg ondersteunt.
- Dragen bij aan het samenbrengen van verschillende expertisegebieden om een geïntegreerde aanpak mogelijk te maken.

Netwerkpartners:
- Participeren in mobiele teams en in casuïstiekbespreking om bij te dragen aan de groei van een jongere richting een passend (toekomst) perspectief.

6. Soepele overgangen in doorgaande schoolloopbanen

Onze gezamenlijke missie: '*We willen onze jongeren gezond, veilig en kansrijk laten opgroeien, zodat zij hun talenten kunnen ontwikkelen en naar eigen vermogen kunnen participeren in onze samenleving',* valt of staat bij het realiseren van succesvolle en soepele overgangen voor alle leerlingen, met en zonder extra ondersteunings-behoeften. Of dit nu de overstap van primair naar voortgezet onderwijs betreft, een tussentijdse overstap binnen het voortgezet onderwijs of een succesvolle overstap naar vervolgonderwijs, arbeidsmarkt of dagbesteding.
Voor de meeste jongeren verloopt de overstap best soepel. Er zijn echter ook jongeren, in alle onderwijstypen, die om verschillende redenen extra ondersteuning nodig hebben om de overgang tot een succes te maken. Hoewel scholen reeds tal van initiatieven ontplooien om overstappen in goede banen te leiden, is samenwerking, kennisdeling, bewustwording en het leren kennen van elkaars cultuur cruciaal om overgangen tussen onderwijstypes en -niveaus beter te laten verlopen.

De organisatie SWV Delflanden zet zich actief in om, samen met de scholen, voor individuele jongeren met een ondersteuningsbehoefte, de verschillende overstappen te vergemakkelijken. Met elkaar dragen we er zorg voor dat alle leerlingen goed in beeld zijn en geen leerling tussen wal en schip valt.

We hebben daarbij de volgende hoofdambitie geformuleerd, die in de daarop volgende paragrafen wordt uitgewerkt in deelambities.

Hoofdambitie:
We streven naar soepele en succesvolle overstappen voor alle leerlingen van primair onderwijs naar voortgezet onderwijs en van voortgezet onderwijs naar vervolgonderwijs, arbeid of dagbesteding, door middel van gerichte begeleiding, samenwerking en maatwerk, zodat elke leerling optimaal voorbereid is op de volgende fase in zijn/haar onderwijs- en loopbaantraject.

6.1 Overgang van PO naar VO

Jaarlijks maken zo'n 1700 leerlingen binnen onze regio de overstap van primair onderwijs naar voortgezet onderwijs. Goed onderwijs ligt ten grondslag aan passende ondersteuning. Bij de overstap van bassischool naar het voortgezet onderwijs, komen jongeren in een andere (onderwijs)wereld terecht. Van één leerkracht naar vele docenten, van één vast klaslokaal naar verschillende klaslokalen en van een basisschool dicht bij huis naar een school voor voortgezet onderwijs die meestal buiten de eigen wijk en soms zelfs buiten de eigen stad is gevestigd.

De overdracht van het primair naar het voortgezet onderwijs is voor de grootste groep leerlingen (80% – 85%) op een gewone manier te realiseren.

Voor 10% tot 15% van de leerlingen is er meer nodig bij deze overdracht.
Dit wordt veelal georganiseerd door de scholen van primair- en voortgezet onderwijs zelf in de vorm van bijvoorbeeld een warm overdrachtsgesprek.

Voor ongeveer 5% van de leerlingen is bij de overdracht advisering of ondersteuning van externe betrokkenen noodzakelijk.

Om aan alle jongeren in de overstap van primair onderwijs naar voortgezet onderwijs een passende onderwijsplek te kunnen bieden, is op de organisatie SWV VO Delflanden voor de scholen van primair onderwijs 'overstapadvisering' ingericht. Scholen van primair onderwijs kunnen hier gebruik van maken, wanneer zij vragen hebben betreffende de best passende plek voor leerlingen met (specifieke) ondersteuningsbehoeften. In een aantal gevallen is de betrokkenheid van de overstapadviseur vanuit de organisatie SWV VO Delflanden in de overstapadvisering zelfs voorwaardelijk, bijvoorbeeld wanneer wordt gedacht aan of wordt getwijfeld over een overstap naar het praktijkonderwijs of naar het voortgezet gespecialiseerd onderwijs.

De organisatie SWV VO Delflanden voert een aantal reeds lang ingeburgerde activiteiten uit, zoals het testen en adviseren van leerlingen ten behoeve van het Praktijkonderwijs en de verlengde onderbouw pro/vmbo en het organiseren van kennisnetwerken. Er is inmiddels een website[26] in gebruik met alle verschillende elkaar opvolgende stappen van PO naar VO. Op deze website is ook het activiteitenoverzicht terug te vinden met alle activiteiten die gedurende een schooljaar (moeten) plaatsvinden. Daarnaast gaat er geregeld een nieuwsbrief uit, die betrokkenen op de hoogte brengt van een nieuwe fase in het overstapproces en de activiteiten die plaats (moeten) vinden in deze fase.

In de overgang van primair naar voortgezet onderwijs wordt in de beleidsperiode 2025 – 2029 extra ingezet op het vroegtijdig (eind groep 7) betrekken van overstapadviseur van de organisatie SWV bij jongeren waarvan school/ouders veronderstellen dat het gespecialiseerd voortgezet onderwijs mogelijk het best passende onderwijstype is. Vanuit onze gezamenlijke opdracht om jongeren zo kansrijk mogelijk te adviseren en inclusiviteit te bevorderen, kijken de overstapadviseurs bij deze jongeren expliciet welke ondersteuningsbehoeften er zijn en waar dit ondersteuningsaanbod beschikbaar is. Daarbij hanteren we het uitgangspunt 'regulier onderwijs daar waar mogelijk is, speciaal onderwijs alleen als echt noodzakelijk'. De overstapadviseurs hebben kennis van de ondersteuningsstructuur en het ondersteuningsaanbod van het voortgezet (gespecialiseerd) onderwijs. In de adviesgesprekken met primair onderwijs en eventueel ouders, staat een aantal vragen centraal: wat heeft de leerling nodig aan ondersteuning, wat heeft in het PO gewerkt, op welke manier kan deze ondersteuning zoveel als mogelijk in het regulier VO worden georganiseerd en wie zijn daarbij nodig?

Wanneer vanuit de hulpvraag inzet noodzakelijk is van meer deskundigheid, schakelt de overstapadviseur met specialisten in de expertiseteams. Uit het gesprek volgt een overzicht van sterktes en zwaktes van de overstapper en wordt advies uitgebracht over mogelijkheden voor plaatsing in een passend onderwijsniveau en/of passend onderwijstype (regulier of gespecialiseerd onderwijs).

Op verzoek van de schoolbesturen primair en voortgezet onderwijs binnen Delflanden vindt ook beleidsontwikkeling plaats ten behoeve van een zorgvuldige overstap van primair naar voortgezet onderwijs. Daarvoor hebben de twee samenwerkingsverbanden gezamenlijk een beleidsmedewerker PO/VO aangesteld, die de schoolbesturen ondersteunt in het afstemmen van afspraken en procedures aangaande advisering, overdrachtsdossier, aanmelding en plaatsing. Daarnaast heeft deze beleidsmedewerker een signalerende en adviserende rol bij knelpunten in het dekkend aanbod. Jaarlijks wordt de Handreiking schooladvisering[27] uitgebracht, waarin de afspraken rondom de advisering en overstap staan uitgewerkt, staat beschreven in welke gevallen de inzet van overstapadviseurs is gewenst dan wel voorwaardelijk is en welke specifieke hulpmiddelen in de overstap van PO naar VO kunnen of moeten worden gebruikt. De beleidsmedewerker werkt, bij het ontwikkelen van beleid, nauw samen met de Expertisegroep PO/VO. Taken, rollen en verantwoordelijkheden van alle betrokkenen in de overstap van primair naar voortgezet onderwijs zijn vastgelegd in een notitie.[28]

Ouders of jongeren die vragen hebben over passende ondersteuning tijdens en na de overstap van primair naar voortgezet onderwijs kunnen terecht bij het Ouder- en Jeugd Steunpunt (OJS). Zowel het SWV PPO Delflanden als

[26] Zie https://po-vo-delflanden.nl/
[27] Zie de informatie op de website po-vo-delflanden.nl
[28] Zie bijlage 3 'Structuur overgang PO-VO regio Delflanden'

het SWV VO Delflanden heeft een OJS ingericht. Ouders en jongeren kunnen hier terecht voor steun en informatie. Scholen van primair en voortgezet onderwijs kunnen ouders en jongeren hierop attenderen en ernaar verwijzen.

Deelambitie:

We streven ernaar dat elke jongere bij de overgang van primair naar voortgezet onderwijs binnen Delflanden een zo passend mogelijke leer- of ontwikkelplek krijgt aangeboden.

Dat betekent dat alle jongeren in de overstap van primair naar voortgezet onderwijs in beeld zijn, worden gezien en gehoord en een zo passend mogelijke plek krijgen aangeboden, die aansluit bij diens ondersteuningsbehoeften en talenten . Bij voorkeur in het regulier voortgezet onderwijs, maar daar waar nodig in het gespecialiseerd onderwijs of in zeer bijzondere gevallen binnen de zorg. Scholen van regulier en gespecialiseerd onderwijs werken daarbij nauw met elkaar en met de netwerkpartners samen. Geen jongere wordt buitengesloten. Kansrijk adviseren, verbrede onderbouw[29] en de mogelijkheid om vakken op een verschillend niveau te volgen, kunnen worden ingezet om jongeren zich zo optimaal mogelijk te laten ontwikkelen.

Concretisering van de deelambitie	
Beleidsontwikkeling	• De bestuurlijke afspraken m.b.t. de overstap van jongeren van primair naar voortgezet onderwijs, staan omschreven in de Handreiking schooladvisering en worden jaarlijks geëvalueerd en geactualiseerd mede aan de hand van nieuwe wet- en regelgeving. • Er is beleid ontwikkeld, geïmplementeerd en geborgd betreffende de aanmelding en plaatsing in het voortgezet onderwijs van jongeren met speciale ondersteuningsbehoeften. De rol van de overstapadviseur is hierin uitgewerkt. • Er is beleid over de werkwijze en het mandaat van een 'HOP-tafel' op het niveau van het samenwerkingsverband uitgewerkt, geïmplementeerd en geborgd. • De samenwerkingsverbanden PO en VO Delflanden hebben onderzoek gedaan naar behoefte binnen het primair onderwijs voor een onderzoek- en adviestafel en zo ja, op welke wijze deze wordt ingericht, geïmplementeerd en geborgd. • Er is een 1-aanmeldsysteem gerealiseerd in de regio Delflanden en Haaglanden voor de overstap van PO naar VO. • Binnen de VO-scholen van Delflanden is onderzocht of en zo ja op welke wijze een verbrede onderbouw op een van de VO-scholen kansrijk is. • Voor Engelstalig georiënteerde leerlingen is onderzocht of en zo ja op welke wijze er binnen het vmbo een Engelstalige praktische stroom kan worden ontwikkeld. • Er is een evaluatiemonitor ontwikkeld die jaarlijks of tweejaarlijks wordt ingezet om het overstapproces te kunnen monitoren en evalueren.
Ondersteuningsstructuur scholen	• Organiseren kennismakingsdagen, open dagen en anderszins voor leerlingen en ouders om de VO-scholen te leren kennen. • Hebben hun basis- en extra ondersteuningsaanbod opgenomen in hun schoolgids en op hun website geplaatst. • Bieden een passende plaats met een passend ondersteuningsaanbod op basis van een (gedetailleerd) overdrachtsdossier van de verwijzende school waarin voortgang, behoeften en talenten van de leerling staan beschreven. • Hebben een buddy en/of en kennismakingsprogramma, waardoor nieuwe leerlingen zich welkom voelen en geholpen worden te wennen aan de nieuwe leeromgeving.
Ondersteuning vanuit SWV, gemeenten en/of netwerkpartners	• Leerlingen met specifieke ondersteuningsbehoeften op het grensvlak van regulier en gespecialiseerd voortgezet onderwijs worden, in samenwerking met PPO Delflanden, in groep 7 in beeld gebracht. • VO-scholen kunnen een overstapdossier inbrengen bij de 'HOP-tafel', wanneer zij voorzien dat een aangemelde leerling meer ondersteuning nodig heeft, dan zij vanuit hun eigen ondersteuningsstructuur kunnen bieden. • Er vinden jaarlijkse netwerkbijeenkomsten plaats, gericht op kennisdeling en leren van elkaar.

[29] Zie Denessen, E. & Boeijen, T. (2022). Differentiatie tussen klassen in het voortgezet onderwijs. Onderwijskennis.nl (NRO) op de website van het swv

Kritische prestatie indicatoren	• Het aantal jongeren in de overstap van PO Delflanden naar VO Delflanden dat na 1 juli nog geen passende plek heeft gevonden/aangeboden gekregen. • Het aantal overstapdossiers dat door de VO-scholen is ingebracht bij de 'HOP-tafel'. • Het aantal jongeren op het grensvlak van regulier en gespecialiseerd onderwijs dat is geplaatst in het regulier VO. • De mate van tevredenheid in PO en VO over het overstapbeleid en de uitvoering daarvan. • De mate van tevredenheid bij scholen, ouders en jongeren over de ontvangen begeleiding in de overstap, wanneer sprake is van bijzondere kwetsbaarheid. • Het aantal bij het OJS binnengekomen klachten over een onzorgvuldig uitgevoerd overstabeleid.

Rolverduidelijking

Schoolbestuurders primair en voortgezet onderwijs:

- Zijn eindverantwoordelijk voor een goede en soepele overgang van leerlingen van het PO naar VO.
- Zijn er voor verantwoordelijk dat hun scholen de zorgplicht passend onderwijs goed naleven en dat leerlingen op hun scholen niet worden weg geadviseerd.
- Zijn vertegenwoordigd -of laten zich vertegenwoordigen- in de stuurgroep PO/VO Delflanden.
- Spreken hun eigen scholen aan op naleving van de binnen de regio Delflanden gemaakte afspraken.

Scholen:

- Registreren als PO-scholen hun kwetsbare jongeren in de zorgmodule van Onderwijs Transparant (OT) met een bijpassende hulpvraag
- Dragen als PO-school jongeren met specifieke ondersteuningsbehoeften met een handelingsgerichte onderwijsbeschrijving in Onderwijskundig Rapport (OKR) en/of geëvalueerd Ontwikkelperspectief Plan (OPP) via de overstapmodule van OT over aan het voortgezet onderwijs.
- Organiseren als VO-scholen lesjesdagen en presenteren zichzelf tijdens de open dagen.
- Brengen als VO-scholen jaarlijks de VO-overstapbrochure uit.
- Werken als PO en VO-scholen transparant en uniform conform de gemaakte afspraken zoals vastgelegd in de Handreiking Schooladvisering.
- Zorgen als VO-school voor een goede opvang en passende begeleiding van nieuwe instromers

Beleidsadviseur PO/VO:

- Draagt zorg voor een evenredige verdeling in de Expertisegroep PO/VO van vertegenwoordigers vanuit het primair en voortgezet onderwijs en afgevaardigden vanuit de samenwerkingsverbanden PPO en VO en de gemeenten.
- Is de verbindende schakel tussen stuurgroep en expertisegroep.
- Werkt in opdracht van de stuurgroep PO/VO en legt verantwoording af aan de stuurgroep.
- Draagt zorg voor de implementatie, borging en onderhoud van de gemaakte beleidsafspraken in de overstap van PO naar VO, zowel voor de reguliere overgang als voor de overgang van kwetsbare doelgroepen.
- Draagt jaarlijks zorg voor een geactualiseerde Handreiking Schooladvisering.
- Organiseert, samen met de expertgroep PO/VO en de samenwerkingsverbanden workshops en kennis- en netwerkbijeenkomsten.

Expertisegroep PO/VO:

- Haalt input op bij scholen middels netwerkbijeenkomsten, enquêtes, etc.,
- Doet voorstellen aan de stuurgroep PO/VO over op te pakken beleidsthema's, bereidt in opdracht van schoolbestuurders of bestuurders samenwerkingsverbanden opdrachten of beleidsthema's voor en bereidt bijeenkomsten voor PO en VO inhoudelijk voor.

SWV:

- Stelt de overstapmodule van Onderwijs Transparant als digitaal platform beschikbaar, waar alle jongeren binnen Delflanden in de overstap van primair naar voortgezet onderwijs in beeld kunnen worden gebracht met de daarbij relevante begeleidingsbehoeften (primair onderwijs) en door het voortgezet (gespecialiseerd) onderwijs kunnen worden 'binnengehaald'.
- Pakt, met inzet van overstapadviseurs, hulpvragen vanuit het primair onderwijs op om te adviseren over een zo passend mogelijk onderwijsniveau of onderwijstype voor leerlingen met specifieke ondersteuningsbehoeften.

6.2 Overgang tussen VO-scholen

Het streven is om in de overstap van primair onderwijs naar voortgezet onderwijs de plaatsing zorgvuldig te laten verlopen, zodat zoveel mogelijk leerlingen bij de start in het voortgezet onderwijs direct passend worden geplaatst en op die manier een ononderbroken onderwijsloopbaan mogelijk is.

Gedurende de middelbare schoolperiode kan er echter toch sprake zijn van een tussentijdse (niet voorziene) overstap. De redenen waarom leerlingen tussentijds overstappen zijn divers. Grofweg zijn de volgende categorieën te onderscheiden:

- Verhuisleerlingen binnen Nederland, leerlingen die immigreren of gevluchte jongeren.
- Leerlingen die vanuit het voortgezet gespecialiseerd onderwijs kunnen instromen in het regulier onderwijs.
- Leerlingen die naar een andere school overstappen omdat die school een beter passend profiel of beter passend niveau aanbiedt.
- Leerlingen die zich op hun eigen school niet thuis voelen en daar niet meer naar toe willen gaan.
- Leerlingen die vanwege hun ondersteuningsbehoeften beter passen op een andere school.

Een goed aannamebeleid en een stevige ondersteuningsstructuur op de scholen moeten zoveel mogelijk voorkomen dat deze laatste drie vormen van overstap nodig zijn. Daar waar een overstap noodzakelijk of gewenst is, dient deze zo zorgvuldig mogelijk te gebeuren. Binnen het samenwerkingsverband Delflanden maken we daarom gebruik van een VO-VO overstapdossier.

De organisatie SWV heeft voor verschillende meer kwetsbare doelgroepen de procesafspraken bij de overstap op papier vastgelegd. Deze zijn te vinden op de website van het samenwerkingsverband. In lijn met deze afspraken is op de websites van de scholen het plaatsingsbeleid voor neveninstroom terug te vinden.

Indien zich problemen voordoen in het aanmelden en plaatsen van leerlingen op scholen in het samenwerkingsverband VO Delflanden, kan de verwijzende school of de school van aanmelding het VO-VO overstapdossier inbrengen bij de 'HOP-tafel' (Hulp bij Ondersteuning en Plaatsing). De 'HOP-tafel' bestaat, naast een voorzitter vanuit de organisatie SWV, uit directeuren van scholen en netwerkpartners. Zij bespreken de dossiers van ingebrachte jongeren waar op dat moment geen passend aanbod (verwijzende school) of geen passende plek (school van aanmelding) voor is. Na bespreking vindt besluitvorming over plaatsing en eventuele inzet van maatwerk ondersteuning plaats. Deelname aan deze tafel vraagt om een flexibele en open houding en een gezamenlijke verantwoordelijkheid van alle betrokken scholen in het vinden van een passende oplossing. Het belang van de leerling staat daarbij altijd voorop.

Als er sprake is van een overstap van een VO-school naar het FLEX-College of het GO komt de CTO van de organisatie SWV verplicht in beeld. Proces- en procedureafspraken zijn vastgelegd en terug te vinden op de website van het samenwerkingsverband.

De overgang van GO naar VO heeft in paragraaf 5.5 al aandacht gekregen, maar wordt hier in het kader van doorgaande schoolloopbanen nog wat verder uitgewerkt.
Alle jongeren ontwikkelen en groeien, zo ook jongeren met een zwaardere ondersteuningsbehoefte. Voor een deel van de leerlingen die start in het gespecialiseerd onderwijs, kan zo'n plaatsing daarom tijdelijk zijn. We willen bij

voorkeur jongeren vanuit het gespecialiseerd onderwijs cluster 4 die een uitstroomprofiel vervolgonderwijs hebben, op passende schakelmomenten (na twee jaar vmbo en na drie jaar havo, vwo) laten instromen in het regulier onderwijs.

Het is de opdracht van de schoolbesturen en scholen van gespecialiseerd onderwijs om continu alert te zijn op mogelijkheid tot doorstroom van een leerling vanuit het gespecialiseerd onderwijs naar het regulier voortgezet onderwijs. Het welbevinden en passend toekomstperspectief van de individuele leerling is daarbij altijd het uitgangspunt. Het is de gezamenlijke verantwoordelijkheid van schoolbestuurders en scholen van GO en VO om voor deze groep jongeren gelijke kansen en perspectieven binnen het VO te creëren. Het delen van expertise vanuit het gespecialiseerd onderwijs is daarbij essentieel. Vanaf het moment dat er zicht is op doorstroom van de leerling naar het regulier VO, werkt de GO-school toe naar een zorgvuldige overstap in nauwe samenwerking met leerling, ouders, organisatie SWV en toekomstige VO-school.

In het kader van de doorontwikkeling van passend onderwijs naar inclusiever onderwijs heeft het Pleysier College, als eerste GO-school, in afstemming met de vier samenwerkingsverbanden Delflanden, Haaglanden, Westland en Zoetermeer, een profielschets met een daarbij behorend beoordelingsformulier[30] opgesteld om een kansrijke overstap vanuit het GO cluster 4 naar het VO mogelijk te maken. Beide documenten maken onderdeel uit van dit koersplan en zijn te vinden op de website van het samenwerkingsverband. Medewerkers van de organisatie SWV zijn als aanjager en verbinder betrokken in de verdere ontwikkeling en de uitrol van deze profielschets en de daaruit voortvloeiende acties.

Wanneer sprake is van een overstap van leerlingen vanuit de cluster 1 of 2 scholen naar scholen van regulier onderwijs, wordt er door de GO-school rechtstreeks contact opgenomen met de VO-school, die het meest passende ondersteuningsaanbod heeft. Het ondersteuningsaanbod en de ondersteuningsstructuur van de VO-school zijn hierbij richtinggevend. Een medewerker vanuit de organisatie SWV kan door zowel de verwijzende GO-school als door de beoogde toekomstige VO-school gevraagd worden om mee te denken in een zo succesvol mogelijke plaatsing.

Deelambitie:
Alle jongeren die een overstap maken tussen twee VO-scholen zijn gezien en gehoord en maken de overstap zonder stress en onzekerheid die wordt veroorzaakt door plaatsingsproblemen en/of onvoldoende dossieroverdracht.

Concretisering van de deelambitie	
Beleidsontwikkeling	• Er is beleid ontwikkeld, geïmplementeerd en geborgd m.b.t. de overstap van diverse doelgroepen jongeren tussen VO-scholen. • Dit beleid wordt jaarlijks geëvalueerd en daar waar nodig geactualiseerd aan de hand van bevindingen en nieuwe wet- en regelgeving. • Er wordt binnen ons samenwerkingsverband gewerkt met één uniform vo-vo overdrachtsdossier. • Er zijn bestuurlijke afspraken over de wijze waarop neveninstroom per schoollocatie wordt geregistreerd en wordt gedeeld binnen het samenwerkingsverband. • Er is beleid over de werkwijze en het mandaat van een 'HOP-tafel' op het niveau van het samenwerkingsverband uitgewerkt, geïmplementeerd en geborgd.
Ondersteuningsstructuur scholen	• Hebben hun basis- en extra ondersteuningsaanbod opgenomen in hun schoolgids en op hun website geplaatst. • Hebben hun plaatsingsbeleid voor neveninstroom en het aantal openstaande plekken op hun websites geplaatst. Deze zijn in lijn met de bestuurlijke afspraken.

[30] Zie overstap vso naar vo Profielschets kansrijke overstap VSO-VO en beoordeling leergebiedoverstijgende vaardigheden op de website van het swv

	• Bieden een passende plaats met een passend ondersteuningsaanbod op basis van een (gedetailleerde) VO-VO overdrachtsdossier van de verwijzende school waarin voortgang, behoeften en talenten van de leerling staan beschreven. • Hebben een buddy en/of en kennismakingsprogramma, waarmee nieuwe leerlingen zich welkom voelen en worden geholpen te wennen aan de nieuwe leeromgeving.
Ondersteuning vanuit SWV, gemeenten en/of netwerkpartners	• VO-scholen kunnen een overstapdossier inbrengen bij de 'HOP-tafel' wanneer zij problemen of knelpunten ervaren in het aanmelden of plaatsen van een zij-instromer.
Kritische prestatie indicatoren	• Het aantal jongeren dat vanuit neveninstroom een plek krijgt op een van de scholen binnen het samenwerkingsverband. • Het aantal VO-VO overstapdossiers dat door de VO-scholen is ingebracht bij de 'HOP-tafel'. • Het aantal thuiszittende leerlingen. • Het aantal jongeren dat vanuit het GO is doorgestroomd naar het regulier VO. • De mate van tevredenheid van de VO-scholen over het VO-VO overstapbeleid en de uitvoering daarvan. • De mate van tevredenheid bij scholen, ouders en jongeren over de ontvangen begeleiding in de overstap, wanneer sprake is van bijzondere kwetsbaarheid. • Het aantal bij het OJS binnen gekomen klachten over een onzorgvuldig uitgevoerd overstapbeleid.

Rolverduidelijking

Schoolbestuurders voortgezet (gespecialiseerd) onderwijs:

- Zijn eindverantwoordelijk voor een goede en soepele overgang van leerlingen van VO naar VO.
- Zijn er voor verantwoordelijk dat hun scholen de zorgplicht passend onderwijs goed naleven.
- Zijn vertegenwoordigd -of laten zich vertegenwoordigen- in de Centrale Onderwijs- en Zorgtafel Delflanden.
- Spreken hun eigen scholen aan op naleving van de binnen de regio Delflanden gemaakte afspraken.

Scholen:

- Begeleiden leerling en ouders naar een beter passende onderwijsplek indien daar noodzaak toe is en hebben daarbij een inspanningsverplichting en een zorgplicht.
- Dragen deze jongeren bijtijds en 'warm' over, mede aan de hand van een VO-VO overdrachtsdossier.
- Werken transparant en uniform conform de gemaakte beleidsafspraken.
- Betrekken medewerkers vanuit de organisatie SWV bijtijds, wanneer sprake is van een overstap naar GO, pro of FLEX-College.
- Zorgen voor een goede opvang en passende begeleiding van nieuwe instromers.

SWV:

- Ondersteunt VO-scholen bij overstap van leerlingen naar GO, pro of FLEX-College.
- Fungeert als voorzitter van de 'HOP-tafel' waar overdrachtsdossiers kunnen worden ingebracht vanuit VO-scholen die een leerling verwijzen, dan wel een leerling aangemeld hebben gekregen.

6.3 Overgang van VO naar MBO, arbeid of dagbesteding

De overheid definieert 'jongeren in een kwetsbare positie' als jongeren die vanwege een bijzondere thuissituatie, gedragsproblemen en/of specifieke leerbehoeften een groter risico lopen om uit te vallen zonder afgeronde opleiding of goed arbeidsmarktperspectief. De focus ligt daarbij op jongeren uit het pro, vmbo-bbl, jongeren in leerwerktrajecten, vso, mbo-entree, mbo-niveau 2 en vsv-ers die zonder startkwalificatie (diploma havo, vwo, mbo-2, 3 of 4) het onderwijs verlaten. Voor deze groep is de kans op vastlopen en uitvallen in het MBO twee keer zo hoog als bij 'reguliere' MBO-studenten. Vooral in het eerste jaar van het MBO is de uitval groot. Dat onderstreept het belang van een goede doorgaande ondersteuningslijn voor deze jongeren.

De directe verantwoordelijkheid voor een probleemloze overstap vanuit het VO naar vervolgonderwijs, arbeid en dagbesteding ligt bij schoolbesturen en gemeenten. De organisatie SWV heeft een adviserende en verbindende rol. Om de overgang van onderwijs naar werk te verbeteren wordt de wet 'Van School naar Duurzaam Werk' ingevoerd.

Voor schoolbesturen en scholen betekent dit, dat:
- Zij de taak hebben om jongeren die dit nodig hebben aanvullende loopbaanbegeleiding te bieden om hen voor te bereiden op de overgang naar vervolgonderwijs of werk en deze begeleiding -indien noodzakelijk- voort te zetten tot een jaar na het behalen van het diploma.
- Zij de mogelijkheid hebben om de gemeenten al te betrekken als de jongere nog op school zit, waarbij ze gebruik maken van een overgangsdocument voor jongeren van wie de begeleiding wordt voortgezet door de gemeente.
- Zij de opdracht hebben om beleid op te stellen met betrekking tot het aanbod van aanvullende loopbaanbegeleiding.

De organisatie SWV VO Delflanden heeft in de overstap van VO naar vervolgonderwijs, arbeid of dagbesteding een verbindende, adviserende en soms aanjagende rol. De organisatie stelt aan de scholen het beroepskeuze instrument Icares beschikbaar voor loopbaanbegeleiding bij kwetsbare jongeren in het VO en VSO. Het instrument kan door studiedecanen en stagebegeleiders worden gebruikt om te beoordelen of de fysieke mogelijkheden van de jongere passen bij de fysieke vereisten van een beroep. Het profiel "Functionele beperkingen" is beschikbaar voor ongeveer 3800 beroepen. Daarnaast kunnen ook specifieke kindkenmerken in de beroepen worden meegenomen. Decanen of ondersteuningscoördinatoren die van dit instrument gebruik willen maken, kunnen dit via hun contactpersoon vanuit de organisatie SWV regelen.
Via deelname aan de kerngroep Voortijdig School Verlaten (VSV) is de organisatie SWV al lange tijd nauw betrokken bij alle maatregelen die worden ingezet om jongeren een goede start in het MBO te geven. Via het VSV-beleid worden afspraken gemaakt over de overstap en monitoring van leerlingen die vanuit het vmbo en het gespecialiseerd onderwijs cluster 4 overstappen naar het MBO. De organisatie SWV werkt vanuit de kerngroep VSV mee aan de uitwerking van een 'begeleide overstap' voor de meest kwetsbare jongeren. Knelpunten die doorgaande schoolloopbanen belemmeren en in de cirkel van beïnvloeding van de organisatie SWV liggen, worden meegenomen naar gemeentelijke educatieve overleggen.

De overgang naar MBO
In de overgang naar het MBO nemen zowel de VO- en GO-scholen als MBO-instellingen al veel maatregelen om uitval tijdens of na de overgang naar het MBO te voorkomen en een doorgaande onderwijs- en ondersteuningslijn te realiseren voor de groep kwetsbare jongeren. Stagecoördinatoren en studiedecanen op onze pro-, vmbo en GO-scholen geven aan trots te zijn op de interventies en activiteiten die zij, al dan niet in samenwerking met gemeenten en/of het MBO, al uitvoeren.

Er zijn echter ook nog knelpunten die om een oplossing vragen en wensen om vervuld te krijgen. Zo worden genoemd: het verschil in beleid, begeleiding en aanbod tussen de gemeenten, de versnippering van aanbod, het soms ontbreken van actuele kennis en informatie bij studiedecanen, de afhankelijkheid van incidentele subsidies en soms een onvoldoende terugkoppeling van vervolgacties vanuit netwerkoverleggen. Ook wordt het te veel sturen op diploma's en het onvoldoende werken met eerder verworven kwalificaties om een overgang naar een passend niveau binnen het MBO mogelijk te maken als knelpunt gezien. Vanuit het MBO wordt nog specifiek de trend genoemd dat er meer en meer jongeren van 15 of met een afgebroken havo-opleiding het MBO binnenkomen. Deze groepen vragen mogelijk om een ander aanbod van het VO en het MBO, dat in gezamenlijkheid (en met jongeren) moet worden georganiseerd en waarvoor verschillende budgetten aan elkaar gekoppeld moeten worden.

Het FLEX-College en de vmbo-scholen zien voor een kleine groep leerlingen de toeleiding naar het MBO als een best passende route. Het gaat hierbij echter veelal om jongeren die nog relatief jong zijn dan wel om jongeren met

een zeer beperkte belastbaarheid. In de komende beleidsperiode willen we de mogelijkheid onderzoeken of het MBO-entree aanbod vanuit de pro-scholen breder kan worden ingezet, zodat ook jongeren vanuit de vmbo-scholen daar gebruik van kunnen maken. Daarnaast gaan we onderzoek doen naar de mogelijkheid tot een versterkte samenwerking tussen het pro, vmbo, vso, FLEX-College en MBO bij het ontwikkelen van een beter passend aanbod op een groep jongeren die we nu vroegtijdig in het MBO weer uit zien vallen. De organisatie SWV vervult hier een aanjaagrol.

De overgang naar arbeid

De verantwoordelijkheid voor het creëren van arbeidsplekken voor jongeren met afstand tot de arbeidsmarkt ligt bij de gemeenten. Bij de ontwikkelingen op het gebied van arbeidstoeleiding van kwetsbare jongeren zijn echter veel meer partijen betrokken, zowel lokaal, regionaal als landelijk. De betrokken ministeries (Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Onderwijs, Cultuur en Wetenschap), het daarom het initiatief genomen om samen met de sectorraad Praktijkonderwijs en de sectorraad Gespecialiseerd Onderwijs te komen tot de aanstelling van een coördinator vso-pro per arbeidsmarktregio. De organisatie SWV onderhoudt contacten met zowel de coördinator vso-pro van de arbeidsmarktregio Haaglanden en met de gemeenten en wordt op die manier op de hoogte gehouden van als betrokken bij de lokale ontwikkelingen en initiatieven om het plaatsen en begeleiden van leerlingen op stageplaatsen en arbeidsplekken te verbeteren.

De grootste inspanning wordt in principe geleverd door de scholen zelf. Door de inzet van stagedocenten en jobcoaches die de arbeidstoeleiding van hun leerlingen in de eindfase van de opleiding begeleiden en leerprogramma's die gericht zijn op het kunnen functioneren op een arbeidsplaats.

Overgang naar dagbesteding

Praktijkscholen en gespecialiseerd onderwijs cluster 3 en 4 geven aan dat het steeds moeilijker wordt om uitstroomplekken in de dagbesteding dan wel arbeidsmatige dagbesteding te vinden. Hier ligt een belangrijke rol voor de gemeenten. Gemeenten werken daarbij samen met zorg- en arbeidsorganisaties.

Om te kunnen bepalen of en waar er gebrek is aan plekken voor arbeidsmatige dagbesteding zijn tussen gemeenten en scholen afspraken gemaakt over het monitoren van de uitstroom zodat er een beter beeld is van vraag en aanbod van plekken en naar passende oplossingen kan worden gezocht.

Deelambitie

We streven naar een zo soepel mogelijke overstap zonder obstakels en thuiszitten van kwetsbare jongeren in de overgang naar MBO, arbeid of dagbesteding.

Concretisering van de deelambitie	
Beleidsontwikkeling	• Er is onderzoek gedaan naar een uitdagende en alternatieve route via het MBO voor havoleerlingen die uitvallen of een meer praktische opleiding willen volgen. Op basis hiervan zijn vervolgstappen in gang gezet. • Er is onderzoek gedaan naar de mogelijkheid voor doorlopende en geïntegreerde leerroutes tussen VO en MBO. Op basis hiervan zijn vervolgstappen in gang gezet. • Er is onderzoek gedaan naar het gebruik van de MBO-entree opleidingen binnen de twee pro-scholen voor (uitvallende) leerlingen van het vmbo. Op basis hiervan zijn vervolgstappen in gang gezet. • Gemeenten en samenwerkingsverbanden hebben de regionale initiatieven, begeleiding en aanbod (binnen Haaglanden) in kaart gebracht.
Ondersteuningsstructuur scholen	• Brengen hun leerlingen met een hoge kans op uitval, vroegtijdig (voorexamenjaar) in beeld en bieden deze leerlingen een brede oriëntatie met extra begeleiding. • Beschikken over een passend LOB programma, welke studiekeuzevoorlichting omvat met specifiek aandacht voor arbeidsmarktperspectief.

Ondersteuning vanuit SWV, gemeenten en/of netwerkpartners	• De organisatie SWV organiseert, samen met de gemeenten en het MBO, lerende netwerken voor studiedecanen en stagecoördinatoren van de pro, vmbo, mavo en havo-scholen en VSO-3 en 4 scholen. • Er zijn overstapcoaches VO-MBO beschikbaar voor de meest kwetsbare jongeren om hen te begeleiden bij de 'zakelijke' aspecten die nodig zijn voor een inschrijving, leerlingen informeren over hoe het MBO werkt en het volgen van leerlingen tijdens de eerste maanden na hun overstap om problemen te signaleren en op te lossen.
Kritische prestatie indicatoren	• Het aantal jongeren dat voortijdig de school verlaat (VSV-ers) • Het aantal begeleide jongeren in de overstap van VO naar MBO en het aantal jongeren dat een jaar na datum nog op de uitstroomplek zit. • Het aantal lerende netwerken. • De mate van tevredenheid bij scholen, ouders en jongeren over de ontvangen begeleiding in de overstap, wanneer sprake van bijzondere kwetsbaarheid.

7. Financieel perspectief

Om passend en inclusiever onderwijs op de scholen mogelijk te maken, ontvangt de organisatie SWV VO Delflanden vanuit OCW zogenaamde lichte ondersteuningsmiddelen[31] en zware ondersteuningsmiddelen[32]. De te ontvangen ondersteuningsmiddelen zijn daarbij gebaseerd op het totaal aantal leerlingen in het regulier voortgezet onderwijs op de scholen die vallen onder het samenwerkingsverband VO Delflanden, steeds op de peildatum 1 oktober.

7.1 Leerlingenprognose

Om een beeld te kunnen schetsen van de te verwachten financiële ondersteuningsmiddelen maken we een leerlingenprognose.
In het regulier voortgezet onderwijs gaan we in de komende jaren uit van een lichte groei. Deze groei zien we al een aantal jaar en hangt samen met de in aanbouw zijnde woonwijken in de aangrenzende gemeente Rijswijk met vooral jonge gezinnen en de start van twee nieuwe scholen van voortgezet onderwijs binnen Delflanden (The International School en het Mercurius College).

We gaan in de leerlingenprognose uit van een kleine daling van het aantal leerlingen dat naar de praktijkschool gaat. Dit komt voort uit de landelijke trend die we waarnemen, waarbij steeds meer potentiële praktijkschool jongeren een advies vmbo krijgen.

We willen het aantal jongeren in het gespecialiseerd onderwijs cluster 4 meer mogelijkheden in het regulier onderwijs bieden. We hebben daarom in de prognose opgenomen dat het totaal aantal plekken in het gespecialiseerd onderwijs (categorie laag) in de komende jaren wat terugloopt. Uitgaande van die prognose kunnen we het geld dat we daar niet uitgeven aan het gespecialiseerd onderwijs en de verminderde instroom, in het pro, inzetten voor inclusieprojecten en symbiosetrajecten in het onderwijs.

Leerlingen schoolgaand op school bi	1-10-2024	1-10-2025	1-10-2026	1-10-2027	1-10-2028	1-10-2029
vo overige	8.946	9.046	9.156	9.167	9.177	9.187
leerlingen lwoo	0	0	0	0	0	0
leerlingen pro	350	350	340	330	320	310
Totaal vo	**9.296**	**9.396**	**9.496**	**9.497**	**9.497**	**9.497**
Nieuwkomers <1 jaar in NL	93	100	100	100	100	100
Totaal	**9.376**	**9.486**	**9.586**	**9.587**	**9.587**	**9.587**

Vso leerlingen	1-2-2024	1-2-2025	1-2-2026	1-2-2027	1-2-2028	1-2-2029
categorie 1 (laag)	248	242	237	232	230	228
categorie 2 (midden)	14	14	14	14	14	14
categorie 3 (hoog)	17	18	20	20	22	22
Totaal vso	**279**	**274**	**271**	**266**	**266**	**264**

7.2 Meerjarenbegroting 2025 – 2029

Baten

Uitgaande van de geschetste leerlingenprognoses, zien we voor het samenwerkingsverband de onderstaande baten in de komende beleidsperiode. Daarbij maken we een onderscheid tussen de verwachte baten voor de lichte ondersteuning (lwoo, pro en regionale ondersteuning), zware ondersteuning, geoormerkte subsidies (o.a. VSV-subsidie) en bijdragen vanuit de scholen voor de uitvoering van specifieke programma's (FLEX-College).

[31] Lichte ondersteuningsmiddelen ontvangt het samenwerkingsverband op basis van het aantal VO-leerlingen. Het bestaat uit regionale ondersteuning, leerwegondersteunend onderwijs en praktijkonderwijs. De bekostiging van het praktijkonderwijs wordt hier direct vanaf getrokken.
[32] Zware ondersteuningsmiddelen ontvangt het samenwerkingsverband op basis van het aantal VO-leerlingen. De bekostiging van het voortgezet onderwijs wordt hier direct vanaf getrokken.

Baten	2025	2026	2027	2028	2029
lichte ondersteuning	1.137.403	1.150.747	1.162.878	1.162.999	1.162.999
lwoo	2.613.054	2.643.710	2.671.580	2.671.858	2.671.858
pro	1.889.034	1.911.196	1.931.344	1.931.545	1.931.545
zware ondersteuning	7.764.734	7.855.831	7.938.646	7.939.474	7.939.474
overige baten	0	0	0	0	0
geoormerkte subsidies en bijdragen voor specifieke programma	351.750	274.750	274.750	274.750	274.750
Totale baten	**13.755.974**	**13.836.234**	**13.979.197**	**13.980.626**	**13.980.626**

Verplichte afdrachten

De bekostiging van het praktijkonderwijs en het gespecialiseerd onderwijs cluster 3 en 4 gaan vanuit het Rijk rechtstreeks naar de scholen.
Het ministerie is bezig met een wetsvoorstel waarbij wordt toegewerkt naar een rechtstreekse bekostiging van het praktijkonderwijs zonder tussenkomst van de organisatie SWV. Dit zal veranderingen met zich mee brengen aan zowel de baten als aan de verplichte afdrachtenkant.

Vanaf 2018 werken we binnen het samenwerkingsverband al met ‘opting out lwoo’. De middelen voor de ondersteuning van de beroepsgerichte leerwegen in het vmbo worden vanuit de organisatie SWV conform gemaakte afspraken verdeeld over de vmbo-scholen, de pro-vmbo-klassen op één van de twee pro-scholen en de leerlingen op de ISK die niet meer onder de categorie 1 en 2 bekostiging van het Rijk vallen. Elke twee jaar wordt de verdeling van de budgetten over de vier scholen met de directeuren vmbo geëvalueerd en bijgesteld, indien noodzakelijk.

Verplichte afdrachten	2025	2026	2027	2028	2029
afdracht lwoo (via DUO)	0	0	0	0	0
afdracht pro (via DUO)	2.014.632	2.014.632	1.957.071	1.899.510	1.841.949
afdracht ondersteuningsbekostiging vso (via DUO)	4.506.406	4.450.365	4.440.340	4.367.443	4.401.157
totaal afdrachten	6.521.037	6.464.997	6.397.411	6.266.952	6.243.106

Vrij besteedbaar budget

Na aftrek van de verplichte uitgaven, kan het resterende budget vrij worden besteed aan de uitvoering van de drie hoofdambities en de daaronder vallende deelambities, zoals opgenomen in het ondersteuningsplan. Ook de uitvoering van de wettelijke verplichtingen zijn hierin meegenomen. De concrete verdeling van de middelen naar verschillende programma’s en activiteiten die gekoppeld zijn aan de hoofd- en de deelambities worden opgenomen in de jaarbegrotingen en de jaarplannen.

	2025	2026	2027	2028	2029
Programma 1. Sterke ondersteuningsstructuur	4.696.155	4.312.710	4.340.580	4.340.858	4.340.858
Programma 2. Ouder en jeugdsteunpunt	37.000	32.500	32.500	27.500	27.500
Programma 3. Inclusie	1.323.417	1.690.750	1.877.750	2.019.250	2.053.250
Programma 4. Dekkend netwerk FLEX-College	655.325	648.050	648.050	648.050	648.050
Programma 5. Doorgaande schoolloopbanen	172.300	199.800	199.800	199.800	199.800
Programma 6. Organisatie en beheer	523.078	482.234	474.700	474.700	474.700
totaal programma's	7.407.275	7.366.044	7.573.380	7.710.158	7.744.158

Verdeling van ondersteuningsmiddelen over de scholen

Om passend en inclusiever onderwijs op de scholen mogelijk te maken, levert het bureau SWV aan de scholen kennis, expertise, een bovenschools OPDC en financiële middelen. Dit laatste doet zij in de vorm van beschikkingen die worden afgegeven ten behoeve van de realisatie van ambities op de scholen binnen programma 1: een sterke ondersteuningsstructuur en programma 3: inclusie.
De verdeling van financiële middelen over de scholen vindt plaats op basis van:

- Onderwijsniveau (onderverdeling: PrO, VMBO BBL/KBL en MAVO/HAVO/VWO)
- Aantal leerlingen
- Vangnet voor verwijzing die voor een school beschikbaar is
- De organisatie van een ondersteuningsaanbod binnen de school waar meer scholen gebruik van kunnen maken

Met de VMBO-scholen zijn er daarnaast nog afspraken gemaakte betreffende de verdeling van de LWOO-middelen. Voor die afspraken wordt verwezen naar bijlage 4 van dit koersplan.

Bij het opstellen van dit voorliggend ondersteuningsplan 2025 – 2029 is er nog sprake van verschillende soorten ondersteuningsbudgetten die naar scholen gaan, waaronder budget lichte ondersteuning in beheer van school, inclusiebudget en budget HB/DB.

Het bureau SWV VO Delflanden werkt gedurende de beleidsperiode 2025 – 2029 toe naar één totaal ondersteuningsbudget per schoollocatie met daarbij behorende afspraken betreffende planvorming, monitoring en verantwoorden. Met dit ondersteuningsbudget organiseert de school activiteiten en interventies die noodzakelijk zijn om de geformuleerde ambities en deelambities op het gebied van passend en inclusiever onderwijs te realiseren. Voor de berekening van een passend, totaal ondersteuningsbudget per schoollocatie, betreft het bureau SWV VO Delflanden een extern financieel organisatieadviesbureau. Het bureau SWV trekt in deze beleidsontwikkeling op met de omliggende samenwerkingsverbanden in de regio.

7.3 Meerjarenbalans 2025 – 2029

De meerjarenbegroting leidt tot de volgende balansposities.

MEERJARENBALANS

SWV VO Delflanden

Balans	**2023 Gerealiseerd**	**2024 forecast**	**2025 begroting**	**2026 begroting**	**2027 begroting**	**2028 begroting**	**2029 begroting**	**2030 begroting**
Activa								
Materiele vaste activa (-/- egalisatie)	83.491	48.169	9.791	2.257	2.257	2.257	2.257	2.257
Vlottende activa	311.762	250.000	250.000	250.000	250.000	250.000	250.000	250.000
Liquide middelen	692.017	690.587	556.628	569.356	577.762	581.278	584.640	584.722
	1.087.270	988.756	816.419	821.613	830.019	833.535	836.897	836.979
Passiva								
Eigen vermogen	753.936	657.040	481.703	483.897	489.303	489.819	490.181	487.263
Voorzieningen	28.716	31.716	34.716	37.716	40.716	43.716	46.716	49.716
Kortlopende schulden	304.618	300.000	300.000	300.000	300.000	300.000	300.000	300.000
	1.087.270	988.756	816.419	821.613	830.019	833.535	836.897	836.979

	2023 Gerealiseerd	**2024 forecast**	**2025 begroting**	**2026 begroting**	**2027 begroting**	**2028 begroting**	**2029 begroting**	**2030 begroting**
Resultaat	-415.488	-96.896	-175.337	2.194	5.406	516	362	-2.918

Bijlagen

Bijlage 1 Schoollocaties

Herman Broerenstichting Delft

Herman Broerencollege Delft, Clara van Sparwoudestraat 1, 2612 SP Delft

Laurentius Stichting

Laurentius Praktijkschool, Kappeyne van de Coppellostraat 28, 2613 XP Delft

Mercurius College

Mercurius College 1e en 2e klassen, Derdewerelddreef 29, 2622 HB Delft
Mercurius College 3e en 4e klassen, Karrepad 2, 2623 AP Delft

Pleysier College

Pleysier College Delft, J.J. Slauerhofflaan 275, 2624 JZ Delft

Resonans Speciaal Onderwijs

Maurice Maeterlinckschool 10, 2625 XR Delft

Scholengroep Spinoza

Grotius College, Juniusstraat 8, 2625 XZ Delft
ISK Delft, Juniusstraat 6, 2625 XZ Delft
PRO Grotius, Vulcanusweg 258 2624 AV Delft
SC Delfland, Van Bleyswijckstraat 72, 2613 RT Delft
gedeeld bestuur met SCO Delft

Stichtelijk Christelijk Onderwijs Delft e.o.

Christelijk Lyceum Delft, locatie Hof van Delft, Obrechtstraat 48, 2625 XN Delft
Christelijk Lyceum Delft, locatie Molenhuispad, Molenhuispad 1, 2614 GE Delft
SC Delfland, Van Bleyswijckstraat 72, 2613 RT Delft
gedeeld bestuur met Scholengroep Spinoza

Stichting Lucas Onderwijs

International School Delft, Colijnlaan 2, 2613 VZ Delft
Stanislas Dalton Delft, Reinier de Graafpad 1, 2625 DT Delft
Stanislas vmbo/mavo Delft, Krakeelpolderweg 1, 2613 NV Delft
Stanislas Pijnacker, Sportlaan 3 A, 2641 AZ Pijnacker
Stanislas Westplantsoen, Westplantsoen 71, 2613 GK Delft

Bijlage 2 De Delftse Standaard van Basisondersteuning

Standaard 1: **De school begeleidt het leren van de leerlingen**
Docenten houden op systematische wijze de leerontwikkeling en de leervordering van hun leerlingen bij.
Docenten signaleren op systematisch wijze leerachterstanden of mogelijke leerproblematiek bij hun leerlingen.
Binnen de school wordt bij geconstateerde leerachterstanden of leerproblematiek gerichte ondersteuning geboden.
De school schakelt hulp van partners in onderwijs of zorg in, wanneer de leerproblematiek het ondersteuningsaanbod van de eigen school overstijgt.

Standaard 2: **De school begeleidt de sociaal emotionele ontwikkeling en het gedrag van de leerlingen**
Docenten hebben oog voor het welzijn en de sociaal-emotionele ontwikkeling van hun leerlingen.
Docenten signaleren op systematische wijze mogelijke sociaal emotionele problemen en afwijkend gedrag bij hun leerlingen.
De school biedt bij geconstateerde sociaal emotionele problemen of afwijkend gedrag gerichte ondersteuning.
De school schakelt hulp van partners in onderwijs en zorg in, wanneer de sociaal emotionele problemen of de gedragsproblematiek het ondersteuningsaanbod van de eigen school overstijgt.

Standaard 3: **De school heeft een goed pedagogisch klimaat, werkt preventief aan gezondheid en is fysiek en sociaal veilig voor leerlingen en medewerkers**
De school heeft een visie op pedagogisch klimaat uitgewerkt in het schoolplan.
De school werkt conform de protocollen in het kader van ‘De veilige school’.
De school ondersteunt leerlingen bij het versterken van sociale vaardigheden.
De school besteedt gericht aandacht aan algemene gezondheid binnen het curriculum.

Standaard 4: **De school heeft deskundig personeel dat opbrengstgericht, handelingsgericht en cyclisch werkt binnen de ondersteuningsstructuur.**
De school heeft haar visie op de ondersteuning vastgelegd in het SOP.
De school versterkt de competenties van docenten in relatie tot individuele begeleiding en begeleiding op maat in de klas.
Docenten kunnen omgaan met verschillen tussen leerlingen in de klas.
De school heeft de ondersteuning en begeleiding ingericht volgens de cycli van handelingsgericht werken: analyseren, nader diagnosticeren, plannen voorbereiden, plannen uitvoeren, evalueren.
Alle docenten zijn bekend met de procedures binnen de ondersteuningsstructuur.

Standaard 5: **De school zorgt voor een ononderbroken schoolloopbaan en passende begeleiding voor ieder kind**
De school hanteert een zorgvuldig aanname- en plaatsingsbeleid.
Ouders worden tijdig betrokken bij mogelijke ondersteuningsbehoeften van hun kind.
De school legt haar begeleidingsgegevens en wat de resultaten hiervan zijn, voor de leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte, vast in een OPP.
De school evalueert minimaal twee keer per jaar, samen met ouders, leerling en kernpartners de inzette ondersteuning en de opbrengsten daarvan.
De school zorgt, samen met haar kernpartners, voor een goede overdracht van leerlingen bij overgangen po-vo, vo-v(s)o, vo- vervolgopleidingen.
De school investeert in loopbaanoriëntatie en – begeleiding en in de aansluiting tussen onderwijs en werk.
De school houdt systematisch door- en uitstroomgegevens bij.

Standaard 6: **De school biedt effectieve ondersteuning en werkt hierin samen met (kern)partners binnen het samenwerkingsverband**
De school hanteert een actief verzuimbeleid dat is gericht op het terugdringen en voorkomen van schoolverzuim, aansluitend bij het verzuimprotocol van de gemeenten in de regio van het samenwerkingsverband.
De school hanteert een protocol voor medisch handelen.
De school heeft een helder uitgewerkt beleid ten aanzien van vroegtijdige signalering van psychiatrische problematiek, middelenmisbruik, gezinsproblematiek etc.
De school evalueert, samen met de partners in onderwijs en zorg, jaarlijks de inzet en de behaalde resultaten binnen de ondersteuningsstructuur.
De school informeert jaarlijks het samenwerkingsverband over de ontwikkelingen aangaande de ondersteuningsstructuur op schoolniveau en gebruikt de resultaten voor aanpassingen in het SOP.

Omschrijving van de basisondersteuning

De ondersteuning die op elke school binnen het samenwerkingsverband minimaal beschikbaar is voor alle leerlingen binnen ons samenwerkingsverband. De ondersteuning wordt binnen de ondersteuningsstructuur van de school en het samenwerkingsverband planmatig, in afstemming met de leerling en de ouders en desgewenst met de ketenpartners, uitgevoerd. De onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van leerlingen zijn leidend voor de inzet van de basisondersteuning.

Doel van de basisondersteuning

Basisondersteuning is erop gericht om onderwijsdeelname en een doorlopende onderwijsloopbaan voor alle leerlingen binnen de school in een veilige, stimulerende leer- en ontwikkelingsomgeving mogelijk te maken.

Reikwijdte van de basisondersteuning

De basisondersteuning omvat:

- Vroegtijdige signalering van onderwijs- en opvoedbehoeften op gebied van:
  - ➲ Taal- en rekenvaardigheden.
  - ➲ Gedrag.
  - ➲ Gezondheid.
  - ➲ Sociaal-emotionele ontwikkeling.

- Bespreken en duiden van de onderwijsbehoeften door functionarissen binnen de school met ouders en leerling.
- Inzetten van pedagogische en didactische onderwijsprogramma's die aansluiten op de onderwijsbehoeften en handelingsgericht worden uitgevoerd, geëvalueerd en waar nodig flexibel worden bijgesteld.
- Bieden van ondersteuning die is gericht op inzicht en borging van welbevinden en sociale veiligheid van leerlingen.
- Ondersteuning die de school samen met de jeugdgezondheidszorg aanbiedt en waarover de organisatie samenwerkingsverband en de gemeenten gezamenlijk afspraken hebben vastgelegd.
- Fysiek toegankelijke schoolgebouwen, beschikbaarheid van hulpmiddelen en ruimtes i.s.m. gemeenten.

Begrenzing van de basisondersteuning:

De basisondersteuning wordt gerealiseerd binnen de basisbekostiging die de scholen van de Rijksoverheid ontvangen. Voor alle vormen en combinaties van ondersteuning die de basisondersteuning overstijgen, wordt het begrip 'extra ondersteuning' gebruikt. In de ondersteuningsparagraaf zoals opgenomen in de schoolgids dan wel het SOP staan, naast het aanbod in de basisondersteuning, de door de school gemaakte afspraken met de organisatie samenwerkingsverband ten aanzien van het extra onderwijs ondersteuningsaanbod.

Bijlage 3 Structuur overgang PO-VO regio Delflanden

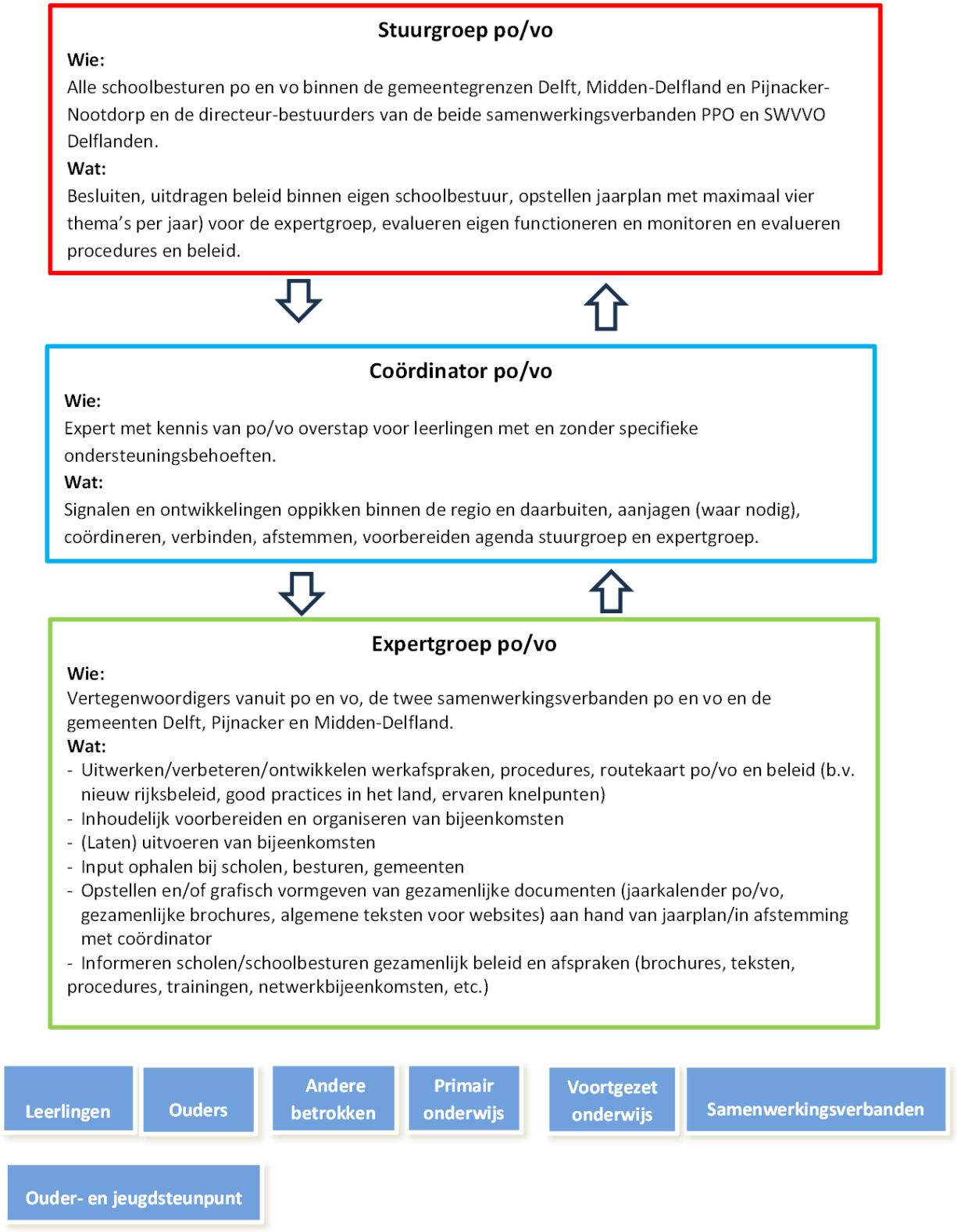

Bijlage 4 Notitie verdeling LWOO-middelen

Afspraken over verdeling LWOO-gelden per 01012025

De totale LWOO-gelden worden verkregen van het OCW op basis van het aantal leerlingen per 1-10 van het voorgaande jaar (t-1), gecorrigeerd met een deelname percentage van 1-10-2012.

De verkregen LWOO-gelden worden als volgt afgedragen aan de scholen:

<table>
<tr><th>School</th><th>Vastgelegd</th></tr>
<tr><td>Internationale Schakelklassen</td><td>Aantal ISK leerlingen minus aantal nieuwkomers per 1-10 (t-1).
Extra controle op aantal per 01-02
Per leerling wordt beschikt € 2.073
Maximum bedrag beschikbaar van € 180.000.</td></tr>
<tr><td>Grotius Praktijk</td><td>Aantal leerlingen * tarief per leerling van € 4.353,01</td></tr>
<tr><td>SC, locatie CLD en Grotius Stanislas VMBO MAVO</td><td>Nadat de gelden voor de ISK en Grotius Praktijk verdeeld zijn, blijft er een budget over voor SCD en Stanislas VMBO MAVO. Dit bedrag wordt als volgt verdeeld.

Standaard afdracht van € 160.000.
Variabel afdracht berekend op basis van:
- Leerlingen 1e leerjaar op basis van PO schooladvies;
- Leerlingen 2e leerjaar inclusief zijinstromers
- Leerlingen 3e leerjaar

Tevens wordt de volgende weging toegepast op de verschillende type leerlingen:
<table>
<tr><td>BBL</td><td>1,67</td></tr>
<tr><td>BBL/KBL</td><td>1,36</td></tr>
<tr><td>KBL</td><td>1,15</td></tr>
<tr><td>KBL/TL/GL</td><td>1,00</td></tr>
</table>
Het te verdelen budget wordt gelijk verdeeld over de 3 leerjaren (33,33% per leerjaar).</td></tr>
</table>

Aandachtspunten:

- De genoemde tarieven kunnen gedurende het jaar worden geïndexeerd, afhankelijk van de indexatie van de baten verkregen door het OCW.
- Per vierjarige beleidsperiode wordt er tweejaarlijks geëvalueerd met de directeuren VMBO en kunnen er aanpassingen in de gemaakte verdelingsafspraken plaatsvinden.

Bijlage 5 Beleid vangnetregeling gespecialiseerd onderwijs

Gelet op artikel 17, lid h uit de WVO wordt door ons samenwerkingsverband op de volgende manier de hoogte van de vangnetbekostiging vastgesteld. Deze manier sluit aan op de handreiking die in 2022 – 2023 is opgesteld door een werkgroep op initiatief van het Steunpunt Passend Onderwijs bestaande uit de PO-Raad, de VO-raad, de Sectorraad GO, het Netwerk LPO en de Sectorraad swv vo.

De vangnetbepaling is bedoeld voor GO-scholen die te maken krijgen met een meer dan gemiddelde toename in het aantal leerlingen na de teldatum van 1 februari. Voor deze leerlingen ontvangen de scholen geen bekostiging vanuit het Rijk in het volgende kalenderjaar, omdat ze niet in de teldatum zitten. De vangnetbepaling is bedoeld om de bedrijfsvoering van de GO-scholen niet in gevaar te brengen en om de kwaliteit van het onderwijs te waarborgen.

Voor 'meer dan gemiddelde toename' wordt de onderstaande definitie aangehouden:
Er is sprake van een meer dan gemiddelde toename van het aantal leerlingen op een GOo-school na 1 februari als de toename van het aantal ingeschreven leerlingen met een TLV (inclusief residentiële leerlingen niet zijnde ingeschreven bij een JJI of GJI)[33] in de periode van 2 februari tot 1 juni (periode 2) meer bedraagt dan in de voorgaande periode 1 september tot 1 februari (periode 1) uit hetzelfde schooljaar.

Ons samenwerkingsverband zal de school bekostigen aan de hand van de netto instroom per ondersteunings-categorie van de leerlingen met een nieuwe toelaatbaarheidsverklaring en nieuwe residentiële leerlingen (niet zijnde ingeschreven bij een JJI of GJI) uit ons samenwerkingsverband in de periode 2 februari t/m 1 juni. Deze bekostiging heeft betrekking op het kalenderjaar dat volgt op de periode waarin de instroom heeft plaatsgevonden.

Stappenplan

Voor het vaststellen van de eventuele vangnetbekostiging, volgt de GO-school onderstaand stappenplan. Voor het vaststellen van de declaraties wordt de informatie van DUO en een rekentool gebruikt. Het SWV kan de stappen volgen via de informatie van DUO en de declaratie daarmee goedkeuren.

Stap 1: Vaststellen van een meer dan gemiddelde toename

- Allereerst stelt de GO-school vast dat er sprake is van een meer dan gemiddelde toename van het aantal leerlingen volgens bovenstaande definitie.
- De school vergelijkt het aantal ingeschreven leerlingen met een TLV (inclusief residentiële leerlingen, die niet zijn ingeschreven bij een JJI of GJI, conform art. 117 lid 6 WEC) op de school op drie momenten in hetzelfde schooljaar met elkaar, namelijk op 1 september, 1 februari en 1 juni.
- Als het aantal leerlingen in periode 2 (verschil tussen 1 juni en 1 februari) meer bedraagt dan in periode 1 (verschil tussen 1 februari en 1 september) dan is er sprake van een meer dan gemiddelde toename.

Stap 2: Vaststellen van de hoogte van de vangnetbekostiging per SWV

- Indien er sprake is van een meer dan gemiddelde toename conform stap 1 hierboven, berekent de GO-school de hoogte van de vangnetbekostiging per samenwerkingsverband.
- De GO-school kijkt alleen naar de instroom en uitstroom van de leerlingen vanuit elk SWV in de periode 2 februari t/m 1 juni. De go-school trekt apart voor elke ondersteuningscategorie het aantal leerlingen dat is uitgestroomd af van het aantal leerlingen dat is ingestroomd (netto instroom per ondersteuningscategorie). Voor de instroom wordt alleen gekeken naar ingeschreven leerlingen met een nieuwe TLV en nieuwe

[33] JJI = Justitiële Jeugdinrichting, GJI = Gesloten Jeugdinstelling

residentiële leerlingen niet zijnde ingeschreven bij een JJI of GJI. Voor de uitstroom gaat het om alle leerlingen, niet zijnde ingeschreven bij een JJI of GJI. Deze werkwijze is vergelijkbaar met de uitvoering van de groeiregeling van vóór de invoering van de vereenvoudiging van de bekostiging po.

- Vervolgens vermenigvuldigt de GO-school de netto instroom per ondersteuningscategorie met het bedrag per leerling dat bij die ondersteuningscategorie hoort. De uitkomsten per ondersteuningscategorie worden dan bij elkaar opgeteld om het totaal bedrag per samenwerkingsverband vast te stellen.
- De bedragen per leerling sluiten aan op de bedragen die horen bij de 1 februari telling.
  Het bedrag per leerling voor vso-scholen is het basisbedrag per leerling plus het ondersteuningsbedrag dat hoort bij de betreffende ondersteuningscategorie.
  De bedragen komen uit de regeling bekostiging van het ministerie van OCW. Als de bedragen die horen bij de 1 februari telling worden opgehoogd vanwege loon- en/of prijsontwikkelingen, dan wordt dit ook verwerkt in de vangnetbekostiging.
- Het totaal bedrag per SWV per GO-school is minimaal € 0. Oftewel, GO-scholen hoeven geen geld terug te betalen aan het SWV in verband met de vangnetbekostiging.
- Go-scholen sturen de declaratie uiterlijk 1 oktober naar het SWV. Het SWV betaalt deze factuur pas in het volgende kalenderjaar, maar ontvangt deze toch uiterlijk 1 oktober, zodat deze informatie beschikbaar is bij het opstellen van de begroting. Mocht 1 oktober vanwege omstandigheden niet lukken, dan vindt hierover afstemming plaats tussen de go-school en het SWV.

Stap 3: Uitbetaling door het samenwerkingsverband

- Het SWV verifieert de declaratie en vervolgens betaalt het SWV de declaratie in het volgende kalenderjaar aan de go-school.